

วารสารห้องสมุด T.L.A. BULLETIN

ฉบับที่ ๑๕ ฉบับที่ ๓

พฤษภาคม — มิถุนายน ๒๕๐๔

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ
เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรกิจการห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
เป็นการส่วนพระองค์ เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๗

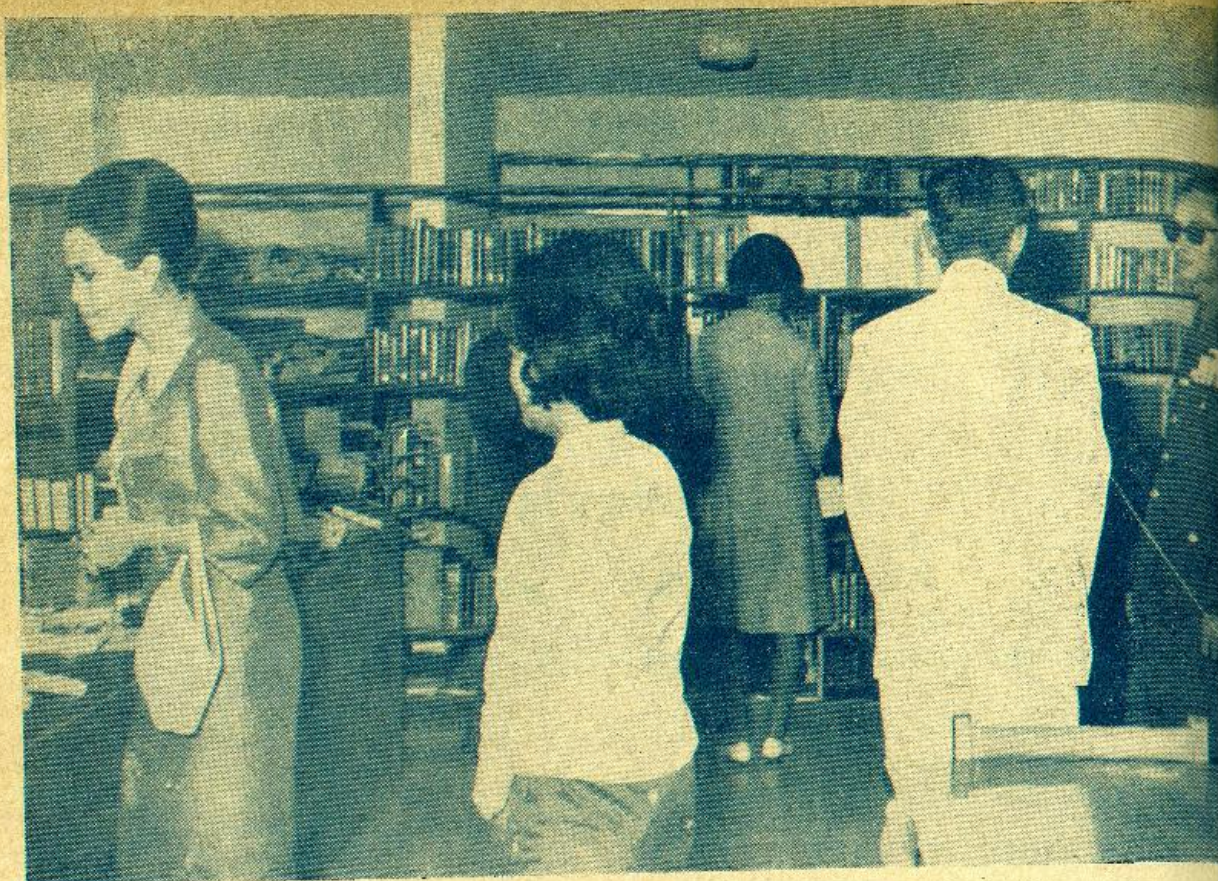
Their Majesties The King and Queen Paid Tae Private Visit to
The Thammasat University Library on February 12, 1964.

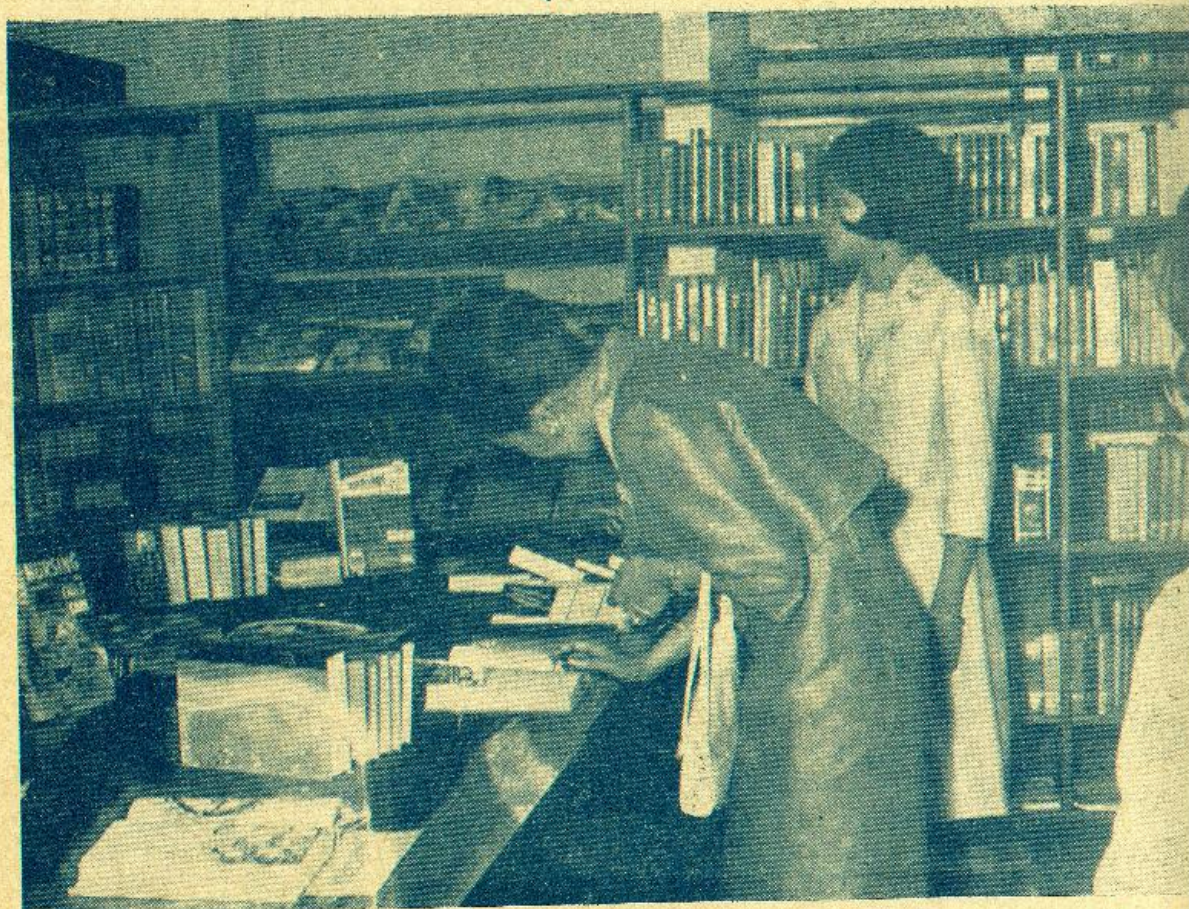
รชการาปนปณจวิสมวสเส
ทิมายโก โหตุ มหาราชา

- ๑ นบเบญจางคประดิษฐ์ถวายเป็น
ไตรรัตน์ประจำศาสนา สยาม
- ๑ สรวมชีพอัญชลองค์พระภูมิพลนาม
ร่วมเกล้าผดุงคาม ผไท
- ๑ ประนตองค์พินเนศร์ถึงกิริติไกร
ทรงวุฒพิศุทธิไส สฤษฏ์
- ๑ อัญเชิญพรสุเทพอดุลย์วิภาวิทย์
เอกองค์ ๖ ทรงพิชัญ พิฑูร
- ๑ เป็นบ้นขัตติยราชินีนาทกิติจรูญ
สืบไอศวรรย์พูน พิพัฒน์
- ๑ คาบณถึงรชตาทิเชกอดมวัตร
ทรงธรรมประศาสน์รัฐ พิราม
- ๑ ทรงศักดิ์ทรงสุรเดชมเหศวร์สยาม
ไทยเทศกักริกนาม ทวี
- ๑ พระเดชจุสุริย์พรายพิทักษ์ ณ ปฐพี
ยรรยงพระบารมี พิศาล
- ๑ ของทรงพระเจริญสวัสดิ์จริยธารณ
ร่วมโพธิสมภาร พลก — เทอญ ฯ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะ
ข้าพระพุทธเจ้า นางรำภี กุลสมบุรณ์ ประพันธ์
สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีรับสั่งกับศาสตราจารย์ ดร. บัณฑิต คำทอง รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในโอกาสที่เสด็จพระราชดำเนินมาเยี่ยมชมห้องสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๐๘

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และเจ้าฟ้าหญิงอุบลรัตนฯ กำลังทอดพระเนตรหนังสือในห้องสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๐๘

วารสารห้องสมุด

T.L.A. BULLETIN

ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๓

พฤษภาคม — มิถุนายน ๒๕๑๔

นิตยสารรายสองเดือนของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

สารบัญ

ฉบับนี้รำลึกถึง

ห้องสมุดแห่งชาติแคนาดา	จารุณี นาคบัว . . .	๑๖๓
ศูนย์ข่าวสารประเทศไทย	พัฒน์ เนียมบุญขร . .	๑๗๗
การศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกองโรงเรียนรัฐบาล กรมวิสามัญศึกษา ในส่วนกลาง ปีการศึกษา ๒๕๑๒.	รัตพร ชังธาดา . . .	๑๘๗
บรรณารักษ์เก่าหลักุญกับนิสิตบรรณารักษ์ไทย . . .	ปราณี เชียงทอง . .	๒๐๕
ห้องสมุดหนึ่งสลึงในเบลเยียม	ศศิวงศ์ ปิงตระกูล . .	๒๑๒
กระดาษและวิวัฒนาการของการทำกระดาษ	ลมูล รัตตากร . . .	๒๑๗
พระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าฯ	วิไล ปานพลอย . . .	๒๒๒
บทบรรณาธิการ: เนื่องในวันรำลึกถึง		๒๒๗
แผนข่าว		๒๔๐
ศูนย์สื่อสัมพันธ์บรรณารักษ์		๒๕๑

T. L. A. BULLETIN

Volume 15, Number 3

May - June B.E. 2514 (1971)

C o n t e n t s

SILVER JUBILEE NUMBER

National Library of Canada	<i>Charunee (Pumidist) Narkbua</i>	163
Thailand Information Center	<i>Pat Niemgoonchon</i>	177
School Library Organization in Secondary School in Bangkok and Dhonburi under the Government School Division, Secondary Education Department	<i>Rattporn Sangtada</i>	187
Korean Librarian and Thai Students	<i>Pranee Chiengtong</i>	201
Stenbock - Fermor's A Penny Library in Belgium	<i>Sasiwong Pungtrakul</i>	211
The Paper	<i>Lamoon Ruttakorn</i>	211
His Majesty The King	<i>Vilai Parnploy</i>	221
Editorial: Silver Jubilee		221
News		241
Librarian Relation Centre		251

รายนามคณะกรรมการบริหารประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๔ - ๒๕๑๕

ของ

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

นายกสมาคม

อุปนายก คนที่ ๑

อุปนายก คนที่ ๒

เลขานุการ

เหรัญญิก

บรรณาธิการ

ปฏิคม

นายทะเบียน

ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์

ประธานแผนกเผยแพร่วิชาการ

ประธานแผนกประชาสัมพันธ์

ประธานแผนกจัดทำวารสาร

ประธานแผนกจัดพิมพ์

ประธานแผนกนิเทศห้องสมุด

ประธานแผนกบรรณานุกรมแห่งชาติ

ประธานแผนกศูนย์รวมบัตร

ประธานแผนกหาทุน

ประธานแผนกแลกเปลี่ยนหนังสือและสิ่งพิมพ์

ประธานแผนกชมรมห้องสมุด

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

- นางแม่นมาส ขวาลิต

- นายณน ประภาวิวัฒน์

- นางจาวรรณ สันธุโสภณ

- นางธรา กนกมณี

- นางสาวกัทลี สมบัติศิริ

- นางสาวทองหยด ประทุมวงศ์

- นางอัมพร (วีรวัฒน์) ปิ่นศรี

- นางสาวทัศนีย์ กัลยาณมิตร

- นางมาเรียม เหล่าสุนทร

- นางสาวตมุล รัตดากร

- นางสาวรสา วงศ์ยังอยู่

- นายทวี มุขระโกษา

- นายวิชัย ทับเที่ยง

- นางนิตยา จูฑามาศย์

- นางสาวไข่มุกด์ มลิ้นทะเล

-

- นางแม่นมาส ขวาลิต

- นางสาวกัทลี สมบัติศิริ

- นายสุข พงษ์สถิตย์

- คุณนิลวรรณ ปิ่นทอง

- นายประดิษฐ์ เชื้อวสกุล

- นางจิตตรา ประนิช

- นายขง อิงคเวทย์

- ม.ล. จ้อย นันทวัชรินทร์

- นางสินจง เผ่าวิบูล

- นางกล่อมจิต จิวสัย

- นางสาววานี ศักดิ์เจริญ

- นายชลัช ลิขะวณิช

OFFICE BEARERS OF THE T.L.A. 1971-1972

President

Vice Presidents

Secretary

Treasurer

Librarian

Chief of Reception Committee

Registrar

Chief of Foreign Relations

Chief of Library Training

Chief of Public Relations

Chief of the T.L.A. Bulletin

Chief of Publication

Chief of Library Clinic

Chief of Bibliography

Chief of Union Catalog

Chief of Fund Raising

Chief of Gifts and Exchanges

Chief of Provincial Library Club

Member

Member

Member

Member

Member

Member

Member

Member

Member

- Mrs. Maenmas Chavalit

- Mr. Chun Praphavi - vadhana

- Mrs. Charuwan Sindusopon

- Mrs. Thara Kanakamani

- Miss Katalee Sombatsiri

- Miss Tongyod Pratoomvongs

- Mrs. Amporn (Viravathana) Puns

- Miss Tusnee Kulayanamit

- Dr. Maria Laosunthara

- Miss Lamoon Rattakorn

- Miss Rasa Wongyoungyu

- Mr. Twee Mooktharagosar

- Mr. Wit Thapthiang

- Mrs. Nitaya Chutamataya

- Miss Kaimook Milinthalake

-

- Mrs. Maenmas Chavalit

- Miss Katalee Sombatsiri

- Mr. Sook Pongsathit

- Miss Nilawan Pintong

- Dr. Pradisth cheosakul

- Mrs. Chittra Pranich

- Mr. Yong Inkavate

- M.L. Joy Nanthivashrin

- Mrs. Linchong Phaovibul

- Mrs. Klomchit Chivalaya

- Miss Vanee Suckcharoen

- Mr. Shalash Liyavanija

วารสารห้องสมุด
T.L.A. BULLETIN

นิตยสารรายสองเดือน ของ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

วัตถุประสงค์ เพื่อ

ส่งเสริมและเผยแพร่วิชาบรรณารักษศาสตร์
ส่งเสริมและเผยแพร่งานศึกษาและวัฒนธรรม

บรรณาธิการ

นายแพทย์ดำรง เพ็ชรพลาย

ประจำกองบรรณาธิการ

นางแม่นันมาส ชวลิต
นางสาวลมูล รัตติกาล
นางสาวไข่มุกด์ มลิโนทะเลข
นางรำภา กุลสมบุรณ์

นางสาวณีย์ ทรงสุนทร
นางธราภา กนกมณี
นายทวี มุขจรโกษา
นายชลัช ลีระวนิช

เจ้าของ : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
ผู้จัดการ, ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา : นายแพทย์ดำรง เพ็ชรพลาย
สำนักงาน : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
ตึกอรทัยเทพกัญญา เลขที่ ๒๔๑ หน้าวัดบวรนิเวศ
ถนนพระสุเมรุ บางลำพู พระนคร โทร. ๘๑๗๘๑๕
พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์ไทยเกษม ถนนเฟื่องนคร พระนคร โทร. ๒๒๐๔๔๘

สงวนลิขสิทธิ์

ห้ามคัดลอกข้อความตอนหนึ่งตอนใดไปตีพิมพ์โดยไม่ได้รับอนุญาต.

T. L. A. BULLETIN

Official Bi - monthly Journal of the Thai Library Association

Editor in Chief

Dr. Damrong Bejrablaya

Editorial Staff

Mrs. Maenmas Chavalit
Miss Lamoon Rattakorn
Miss Kaimook Milinthalake
Mrs. Rampee Kulsomboon

Mrs. Saowanee Songsoonthorn
Mrs. Thara Kanakamani
Mr. Tweep Mooktharagosar
Mr. Shalash Liyavanija

Owner

Thai Library Association
Mahamakut Rajvidyalaya
Bovoranives, Bangkok, Thailand
Printed at Thaikasem Press, Bangkok, Thailand

(All rights reserved. No part of this journal may be reproduced in any form without the permission of the owner).

หอสมุดแห่งชาติแคนาดา

จารุณี นาคบัว*

เมื่อ ค.ศ. ๑๘๘๓ เซอร์ จอห์น เอ. แมคโดแนลด์ (Sir John A. Macdonald) กล่าวว่า “แคนาดาควรมีหอสมุดแห่งชาติเป็นอย่างยิ่ง เพื่อเก็บหนังสือทุกเล่มที่มีคุณค่าควรแก่การเก็บไว้บนหนังสือในห้องสมุด” แต่แคนาดาก็ยังไม่มีหอสมุดแห่งชาติจนกระทั่งถึง ค.ศ. ๑๙๕๓ จึงได้รับการสถาปนาขึ้น.

ในระหว่างระยะเวลา ๗๐ ปี คือตั้งแต่ ค.ศ. ๑๘๘๓ ถึง ค.ศ. ๑๙๕๓ นั้น ได้มีบุคคลและองค์การ เป็นจำนวนมากที่สนับสนุนให้มีการจัดตั้งหอสมุดแห่งชาติขึ้น ใน ค.ศ. ๑๙๓๗ ได้มีการเสนอบันทึกเรื่องความต้องการที่จะจัดตั้งหอสมุดแห่งชาติต่อคณะกรรมการที่เรียกว่า The Royal Commission on Dominion — Provincial Relations และใน ค.ศ. ๑๙๔๖ สหประชาชาติและสมาคมนานาชาติและสมาคมเกี่ยวกับ

การศึกษาอีก ๔ แห่งได้แถลงเรื่องความจำเป็นที่ควร จะจัดตั้งหอสมุดแห่งชาติต่อรัฐบาลแคนาดา รัฐบาลได้สนองความต้องการในขั้นแรก โดยการจัดตั้งศูนย์บรรณานุกรมแห่งแคนาดาขึ้นใน ค.ศ. ๑๙๕๐ ภายใต้การควบคุมของหัวหน้าหอจดหมายเหตุ คือ ดร. คัยเบิลยู. เคย์ แลมบ์ (Dr. W. Kaye Lamb) ในระยะนี้เองที่เริ่มจัดทำสัหบัญชร ของชาติและบรรณานุกรมแห่งชาติ ซึ่งรวมเรียกว่า “แคนาเดียนา” (Canadiana) ขึ้น ใน ค.ศ. ๑๙๕๑ คณะกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนาทางด้านอักษรศาสตร์และวิทยาการต่าง ๆ หรือที่เรียกว่าคณะกรรมการแมสซี (Massey Commission) เสนอแนะว่าควร จะจัดตั้งหอสมุดแห่งชาติโดยเร็วที่สุด และแถลงเพิ่มเติมว่าแคนาดาเป็น “ประเทศที่เจริญแล้วประเทศเดียวในโลกที่ขาดหอสมุดแห่งชาติ

* นางจารุณี (ภูมิดิษฐ์) นาคบัว, อ.บ. ปัจจุบันเป็นบรรณารักษ์โท สำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทย แปลและเรียบเรียงจาก National Library of Canada. Information Canada, Ottawa 1970 โดยได้รับความร่วมมือจาก Dr. I. Wees บรรณารักษ์แผนกอ้างอิงของหอสมุดแห่งชาติแคนาดา และ Miss Eileen R. Carson และ Mrs. Edith Bruck บรรณารักษ์ห้องสมุด Division of Building Research สภาวิจัยแห่งชาติแคนาดา.

ชาติ” พระราชบัญญัติหอสมุดแห่งชาติ ได้ผ่านรัฐสภาแคนาดาใน ค.ศ. ๑๙๕๒ และได้ออกเป็นกฎหมายเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ค.ศ. ๑๙๕๓ กร. แลมบี้ ได้รับแต่งตั้งเป็น บรรณารักษ์คนแรกนอกเหนือจากรับความผิดชอบในฐานะ เป็นหัวหน้าหอจดหมายเหตุ.

ในสหรัฐอเมริกา หอสมุดรัฐสภาเป็นทั้งหอสมุดของสภาและหอสมุดแห่งชาติ ส่วนแคนาดามีหอสมุดสองแห่งแยกจากกัน อย่างชัดเจนในการปฏิบัติงาน คือ หอสมุดรัฐสภาและหอสมุดแห่งชาติ เพื่อที่จะให้หอสมุดแห่งชาติเป็นศูนย์กลางแห่งหนังสือและเอกสาร หอสมุดรัฐสภาซึ่งได้รับการสถาปนาขึ้นก่อน และมีหนังสือและเอกสารต่าง ๆ ประเภทแคนาดาเคียนา, สังคมศาสตร์ และมนุษยธรรมวิทย์มากเกินความจำเป็น ในฐานะเป็น หอสมุดอ้างอิงทางค่านกฎหมาย จึงได้ให้หนังสือประเภทต่าง ๆ ทั้งกล่าวแก่หอสมุดแห่งชาติเป็นจำนวนประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ เล่ม.

ในตอนแรก สถานที่ที่จัดให้เป็นห้องสมุดคือในอาคารหอจดหมายเหตุเดิม (ซึ่งในปัจจุบันเป็นพิพิธภัณฑ์สงครามแห่งชาติ) และตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๕๖ ถึง ค.ศ. ๑๙๖๗ อยู่ที่ศูนย์งานเลี้ยงของหอจดหมายเหตุ แม้

ว่าการเตรียมแผนงานสร้างหอสมุดแห่งชาติและหอจดหมายเหตุ จะเริ่มมาตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๕๓ แต่การก่อสร้างก็ล่าช้ามาจนกระทั่ง ค.ศ. ๑๙๖๓ หนังสือส่วนหนึ่งของหอสมุดต้องเก็บไว้ในห้องเก็บในระหว่างระยะเวลาดังกล่าว หอสมุดได้ย้ายไปอยู่ ณ อาคารใหม่ใน ค.ศ. ๑๙๖๗ มีหนังสือรวมทั้งสิ้นประมาณ ๔๐๐,๐๐๐ เล่ม เป้าหมายซึ่งเฝ้ารอมานานก็บรรลุถึงที่สุด แม้ว่าจะมีหนังสือเป็นจำนวนมากที่ยังไม่ได้จัดหมวดหมู่ หรืออีกนัยหนึ่งจัดหมวดหมู่ไปเพียงบางส่วนเท่านั้น.

อาคาร

พิชิตอาคารหอสมุดแห่งชาติอย่างเป็นทางการกระทำโดยนายกรัฐมนตรี เลสเตอร์ บี. เพียร์สัน (นายกรัฐมนตรีแคนาดาในสมัยนั้น) เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๖๗ อาคารหอสมุดแห่งชาติเป็นอาคาร ๔ ชั้นสำหรับผู้ใช้ห้องสมุดและเจ้าหน้าที่ คิดตั้งเครื่องปรับอากาศที่อาคาร ส่วนเนื้อที่ส่วนที่เป็นหอสูงตรงกลาง และห้องใต้ถุนอาคารอีก ๓ ชั้น ใช้เป็นที่เก็บหนังสือ หอสูงนั้นมีหน้าต่างเล็ก ๆ หนึ่งเพื่อบอกกันมิให้แสงแดดส่องเข้าไปถึงหนังสือที่เก็บไว้มากเกินไป

หนังสือที่มีอยู่ขณะนี้ (ค.ศ. ๑๙๗๐) ถ้านำมาเรียงตามยาว จะมีความยาวประมาณ ๘๐ ไมล์ หรือ ๑๒๘ กิโลเมตร และยังมีส่วนที่จะขยายได้อีก ค่าก่อสร้างอาคารนี้รวมทั้งเฟอร์นิเจอร์เป็นเงิน ๑๓ ล้านดอลลาร์ (ประมาณ ๒๖๐ ล้านบาท) ซึ่งสูงกว่าที่ประมาณการไว้เล็กน้อย นายกรัฐมนตรีเพียร์สันได้กล่าวในพิธีเปิดหอสมุดว่า การสร้างหอสมุดแห่งชาติครั้งนี้เปลี่ยนแปลงประมาณ น้อยกว่าเรือพิฆาตลำหนึ่งเสียอีก.

ในปัจจุบันอาคารหอสมุดแห่งชาติเป็นที่ทำการ ของทั้ง หอสมุด แห่งชาติ และหอจดหมายเหตุ ทั้งสองสถาบันนี้แบ่งการปฏิบัติงานออกเป็นหลายหน่วย ทั้งรวมถึงการบริหารงานทั่วไป และแผนกการเจ้าหน้าที่ซึ่งมีที่ทำงานอยู่ชั้นล่าง และแผนกเก็บงานเสียง หน่วยไมโครฟิล์มทั่วไป และหน่วยจำลองภาพซึ่งอยู่ที่ชั้นล่างด้วย ผู้มาใช้ห้องสมุดได้ประโยชน์อย่างยิ่งจากการที่หอสมุดแห่งชาติอยู่ใกล้กับหอจดหมายเหตุ เพราะทั้งสองสถาบันนี้เป็นส่วนประกอบของกันและกัน และทั้งสองรวบรวมเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับประเทศแคนาดา หอจดหมายเหตุเป็นที่รวมแห่งใหญ่ของแผนที่ (ทั้งแผนที่แคนาดา

และต่างประเทศ) มีห้องสมุดซึ่งรวบรวมงานทางด้านประวัติศาสตร์แคนาดา นอกจากนี้ยังเป็นศูนย์รวมแห่งเดียวของต้นฉบับตัวเขียนที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์แคนาดา ตลอดจนสิ่งพิมพ์รัฐบาลและเอกชน และมีแผนกรูปภาพซึ่งเก็บภาพเขียน รูปถ่ายงานเสียง และฟิล์มภาพยนตร์ที่เกี่ยวกับแคนาดา.

ตราประจำประเทศแคนาดาประดับอยู่บนมือจับสองข้างของประตูกระจกใหญ่ ซึ่งอยู่ด้านหน้าของอาคาร พื้นของห้องโถงชั้นล่างและบันไดชั้นตรงกลางเป็นหินอ่อนสีขาวจากเวอร์มอนต์ ผนังเป็นหินอ่อนเคลโมจากประเทศอิตาลี ส่วนขอบของผนังตอนล่างซึ่งเป็นหินอ่อนสีทึบเป็นหินอ่อนที่มีชื่อว่าแอสเชอร์ตัน (Ashburton) จากประเทศอังกฤษ.

ภาพประดับผนังทำด้วยแก้วในห้องโถงชั้นล่าง และที่ชั้นที่สองและชั้นที่สาม เป็นภาพโดยศิลปินชาวนิวซีแลนด์ ชื่อ จอห์น ฮัตตัน (John Hutton) ซึ่งประสบความสำเร็จในการคิดค้นเทคนิคพิเศษ ในการเจียรนัยแก้วให้เป็นภาพขนาดใหญ่ตามที่เขาได้ออกแบบ เขามีชื่อเสียงมากในการทำภาพชื่อ Great Glass Screen เป็นภาพนักบุญและเทพธิดาที่วิหารโคเวนทรี รูป

ขึ้นซึ่งอยู่เหนือประตูกระจกซึ่งจะเปิดออกไป
ยังบริเวณที่ใช้แสดงงานต่าง ๆ ทางด้าน
เหนือของห้องโถงเป็นรูปนักประพันธ์ผู้มีชื่อ
เสียงของโลก เช่น เซกส์เปียร์ โมลิแอร์
กิงเค และ แซร์วองต์ รูปที่อยู่เหนือทาง
เข้าไปยังห้องอ่านหนังสือพิมพ์ซึ่งอยู่ทางปีก
ตะวันออกของอาคาร เป็นรูปแสดงถึงตัว
อักษรที่ใช้เขียนในสมัยต่าง ๆ เช่นรูปร่าง
และเครื่องมือเครื่องใช้ในการเขียนตัว
อักษรคูนิฟอร์ม ตลอดจนตัวอักษรที่ใช้ใน
สมัยกลาง ทางปีกตะวันตกของอาคารที่
ชั้นล่างเป็นรูปแสดงเกี่ยวกับภาษาพูด เช่น
รูปพวกนักพูด นักเล่าเรื่อง และนักแสดง.

ทางปีกตะวันตกของอาคารเช่นกัน
หลังภาพประติมากรรมที่ทำด้วยแก้ว เป็น
ห้องประชุม มีที่นั่ง ๔๐๕ ที่ ห้องประชุม
นี้ และห้องประชุมเล็กซึ่งอยู่ใกล้ ๆ กัน
ใช้ในการประชุมของหน่วยราชการต่าง ๆ
ตลอดจนองค์การทางวัฒนธรรมและองค์
การอื่น ๆ ซึ่งไม่เกี่ยวกับการค้า ห้องประ
ชุมใหญ่มีเครื่องฉายภาพนิ่ง และฉาย
ภาพยนตร์ พร้อมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้ในการ
แปลไปในขณะเดียวกัน ติดกับห้องประชุม
ใหญ่เป็นที่ทำงานของราชสมาคมแห่ง
แคนาดา (The Royal Society of Canada).

ในห้องโถงชั้นที่สองซึ่งเป็นชั้นที่ให้
บริหารของหอสมุดแห่งชาติ ภาพประติ
มากรรมเป็นรูปเทพธิดาทั้งเก้าผู้คลุ้ใจให้ความ
คิดในทางศิลปะ (The nine Muses) และ
เทพเจ้าอะพอลโล (Apollo) ห้องอ่านหนังสือ
ทางด้านเหนือของอาคารซึ่งมองเห็นแม่น้ำ
ออกตาว่า มีภาพประติมากรรมสองภาพ
ชาร์ลส์ คอมฟอร์ต (Charles Comfort)
ศิลปินชาวแคนาดา ภาพชื่อ Legacy ซึ่ง
อยู่บนผนังด้านตะวันตก แสดงให้เห็น
นักเขียนชาวแคนาดา ส่วนผนังด้านตะวันออก
เป็นภาพชื่อ Heritage แสดงให้เห็น
ถึงนักอักษรศาสตร์ ผู้มีชื่อเสียงชาวต่างประเทศ
ติดกับห้องอ่านหนังสือเป็นที่
งานของบรรณารักษ์ คือ Dr. Guy Sylve
tre และรองคือ Mr. Lachlan MacRae
ภาพประติมากรรมในห้องหนังสืออ้างอิง (Re
ference Room) ทางด้านใต้เป็นภาพ
อัลเฟรต เพลแลน (Alfred Pellan) ศิลปิน
ชาวแคนาดา ภาพประติมากรรมด้านตะวัน
ตกเป็นภาพตัวพยัญชนะที่ใช้ในภาษาต่าง
ทั่วโลก ผนังด้านตะวันออกเป็นภาพแสดง
ถึงหนังสือต่าง ๆ ในหัวข้อต่าง ๆ มากม
หลายเรื่อง ทางหอสมุดมีแผนภูมิแสดง
ถึงตัวพยัญชนะในภาพประติมากรรมของเพ
ลแลน และภาพเขียนของคอมฟอร์ตไวน์

เพื่อการอ้างอิง บนชั้นเดียวกันยังมีภาพเขียนสองภาพ คือภาพ ดร. คัยเบิลยู. เคย์แลมบี้ (Dr. W. Kaye Lamb) บรรณาธิการตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๕๓ ถึง ค.ศ. ๑๙๖๘ ภาพนี้เป็นฝีมือของ ลอว์เรน แฮร์ริส จูเนียร์ (Lawren Harris, Jr.) และภาพยอร์ชส์ บาร์เธเลอมี ฟารีโบลท์ (Georges-Barthélemi Faribault) นักรวบรวมบรรณานุกรมชาวแคนาดาในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ ภาพนี้เป็นฝีมือของ เทโอฟีล ฮาเมล (Théophile Hamel) นอกจากนั้นยังมีรูปปั้นบรอนซ์ของกึ่งเต ฝัมือแอนเจโล เบียนซินี (Angelo Biancini).

ภาพประกอบผนังทำด้วย แก้วบน ชั้นที่สาม ซึ่งเป็นที่ทำงานของหอจดหมายเหตุ แสดงให้เห็นถึงภูมิข้อเสียงในประวัติศาสตร์แคนาดา ตั้งแต่สมัยชาคส์ คาคีเออร์ (Jacques Cartier) ถึงสมัย Confederation.

ชั้นที่สี่ส่วนหนึ่งเป็นที่ทำงานของแผนกจิตรศิลป์ แผนกทำบัตรรายการ และแผนกวิจัยและวางแผนของหอสมุดแห่งชาติ อีกส่วนหนึ่งเป็นที่ทำงานของหอจดหมายเหตุ.

การนำชมหอสมุดแห่งชาติและอาคารหอจดหมายเหตุ เป็นหมู่คณะจัดโดยผ่านแผนกนิทรรศการและเผยแพร่.

บริการต่าง ๆ

บริการต่าง ๆ ของหอสมุดแห่งชาติมีเพื่อนักค้นคว้า เช่น ข้าราชการ นักเขียน อาจารย์และนักศึกษาค้นคว้าชั้นปริญญาโทขึ้นไป นักศึกษาชั้นปริญญาตรีจะได้รับอนุญาตให้ใช้หอสมุดนักต่อเนื่องการจะใช้เอกสารที่ทางห้องสมุดมหาวิทยาลัยไม่มีและจะต้องแสดงแบบฟอร์มซึ่งจัดทำโดยห้องสมุดมหาวิทยาลัยแห่งนั้น ๆ ระบุถึงเอกสารหรือวัสดุที่จะขอใช้ ข้อจำกัดนั้นเป็นสิ่งจำเป็น เพราะวัตถุประสงค์ประการแรกของหอสมุดแห่งชาติก็เพื่อให้บริการแก่นักค้นคว้า วิจัย ตลอดจนห้องสมุดต่าง ๆ ทั่วประเทศ หน้าที่ของหอสมุดแห่งชาติเพื่อเสริมไม่ใช่เพื่อแย่งหน้าที่ของห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย.

โต๊ะสอบถามและตู้บัตรรายการ

โต๊ะสอบถามนอกระบบชั้นสอง มีเจ้าหน้าที่พูดได้ทั้งสองภาษา คือภาษาอังกฤษ และภาษาฝรั่งเศส เพื่อช่วยในการใช้หนังสืออ้างอิงและบัตรรายการ ในห้องหนังสืออ้างอิงมีบัตรรายการ ๓ ประเภท คือ บัตรผู้แต่ง—ชื่อเรื่อง บัตรของหนังสือที่กำลัง

อยู่ในระหว่างการจัดทำรายการ และ
บัตรหัวเรื่อง บัตรหัวเรื่องในแคนาดาแตก
ต่างออกไปจากที่อื่นตรงที่หัวเรื่องได้มาจาก
เลขหมู่ของระบบคิว มีบรรณานุกรมเป็นภาษา
อังกฤษ และฝรั่งเศส สำหรับบัตรเหล่านี้
บัตรหัวเรื่อง ครอบคลุม ถึงสิ่งพิมพ์ ที่มามี
ชื่ออยู่ในบัตรผู้แต่ง—ชื่อเรื่อง เท่านั้น เป็น
ที่น่าสังเกตว่าวารสารส่วนมากและสิ่งพิมพ์
ของรัฐบาลไม่ได้อยู่ในบัตรรายการเหล่านี้
ผู้ที่มีปัญหาเกี่ยวกับวารสารและ สิ่งพิมพ์
รัฐบาลต้องติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่โต๊ะประ-
ชาสัมพันธ์โดยตรง.

บรรณานุกรม

ห้องสมุด แห่งชาติ แคนาดา รวบรวม
บรรณานุกรมขึ้นสำหรับหน่วยราชการและ
องค์การต่าง ๆ ซึ่งไม่มีห้องสมุด หรือมี
ห้องสมุดแต่ไม่มีเอกสารเพียงพอ ในบาง
กรณี ห้องสมุดแห่งชาตีกัรวบรวมบรรณา-
นุกรมให้บุคคล หรือห้องสมุดต่าง ๆ ซึ่งมี
เอกสารทางบรรณานุกรมจำกัด ผู้ที่ต้อง
การบรรณานุกรมจะต้องแน่ใจว่าได้ค้นคว้า
จากห้องสมุด ในท้องถิ่น ของตน เต็มที่แล้ว
ผู้มาใช้ห้องสมุดแห่งชาติ อาจขอความช่วยเหลือ
เหลือจากเจ้าหน้าที่ห้องสมุดเพื่อการแนะนำ
ในการรวบรวมบรรณานุกรม.

โต๊ะรับจ่าย

ที่โต๊ะรับจ่ายซึ่งอยู่ชั้นสองมีเจ้าหน้าที่
พูดได้สองภาษา คือ ภาษาอังกฤษ และ
ฝรั่งเศส เจ้าหน้าที่เหล่านี้ จะไปห
เอกสารที่ผู้ใช้ต้องการมาจากที่เก็บ คล
จนให้บัตรผ่านเข้าไปยังตู้เก็บของและห
ศึกษาคนคว้า.

บริการยืมระหว่างห้องสมุดและบริก

บอกตำแหน่งหนังสือ

หนังสือและเอกสารอื่น ๆ ซึ่งอยู่
หอสมุดแห่งชาติมีเพื่อการใช้ค้นคว้า
ในหอสมุดหรือเพื่อให้บริการยืมแก่ห
สมุดอื่น ๆ หรืออาจกล่าวได้ว่า ถ้าบุคคล
ใดมีความประสงค์จะขอยืมหนังสือซึ่ง
หอสมุดแห่งชาติมีไว้ในครอบครอง บุคคล
จะต้องขอให้ทางห้องสมุดของหน่วยงาน
เขาปฏิบัติงานอยู่ดำเนินการเป็นคนกล
ติดต่อขอยืมจากหอสมุดแห่งชาติ หอสม
แห่งชาติจะจัดหาวัสดุโดยการยืมระหว่าง
ห้องสมุดมาให้ผู้ใช้อาคารหอสมุดที่ต้องการ
เพื่อทำงานวิจัยในหอสมุดแห่งชาติ.

ใน ค.ศ. ๑๙๕๐ ได้มีการเริ่มจั
สหพันธ์แห่งชาติ ที่หอสมุดแห่งชาติเ
ศูนย์รวมบัตร ซึ่งได้ ได้รับความร่วมมือ จา

ห้องสมุดใหญ่ ๆ ในแคนาดาราว ๓๐๐ แห่ง ส่งบัตรรายการหนังสือซึ่งห้องสมุดเหล่านั้นมีอยู่มาให้ ในปัจจุบัน ศูนย์รวมบัตรเหล่านี้ได้รวบรวมเพิ่มขึ้นมากกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐ บัตร เพราะศูนย์รวมบัตรนี้เป็นกุญแจไปสู่ห้องสมุดทั่วแคนาดาตนเอง หอสมุดแห่งชาติจึงได้รับคำถามเป็นจำนวนร้อย ๆ ในวันหนึ่ง ๆ คำถามเหล่านี้ต้องการทราบว่าห้องสมุดแห่งไหนมีหนังสือที่เขาคือต้องการ คำถามเหล่านี้ส่งมายังหอสมุดแห่งชาติทั้งทางไปรษณีย์, โทรศัพท์, เทเล็กซ์ (Telex) และ ที. คับเบิลยู. เอ็กซ์. (TWX).

ถ้าหากวัสดุที่มีผู้ต้องการยืมมีอยู่ในหอสมุดแห่งชาติ ทางหอสมุดแห่งชาติก็จะส่งไปให้ยืม แต่ถ้าวัสดุนั้นเป็นเอกสารอ้างอิง หรือหนังสือหายาก งานเสียง หรือหนังสือพิมพ์ทางหอสมุดแห่งชาติจะไม่ให้ยืมออกนอกห้องสมุด สำหรับห้องสมุดมหาวิทยาลัยในรัฐออนแทรีโอ และควิเบก ระบบขนส่งพิเศษระหว่างมหาวิทยาลัยจะเป็นผู้ขนส่งหนังสือจากหอสมุดแห่งชาติ และห้องสมุดสภาวิจัยแห่งชาติโดยรถยนต์ station wagon ถ้าหอสมุดแห่งชาติไม่มีหนังสือหรือวัสดุที่มีผู้ต้องการยืม เจ้าหน้าที่ของหอสมุดก็จะตรวจสอบหัตถ์ว่ามี

ห้องสมุดแห่งไหนบ้าง ที่มีหนังสือหรือวัสดุนั้น ๆ แล้วก็จะส่งรายชื่อห้องสมุดนั้นไปให้ผู้ต้องการ ประมาณ ๕๐ เปอร์เซนต์ของหนังสือที่มีผู้ต้องการ ยืมมีอยู่ในห้องสมุดต่าง ๆ ในแคนาดา.

การสะสมหนังสือและวัสดุต่าง ๆ

หอสมุดแห่งชาติสะสมหนังสือ เอกสารที่พิมพ์ในประเทศแคนาดา หรือที่เกี่ยวข้องกับประเทศแคนาดาในทุกสาขาวิชา นอกจากนั้นยังสะสมหนังสือ เอกสารที่เป็นเรื่องทางสังคมศาสตร์ มนุษยธรรมวิทยา และศิลป (รวมทั้งประวัติศาสตร์ สังคมวิทยา ดนตรี วรรณคดี ปรัชญา ศาสนา และศิลปการละคร เป็นต้น) ส่วนห้องสมุดสภาวิจัยแห่งชาติเป็นเหมือนหอสมุดวิทยาศาสตร์แห่งชาติ และให้บริการเกี่ยวแก่สาขาวิชาต่าง ๆ ดังนี้ คือ วิทยาศาสตร์ วิศวกรรม และเทคโนโลยี เมื่อพระราชบัญญัติหอสมุดแห่งชาติประกาศใช้บังคับใน ค.ศ. ๑๙๕๓ ผู้พิมพ์โฆษณาในแคนาดาได้รับการขอร้องให้ส่งสิ่งพิมพ์ของตนจำนวนหนึ่งมาให้หอสมุดแห่งชาติ ทางหอสมุดแห่งชาติได้พยายามทุกวิถีทางเช่นเดียวกัน เพื่อที่จะให้ได้มาซึ่งหนังสือและเอกสารที่พิมพ์ในประเทศแคนาดา

ก่อนการก่อตั้งหอสมุดแห่งชาติ นอกจากนั้นหอสมุดแห่งชาติยังเป็นแหล่งสะสมหนังสือ เอกสารที่เป็นหนังสืออ้างอิง และเน้นหนักเป็นพิเศษในทำนุบำรุงวรรณกรรม.

วารสาร หนังสือพิมพ์รายวัน และสิ่งพิมพ์รัฐบาล

แต่เดิมหอสมุดแห่งชาติได้รับวารสารราว ๗,๐๐๐ รายการเป็นประจำ ซึ่งได้มาโดยการขอรับบ้าง เป็นของกำนัลบ้าง ตามโครงการแลกเปลี่ยนบ้าง และเป็นไปตามกฎหมายบ้าง เมื่อมีการสถาปนาหอสมุดแห่งชาติแล้ว ทางหอสมุดรัฐบาลได้ให้วารสารจำนวนมากนอกเหนือไปจากหนังสือจำนวนหลายพัน และสิ่งพิมพ์รัฐบาล ให้แก่หอสมุดแห่งชาติ ทำให้หอสมุดแห่งชาติเริ่มเป็นแหล่งสะสมวารสาร.

แผนกหนังสือพิมพ์รายวันเริ่มเมื่อ ค.ศ. ๑๙๖๗ เมื่อหอสมุดรัฐบาลได้ส่งงานการสะสมหนังสือพิมพ์รายวันส่วนใหญ่มาให้หอสมุดแห่งชาติ นอกจากนั้นหอสมุดแห่งชาติยังได้รับเป็นของกำนัลจากห้องสมุดอื่น ๆ อีก แหล่งสะสมหนังสือพิมพ์รายวันของหอสมุดแห่งชาติจึงเป็นแหล่งสะสมใหญ่ที่สุดในแคนาดา และได้มีการ

ขอรับหนังสือพิมพ์รายวันของแคนาดา และของต่างประเทศเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ทางแผนกยังมีไมโครฟิล์มของหนังสือพิมพ์รายวัน เครื่องอ่านไมโครฟิล์ม และอุปกรณ์ถ่ายเอกสารด้วย.

หอสมุดแห่งชาติพยายามอย่างยิ่งที่จะได้รับสิ่งพิมพ์รัฐบาลตลอดจนสิ่งพิมพ์ของรัฐต่าง ๆ การสะสมสิ่งพิมพ์รัฐบาลต่างประเทศได้ขยายตัวออกไปอย่างรวดเร็ว การทำความสะอาดแลกเปลี่ยนสิ่งพิมพ์รัฐบาลกับรัฐบาลหลายประเทศเป็นผลสำเร็จด้วยดี.

การสะสมหนังสือทางดนตรี

ใน ค.ศ. ๑๙๕๗ หอสมุดแห่งชาติได้จัดหอสมุดดนตรีส่วนตัวของนักดนตรีชาวอังกฤษซึ่งล่วงลับไปแล้ว ผู้หนึ่ง Percy Scholes มีหนังสือเกือบ ๕,๐๐ เล่ม และเป็นจุดเริ่มต้นของการสะสมหนังสือเกี่ยวกับดนตรี ต่อมาหอสมุดแห่งชาติได้จัดหาต้นฉบับตัวเขียน เอกสารและห้องสมุดของ Healey Willan นักประพันธ์เพลงชาวแคนาดา นอกจากนั้นคณะกรรมการจัดงานฉลองครบรอบร้อยปีของแคนาดายังได้มอบงานเสียงของแคนาดาจำนวนหลายพันแผ่น ให้แก่หอสมุดแห่งชาติ

หอสมุดแห่งชาติแคนาดา

ปัจจุบันหอสมุดแห่งชาติจึงสะสมงานเลี้ยงใหม่ ๆ ของแคนาดาด้วย หอสมุดแห่งชาติมีอุปกรณ์ครบครันเพื่อผู้คนที่ต้องการจะฟังงานเลี้ยงและเทป.

ของกำนัล

ภายหลังการเปิดอาคารใหม่ของหอสมุดแห่งชาติ หอสมุดได้รับของกำนัลที่มีค่าหลายอย่าง รวมทั้งของที่ได้รับความกรุณาจากรัฐบาลอังกฤษ คือหนังสือหายากจำนวนหนึ่ง หนังสือประเภทศิลปะ และประติมากรรมที่เรียกว่า Three Way Piece—Points ของ Henry Moore ที่อยู่ในห้องโถงใหญ่ หนังสือเกี่ยวกับศิลปการละครเป็นจำนวนมากจาก The Beta Sigma Phi Sorority หนังสือชุดสำคัญเกี่ยวกับลัทธิศาสนาของชาวยิว บริจาคโดยสภายิวแคนาดา (The Canadian Jewish Congress) นอกจากนี้หอสมุดแห่งชาติยังได้รับบริจาคหนังสือจำนวนหนึ่งจาก Lenin State Library ในกรุงมอสโก หนังสือจำนวนหนึ่งเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของชาวอาร์เมเนียน ได้จากคณะกรรมการชาวอาร์เมเนียน แห่งไทวอนโท และยังได้รับหนังสือชุดศิลปะและสถาปัตยกรรมอเมริกัน จากสำนักงาน

๑๗๑

แถลงข่าวสหรัฐอเมริกา ได้รับหนังสือวรรณคดีคลาสสิกเบนมาร์คจาก Royal Library แห่งเบนมาร์ค นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้ว หอสมุดแห่งชาติยังได้รับของกำนัลอื่น ๆ อีกมากมาย.

ที่ควรกล่าวถึงเป็นพิเศษในเรื่องนี้คือ ความกรุณาของนักเขียนชาวแคนาดาจำนวนหนึ่งที่ได้อธิบายทัศนคติส่วนตัวเขียนต่าง ๆ ให้แก่หอสมุดแห่งชาติ.

สิ่งพิมพ์ของหอสมุดแห่งชาติ

หอสมุดแห่งชาติรวบรวมบรรณานุกรมแห่งชาติซึ่งเรียกว่าแคนาเดียนา (Canadiana) ซึ่งประกอบด้วยรายชื่อหนังสือที่พิมพ์ในประเทศแคนาดา และหนังสือที่พิมพ์ในประเทศอื่น ๆ โดยนักเขียนชาวแคนาดา หรือเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับประเทศแคนาดา ทั้งนวมทั้งจุลสารแคนาดา วิทยานิพนธ์แคนาดา ไมโครฟิล์มซึ่งทำโดยหอสมุดแห่งชาติ วารสารใหม่ ๆ ของแคนาดา สิ่งพิมพ์รัฐบาลทั้งของรัฐบาลกลางและของรัฐต่าง ๆ ของแคนาดา งานเลี้ยงแคนาดา เทป ฟิล์มและฟิล์มสตริป (แม้ว่าหอสมุดแห่งชาติจะไม่ได้สะสมฟิล์มเหล่านั้นก็ตาม) แคนาเดียนาที่พิมพ์ออกมาทุก ๆ เดือน ทางหอสมุดแห่งชาติจะ

จัดส่งให้แก่ห้องสมุดต่าง ๆ ในแคนาดาที่
ขอมาโดยไม่คิดมูลค่า และอาจจะซื้อหรือ
บอกรับได้จากผู้พิมพ์คือที่ Queen's Printer.

นอกจากนี้ หอสมุดแห่งชาติยังรวบรวม
บรรณานุกรมเป็นรายปี ซึ่งมีชื่อว่า "วิทยานิพนธ์แคนาดา" (Canadian Theses) ซึ่งเป็นรายชื่อของวิทยานิพนธ์ที่รับรองโดยมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในแคนาดา.

การถ่ายวิทยานิพนธ์ไว้บนไมโครฟิล์มเป็นบริการอย่างหนึ่งซึ่งหอสมุดแห่งชาติจัดทำให้แก่มหาวิทยาลัยในแคนาดาที่ประสงค์จะเก็บวิทยานิพนธ์ซึ่งทางมหาวิทยาลัยรับรองไว้ในรูปไมโครฟิล์ม (ทั้งนี้เพื่อประหยัดเนื้อที่ในการเก็บ) มหาวิทยาลัยที่มีความประสงค์ดังกล่าวอาจจะส่งวิทยานิพนธ์ทั้งหมด หรือเท่าที่ใดเลือกแล้วไปยังหอสมุดแห่งชาติ วิทยานิพนธ์เหล่านี้ครอบคลุมทุกสาขาวิชาทั้งที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และไม่ใช้วิทยาศาสตร์ หอสมุดแห่งชาติจะจัดทำวิทยานิพนธ์แต่ละฉบับให้เป็นไมโครฟิล์มทั้งเนกาตีฟและโพสซิทีฟ แล้วจึงส่งวิทยานิพนธ์กลับคืนไปยังมหาวิทยาลัย สำนักของวิทยานิพนธ์เหล่านั้น ถ้ามีผู้ต้องการซื้อหรือขอยืมใช้กันคว่ำ ทางหอสมุดก็จะจัดหาให้ตามความประสงค์.

บรรณานุกรมที่กำลังจัดทำอยู่ในขณะนี้ มีดังนี้:

๑. แคนาดาเกียนา, ๑๘๖๗-๑๙๐๐
๒. รายชื่อของหนังสือชุด (Series) ในแขนงวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ซึ่งมีอยู่ในห้องสมุดต่าง ๆ ในแคนาดา รายชื่อเหล่านี้จะขยายไปถึงวารสารต่าง ๆ ในสาขาวิชาดังกล่าวซึ่งห้องสมุดต่าง ๆ ในแคนาดาได้รับอยู่เป็นประจำ ชื่อหอสมุดแห่งชาติรวบรวมพิมพ์ขึ้นใน ค.ศ. ๑๙๖๘ และจะช่วยให้รายชื่อหนังสือชุดทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งห้องสมุดต่าง ๆ ในแคนาดามีอยู่ และรวบรวมโดยห้องสมุดสภาวิจัยแห่งชาติสมบูรณ์.

๓. รายชื่อของหนังสือพิมพ์รายวันในแคนาดา ซึ่งห้องสมุดต่าง ๆ ในแคนาดาได้รับ สิ่งพิมพ์นี้จะทำให้รายชื่อของหนังสือพิมพ์รายวันต่างประเทศที่ห้องสมุดในแคนาดามีอยู่สมบูรณ์ขึ้น รายชื่อนี้จะรวบรวมโดยหอสมุดแห่งชาติใน ค.ศ. ๑๙๖๐.

๔. วิทยานิพนธ์แคนาดา ตั้งแต่ ๑๙๔๗-๑๙๖๐.

หอสมุดแห่งชาติพิมพ์เอกสารข่าวฉบับหนึ่งออกเผยแพร่ คือ News Library News (ข่าวหอสมุดแห่ง

หอสมุดแห่งชาติแคนาดา

๑๗๓

และสั่งให้ห้องสมุดที่ขอมมาโดยไม่คิดมูลค่า.

หอสมุดแห่งชาติมีรายชื่อเอกสารและสิ่งพิมพ์หอสมุดแห่งชาติจัดพิมพ์ขึ้น และจัดส่งให้ตามที่มีผู้ขอมมา.

งานด้านการวิจัยและวางแผน

ในปลาย ค.ศ. ๑๙๖๘ หอสมุดแห่งชาติได้เริ่มศึกษาถึงบริการต่าง ๆ และระบบต่าง ๆ ของหอสมุด ซึ่งจะนำไปสู่การใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวางของวิถีชีวิตทำข้อมูลด้วยเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ การจัดทำบรรณานุกรมแห่งชาติ คือ แคนาเดียนา โดยใช้เครื่องจักรแทนคนได้เริ่มแล้ว แต่เพราะการเพิ่มจำนวนอย่างมหาศาลของบัตรรายการที่ได้รับจากห้องสมุดต่าง ๆ ความต้องการที่จะให้ข่าวสารและบริการอื่น ๆ ทางด้านบรรณานุกรมเป็นไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น ทำให้จำเป็นต้องมีการศึกษาโดยทั่วถึงถึงบริการ และระบบต่าง ๆ ของหอสมุด ในไม่กี่ปีข้างหน้า เครื่องมือเครื่องใช้อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ คงจะช่วยขจัดปัญหาเหล่านี้ มาของหอสมุดได้ ทั้งนี้ก็เพื่อช่วยห้องสมุดต่าง ๆ ตลอดจนนักวิจัยค้นคว้าทั่วประเทศแคนาดา.

สาขาวิจัยและวางแผนได้รับการจัดตั้งขึ้นเมื่อต้น ค.ศ. ๑๙๗๐ เพื่อประสานงาน

การพัฒนาหอสมุดแห่งชาติกับการพัฒนาห้องสมุดอื่น ๆ ในแคนาดา และห้องสมุดในต่างประเทศ ซึ่งหอสมุดแห่งชาติมีความสัมพันธ์ติดต่อกันอย่างใกล้ชิดและเสมอมา.

สาขานี้ประกอบด้วย:—

ก. กองพัฒนาระบบ มีหน้าที่ประ-

สานงานการศึกษาวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับเครื่องจักรกลต่าง ๆ ตลอดจนวิธีการใหม่ ๆ ในการปฏิบัติการและการสื่อสารเกี่ยวกับการบรรณานุกรมทั้งภายในหอสมุดแห่งชาติและภายในแผนการพัฒนาห้องสมุดต่าง ๆ ของชาติ.

ข. กองพัฒนาแหล่งวัสดุ กลายมา

จากสำนักงานแหล่งวัสดุห้องสมุดซึ่งตั้งขึ้นเมื่อต้น ค.ศ. ๑๙๖๘ เก็บรักษาวัสดุและข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยค้นคว้า ตลอดจนสถิติตัวเลขต่าง ๆ และความต้องการของนักวิจัย เพื่อที่จะประสานงานนโยบายการจัดหาและบริการใหม่ ๆ.

ค. ศูนย์เอกสารห้องสมุด เป็นที่เก็บ

อย่างสมบูรณ์และเป็นระเบียบของเอกสารข่าวสาร เกี่ยวกับการพัฒนาห้องสมุดบริการและปัญหา ทั้งที่พิมพ์แล้วและยังไม่ได้พิมพ์.

เป็นที่หวังว่าแผนวิจัยและวางแผนจะมีบทบาทสำคัญยิ่งเปรียบประดุจกุญแจไขไปสู่การปรับปรุงและประสานงานบริการของห้องสมุดทั่วประเทศแคนาดา.

พระราชบัญญัติหอสมุดแห่งชาติ

ฉบับใหม่

ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติหอสมุดแห่งชาติ ฉบับใหม่ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ค.ศ. ๑๙๖๕ แม้ว่าส่วนใหญ่ของพระราชบัญญัตินี้ฉบับดั้งเดิมซึ่งประกาศใช้เมื่อ ค.ศ. ๑๙๕๒ ยังคงใช้อยู่ แต่ก็เป็นที่น่าสังเกตว่าตามพระราชบัญญัติฉบับใหม่ หอสมุดแห่งชาติจะต้องรายงานต่อ Secretary of State of Canada (ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของโรงละครแห่งชาติ แผนงานศึกษาค้นคว้าและโทรทัศน์แห่งชาติ และสภาพฟิล์มแห่งชาติด้วย) และบรรณารักษ์หอสมุดแห่งชาติมีรองบรรณารักษ์เป็นผู้ช่วย คณะกรรมการที่ปรึกษาในปัจจุบันประกอบด้วยบรรณารักษ์หอสมุดแห่งชาติ บรรณารักษ์ห้องสมุดรัฐสภา หัวหน้าหอจดหมายเหตุ บรรณารักษ์ห้องสมุดสภาวิจัยแห่งชาติ ผู้แทนของสภาแคนาดา

และผู้แทนจากสมาคมมหาวิทยาลัย และวิทยาลัยแคนาดาและเจ้าหน้าที่ซึ่งรัฐบาลแต่งตั้งอีก ๕ คน ทั้งนี้อย่างน้อย ๕ คนใน ๕ คน ต้องเป็นบรรณารักษ์ โดยอาชีพ.

ผู้พิมพ์โฆษณาชาวแคนาดายังคงต้องส่งสิ่งพิมพ์ของตนจำนวน ๒ ฉบับมาให้หอสมุดแห่งชาติ แต่ต้องส่งภายในเวลา ๑ สัปดาห์หลังจากวันที่พิมพ์ออกมา ไม่ใช่ส่งภายใน ๑ เดือนเช่นแต่ก่อน ถ้าราคาขายปลีกของหนังสือเล่มใดเล่มหนึ่งมากกว่า ๕๐ เหรียญ (ประมาณหนึ่งพันบาท) จำนวนหนังสือที่จะส่งมาให้หอสมุดแห่งชาติจะลดลงเหลือเพียง ๑ ฉบับ แทนที่เป็น ๒ ฉบับ การละเมิดไม่ปฏิบัติตามนี้ถูกปรับไม่เกิน ๑๕๐ เหรียญ (ประมาณสามพันบาท) กฎนี้ครอบคลุมไปถึงวารสาร แผนที่ งานเสียง เทป ตลอดจนการบันทึกเสียงต่าง ๆ ซึ่งมีเรื่องของแคนาดาอยู่นั้น.

การแก้ไขที่สำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้คือ มาตราที่ ๗ (๒) ที่ว่า "ความเห็นชอบตามคำแนะนำของกรมสภา บรรณารักษ์อาจจะประสานงานบริการกับกระทรวงต่าง ๆ ตลอดจนหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ รวมทั้ง—

๑. การจัดหาและการทำบัตรรายการหนังสือ.

๒. การจัดหาผู้ให้คำแนะนำ ผู้ตรวจ และเจ้าหน้าที่.

๓. การเตรียมให้มีบริการต่าง ๆ เช่นเป็นที่เก็บข่าวสารแบบสมัยใหม่ รวมทั้งบริการถ่ายเอกสารและบริการเกี่ยวกับไมโครฟิล์ม บริการการจัดกระทำข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ การถ่ายสำเนา

บริการด้านการติดต่อหาข่าวสารต่าง ๆ”.

ในมาตราที่ ๘ ได้ระบุไว้ว่า “โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี บรรณารักษ์อาจทำข้อตกลงกับห้องสมุดอื่น ๆ และห้องสมุดและสมาคมทางการศึกษาต่าง ๆ ตลอดจนสถาบันทั้งใน และนอกประเทศ แคนาดา ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบริการของห้องสมุด รวมทั้งบริการห้องสมุดต่าง ๆ ที่เอ่ยถึงในวรรค ๒ ของมาตราที่ ๗”.

โปรดทราบ

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
ได้เปลี่ยนเลขหมายโทรศัพท์ใหม่ เป็น 825928.

คู่มือบรรณารักษ์

1. Dewey Decimal Classification and Relative Index, Divised by Melvil Dewey. 17th. ed. New York, Lake Placid Club Education Foundation, 1965. 2 vols. (2153 p.).
2. Sears List of Subject Headings, ed. by Babara Marietta Westby. 9th. ed. New York, H.W. Wilson Company, 1965. 641 p.
3. แผนการจัดหมู่หนังสือแบบทศนิยมของคิวและครรชนีสัมพันธ์ แปลจาก Dewey Decimal Classification and Relative Index (7 th. ed.), โดยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. พระนคร, สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, ๒๕๐๖. ๒๑๗, ๒๑๖ หน้า. ราคา ๑๐๐ บาท.
4. หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย, รวบรวมโดย แม้นมาส ขวลิต และคนอื่น ๆ. พิมพ์แก้ไขและปรับปรุงใหม่. พระนคร, สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, ๒๕๑๓. ๒๔๘ หน้า. ราคา ๕๐ บาท.
5. วิธีคิดเลขหมู่ที่อาจแบ่งได้ตามแบบเลขหมู่บางหมู่ในแผนการจัดหมู่แบบทศนิยม, โดย ลมุล รัตดากร. พระนคร, สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, ๒๕๑๓. ๕๓ หน้า. ราคา ๕ บาท.
6. การสอนให้นักเรียนรู้จักใช้ห้องสมุด, โดย ลมุล รัตดากร และคนอื่น ๆ. พระนคร, สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, ๒๕๑๓. ๑๗๐ หน้า. ราคา ๑๐ บาท.
 บรรณารักษ์ และห้องสมุด สนใจในเรื่องคู่มือบรรณารักษ์ทั้ง ๖ เล่มนี้ หรือเรื่องอื่น ๆ หรือหนังสือสำหรับเด็ก ตลอดจนอุปกรณ์และครุภัณฑ์ห้องสมุด เชิญขอรายละเอียดได้ที่ เลขาธิการบริหาร สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ขนาดครึ่งจ่าย ป.ณ. บางลำพู กรุงเทพฯ ๑ ๒.

ศูนย์ข่าวสารประเทศไทย

พจน์ เนียมบุญชู

ศูนย์ข่าวสารประเทศไทย จัดตั้งขึ้นตามโครงการร่วมกันระหว่างศูนย์วิจัยและพัฒนาการทางทหาร ของกระทรวงกลาโหม (The Military Research and Development Center; or MRDC) และศูนย์วิจัยและพัฒนาการของประเทศไทย (The Research and Development Center—Thailand) (RDC—T) กับองค์การโครงการวิจัยขั้นสูง ของกระทรวงกลาโหมสหรัฐอเมริกา (The Advanced Research Projects Agency (ARPA) of the U.S. Department of Defense) และได้เห็นสัญญาให้สถาบันบาตเทิลเมมโมเรียล (Battelle Memorial Institute) ซึ่งมีสำนักงานใหญ่อยู่ที่เมืองโคลัมบัส รัฐโอไฮโอ สหรัฐอเมริกา เป็นผู้ดำเนินงานตามโครงการที่กำหนดไว้.

ศูนย์มีหน้าที่รวบรวมและเก็บบรรดาเอกสารต่าง ๆ เพื่อบริการแก่เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการทางทหาร ของกระทรวงกลาโหม ศูนย์วิจัยและพัฒนาการของประเทศไทย องค์การโครงการ

วิจัยขั้นสูง ของกระทรวงกลาโหมสหรัฐอเมริกา ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาลไทย และรัฐบาลสหรัฐอเมริกา นอกจากนั้นยังบริการแก่นักวิจัยที่ทำงานโดยเอกเทศเป็นราย ๆ ไป.

เอกสารที่อยู่ใน วัตถุประสงค์ของศูนย์ เอกสารที่รวบรวม และจัดเก็บประกอบด้วยรายงานที่เป็นผล ของการวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์ และสาขาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและวิจัยเรื่องของประเทศไทย และประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียงในภาคพื้นเอเชียอาคเนย์ และประเทศอื่น ๆ ที่มีสถานการณ์ และปัญหาทางด้านสังคม เศรษฐกิจ ความปลอดภัย และการพัฒนาที่คล้ายคลึงกันกับประเทศไทย เพื่อประโยชน์จากผลของรายงานการวิจัยนั้นโดยตรง หรือเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบ.

ประเภทของเอกสารที่ศูนย์รวบรวมและจัดเก็บ เอกสารเหล่านี้แยกตามลักษณะของเอกสาร (Type of Documents) คือ:—

๑. ประเภท P/Journal article คือ วารสารต่างๆ นิตยสาร บทความ และเรื่องต่างๆ จากวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ ภาควิชาของหนังสือ บทความ หรือ เรื่องต่างๆ จากภาควิชาของหนังสือ หรือ นิตยสาร.

๒. ประเภท C/Correspondence คือ จดหมาย บันทึก รายงานต่างๆ ที่มีลักษณะเป็นการบันทึก ข้อเขียนต่างๆ ในลักษณะของบันทึก.

๓. ประเภท M/Monographs คือ รายงานต่างๆ คู่มือ ข้อเสนองานวิจัย ปาฐกถา สัญญาต่างๆ หนังสือประกาศ การบรรยาย คู่มือแนะนำ ปัญหาคำตอบ กระดาษ หนังสือ จุลสาร หนังสือรายงาน หนังสืองบประมาณ ข่าวต่างๆ.

๔. ประเภท T/Thesis คือวิทยานิพนธ์.

๕. ประเภท G/Graphs คือ กราฟ แผนภูมิ และแผ่นประกาศโฆษณา.

๖. ประเภท MA/Maps คือ แผนที่.

๗. ประเภท PA/ProAgs คือ สัญญาโครงการต่างๆ.

๘. ประเภท R/Ref Mat คือ เอกสารประเภทอ้างอิง รายชื่อบุคคล สถานที่และองค์การต่างๆ ไทเรคทอรี ศัพท์ต่างๆ พจนานุกรม สถิติรายปี วรรณคดี แบบแผน.

เอกสารที่ศูนย์รวบรวมและจัดเก็บนี้ จะไม่รวมถึงหนังสือเป็นเล่ม เพราะสามารถหาได้โดยทั่วไปและจากห้องสมุดต่างๆ อยู่แล้ว เอกสารต่างๆ ที่ศูนย์รวบรวมและจัดเก็บได้มาจากหน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาลไทย หน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาลอเมริกัน ตลอดจนจากองค์การต่างๆ เช่น มูลนิธิเอเชีย ยูเนสโก องค์การ ส.ป.อ. องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศ องค์การอนามัยโลก จากสยามสมาคม จากองค์การทางศาสนาต่างๆ ในกรุงเทพฯ และจากห้องสมุดของมหาวิทยาลัยทั้งภายในและนอกประเทศรวมทั้งรายงาน หรือเอกสารอื่นๆ ที่นักวิจัยได้มอบให้ศูนย์โดยตรง.

ศูนย์ข่าวสารประเทศไทยเริ่มดำเนินงาน

ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๑ ได้เก็บรวบรวมเอกสารทั้งประเภทไม่ปกปิด และประเภทปกปิดเป็นความลับ (Unclassified and Classified) ๘๕% ของเอกสารที่มีอยู่ทั้งหมดเป็นภาษาอังกฤษและอีก ๑๕% เป็นภาษาไทย ปัจจุบัน (๓๐ เมษายน ๒๕๑๔) ศูนย์มีเอกสารชนิดไม่ปกปิด จัดทำบรรณานุกรมไว้แล้วจำนวน ๑๗,๖๐๐ ฉบับ และอีกส่วนหนึ่งจำนวน ๑,๑๖๕ ฉบับเป็น

ศูนย์ข่าวสารประเทศไทย

เอกสารประเภทขบัก ซึ่งมีไว้บริการเป็น
การเฉพาะราย เป็นกรณีไป.

วิธีการดำเนินงานของ

ศูนย์ข่าวสารประเทศไทย

การจัดหาเอกสาร (Documents Acquisition)

เจ้าหน้าที่ของศูนย์ติดต่อกับสถาน
ที่ต่าง ๆ ทั้งในและนอกประเทศ โดยวิธีขอ
เปล่า^๑ หรือยอม^๒ เพื่อนำมาถ่ายสำเนาไว้
(Xerox) โดยมีหลักเกณฑ์การเลือกเอกสาร
ให้อยู่ในวัตถุประสงค์ของศูนย์ คือ
พิจารณาว่าเป็น ปัญหาที่ เกี่ยว กับประเทศ
ไทย หรือประเทศใกล้เคียง หรือไม่ เป็น
ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการหรือไม่ รวม
ทั้งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เป็นประจำ เป็นเอกสาร
ที่มี ลักษณะไม่ ใช^๓ หนังสือ ที่หา ได้ ใน
ห้องสมุดต่าง ๆ และเป็นเอกสารที่เป็นประโยชน์
ต่อการวิจัยมีทั้งที่นำมาทำวรรณ^๔
และไม่ทำวรรณ^๕.

การให้เลขประจำเอกสาร (to be

numbered) เมื่อได้เอกสารตามต้องการ
แล้วเจ้าหน้าที่จะให้เลขประจำเอกสาร
ทุกฉบับ แต่ละฉบับ โดยเริ่ม ตั้งแต่ หมายเลข
๑ เป็นต้นไป เลขนี้ใช้เรียกแทนตัว
เอกสารฉบับนั้น ๆ และใช้เป็นตำแหน่งที่
เอกสารฉบับนั้นได้เก็บเรียงไว้ จากหมายเลข

๑๗๕

เลข ๑ เป็นต้นไปด้วย (Accession number)

การทำรายงานย่อของเอกสาร (to be

abstracted) ศูนย์จัดทำบัตรวรรณ^๖ตาม
ระบบของศูนย์ส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของบัตร
วรรณ^๗นี้ คือรายงานย่อของเอกสาร ซึ่งจัดทำ
ไว้ในลักษณะ indicative abstract รายงาน
ย่อ^๘นี้ จะ ต้อง ใช้ ประโยคที่ ชัด ชัด ง่าย
ศัพท์ที่ศูนย์กำหนดไว้ ตัวอย่างเช่น :—

evaluates / appraises / describes /
discusses / defines / presents / analyzes /
investigates / considers / focuses / identifies /
emphasizes / outlines / deals with /
reports on / depicts / illustrates /
portrays / gives / contains / reviews /
covers / studies / enumerates / constitutes
/ compares / contrasts / summarizes /
demonstrates / shows / details / consists
of / lists / sets forth / provides / relates
/ comments on / mentions / conjectures /
states / delineates / inventories / includes
/ contains / cites / indicates / distinguishes
/ suggests / pours out / recommends
/ notes / traces /

และภายในประโยคมักใช้คำศัพท์เหล่านี้ :—

dealing with / related to / concerning
/ regarding / in connection with / based
on / citing / noting / in terms of /

ส่วนสำคัญของบัตรวรรณ^๙นี้ ที่ควรรู้
กับรายงานย่อของเอกสาร คือ ศัพท์บัญญัติ
หัวเรื่อง (categories) ซึ่งล้วนแต่ได้จัดทำ
ขึ้นเพื่อให้ความสะดวกแก่การวิจัยที่ต้องการ

อ่านเอกสารนั้น ๆ เจ้าหน้าที่ใช้ศัพท์บัญญัติ
ที่ศูนย์ จัดไว้โดยเฉพาะเป็นคู่มือในการ
พิจารณาเลือกคำศัพท์ เพื่อเขียนลงในบัตร
บรรณานุกรม ตามที่ได้พิจารณาเอกสารแล้วว่า
มีเรื่องราวเกี่ยวข้องกับศัพท์นั้น ๆ.

ศัพท์บัญญัติที่ศูนย์ได้จัดทำไว้แยกเป็น
๕๒ ชื่อของวิชาต่าง ๆ, ๗๖ ชื่อประเทศ,
๘๕ ชื่อองค์กร, ๑๑ ชื่อบุคคล และ ๓
ชื่อของโรงพิมพ์ รวมทั้งหมด ๒๖๗ คำ.

บัตรบรรณานุกรมเอกสารตามระบบของศูนย์

เอกสารแต่ละฉบับศูนย์จะได้จัดทำบัตร

ตัวอย่างบัตรบรรณานุกรมเอกสาร (index card)

บรรณานุกรม (index card) เพื่อใช้ในการค้น
หาเอกสาร ค้นหาเรื่องราวในเอกสารนั้น ๆ
แต่ละฉบับ โดยแยกชนิดของบัตรบรรณานุกรม
ออกเป็นโดยเฉลี่ย ๑๒-๑๓ บัตรต่อเอก
สาร ๑ ฉบับ ซึ่งหมายความว่า การค้นหา
เอกสารฉบับนั้น หรือค้นหาเรื่องราวจาก
เอกสาร ฉบับนั้น มีทางที่จะค้นได้ โดยเฉลี่ย
ถึง ๑๒-๑๓ ทาง ซึ่งเป็นวิธีให้ความ
สะดวกแก่นักวิจัยที่ต้องการเรื่องราวเป็น
อย่างมาก เพราะนักวิจัยแต่ละคน อาจได้
ข้อมูลที่จะเป็นแนวทางในการค้นหาเอกสาร
ที่ต้องการมากมายอย่างแน่นอน.

Accession Number	● 12116	Security Classification	Unclassified	Acquisition Date	September 1969
Source Agency	● Cornell University	Location in Files			
RSSPIC					
Type of Document	● T/Thesis	Date of Issue	December 1967	Number of Pages	12
Language in Which Written		English			
Title of Document					
The Formation of Malaysia and After: Some Sabah Perspectives					
Authors					
● Bedlington, Stan					
Categories		Indicative Abstract			
● religion		Considers the common denominator of the Malaysian			
● Malaya		states in terms of British colonial domination. Comments			
● statistics		on lack of Malay understanding of the indigenous cultures			
● Sabah		of Sabah and Sarawak, citing problems posed by Islam and by			
● Sarawak		differences in languages and levels of education. Discusses			
● politics		reasons why the peoples of Borneo territories accepted the			
● social patterns		Malaysian concept. Contains population statistics and 1967			
● ethnic groups		election results for Sabah.			
● education					
● elections					
● Indonesia					
● Chinese					
● Singapore					
● Great Britain					
● demography		OLJ			

(รูปที่ ๑)

บัตร Master Control Card

ศูนย์ข่าวสารประเทศไทย

๑๘๑

Accession Number	12116	Security Classification	Unclassified	Acquisition Date	September 1969																		
Source Agency	Cornell University		Location in Files																				
Type of Document	T/Thesis	Date of Issue	December 1967	Number of Pages	12																		
Title of Document	The Formation of Malaysia and After: Some Sabah Perspectives																						
Authors	Bedlington, Stan																						
Categories	<table border="1"> <tr> <td>religion</td> <td rowspan="10">Indicative Abstract: Considers the common denominator of the Malaysian states in terms of British colonial domination. Comments on lack of Malay understanding of the indigenous cultures of Sabah and Sarawak, citing problems posed by Islam and by differences in languages and levels of education. Discusses reasons why the peoples of Borneo territories accepted the Malaysian concept. Contains population statistics and 1967 election results for Sabah.</td> </tr> <tr><td>Malaya</td></tr> <tr><td>statistics</td></tr> <tr><td>Sabah</td></tr> <tr><td>Sarawak</td></tr> <tr><td>politics</td></tr> <tr><td>social patterns</td></tr> <tr><td>ethnic groups</td></tr> <tr><td>education</td></tr> <tr><td>elections</td></tr> <tr> <td>Indonesia</td> <td rowspan="3">OLJ</td> </tr> <tr><td>Chinese</td></tr> <tr><td>Singapore</td></tr> <tr> <td>Great Britain</td> <td rowspan="2">OLJ</td> </tr> <tr><td>demography</td></tr> </table>					religion	Indicative Abstract: Considers the common denominator of the Malaysian states in terms of British colonial domination. Comments on lack of Malay understanding of the indigenous cultures of Sabah and Sarawak, citing problems posed by Islam and by differences in languages and levels of education. Discusses reasons why the peoples of Borneo territories accepted the Malaysian concept. Contains population statistics and 1967 election results for Sabah.	Malaya	statistics	Sabah	Sarawak	politics	social patterns	ethnic groups	education	elections	Indonesia	OLJ	Chinese	Singapore	Great Britain	OLJ	demography
religion	Indicative Abstract: Considers the common denominator of the Malaysian states in terms of British colonial domination. Comments on lack of Malay understanding of the indigenous cultures of Sabah and Sarawak, citing problems posed by Islam and by differences in languages and levels of education. Discusses reasons why the peoples of Borneo territories accepted the Malaysian concept. Contains population statistics and 1967 election results for Sabah.																						
Malaya																							
statistics																							
Sabah																							
Sarawak																							
politics																							
social patterns																							
ethnic groups																							
education																							
elections																							
Indonesia	OLJ																						
Chinese																							
Singapore																							
Great Britain	OLJ																						
demography																							

(รูปที่ ๒)

บัตร Accession Number

Accession Number	12116	Security Classification	Unclassified	Acquisition Date	September 1969																		
Source Agency	● Cornell University		Location in Files																				
Type of Document	T/Thesis	Date of Issue	December 1967	Number of Pages	12																		
Title of Document	The Formation of Malaysia and After: Some Sabah Perspectives																						
Authors	Bedlington, Stan																						
Categories	<table border="1"> <tr> <td>religion</td> <td rowspan="10">Indicative Abstract: Considers the common denominator of the Malaysian states in terms of British colonial domination. Comments on lack of Malay understanding of the indigenous cultures of Sabah and Sarawak, citing problems posed by Islam and by differences in languages and levels of education. Discusses reasons why the peoples of Borneo territories accepted the Malaysian concept. Contains population statistics and 1967 election results for Sabah.</td> </tr> <tr><td>Malaya</td></tr> <tr><td>statistics</td></tr> <tr><td>Sabah</td></tr> <tr><td>Sarawak</td></tr> <tr><td>politics</td></tr> <tr><td>social patterns</td></tr> <tr><td>ethnic groups</td></tr> <tr><td>education</td></tr> <tr><td>elections</td></tr> <tr> <td>Indonesia</td> <td rowspan="3">OLJ</td> </tr> <tr><td>Chinese</td></tr> <tr><td>Singapore</td></tr> <tr> <td>Great Britain</td> <td rowspan="2">OLJ</td> </tr> <tr><td>demography</td></tr> </table>					religion	Indicative Abstract: Considers the common denominator of the Malaysian states in terms of British colonial domination. Comments on lack of Malay understanding of the indigenous cultures of Sabah and Sarawak, citing problems posed by Islam and by differences in languages and levels of education. Discusses reasons why the peoples of Borneo territories accepted the Malaysian concept. Contains population statistics and 1967 election results for Sabah.	Malaya	statistics	Sabah	Sarawak	politics	social patterns	ethnic groups	education	elections	Indonesia	OLJ	Chinese	Singapore	Great Britain	OLJ	demography
religion	Indicative Abstract: Considers the common denominator of the Malaysian states in terms of British colonial domination. Comments on lack of Malay understanding of the indigenous cultures of Sabah and Sarawak, citing problems posed by Islam and by differences in languages and levels of education. Discusses reasons why the peoples of Borneo territories accepted the Malaysian concept. Contains population statistics and 1967 election results for Sabah.																						
Malaya																							
statistics																							
Sabah																							
Sarawak																							
politics																							
social patterns																							
ethnic groups																							
education																							
elections																							
Indonesia	OLJ																						
Chinese																							
Singapore																							
Great Britain	OLJ																						
demography																							

(รูปที่ ๓)

บัตร Source Agency

บัตรบรรณานุกรมของคุณ มีลักษณะเป็น
บัตรแข็ง มีขนาดกว้าง ๕ นิ้ว ยาว ๘ นิ้ว
แบ่งเป็นช่องระบุรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับ
เอกสารนั้นแต่ละฉบับ โดยใช้ภาษาอังกฤษ
ดังนี้ :-

๑. Accession Number คือหมายเลข
ประจำของเอกสารแต่ละฉบับ ซึ่งเริ่มตั้งแต่
หมายเลข ๑-๒-๓ ตลอดจนปัจจุบันถึงหมายเลข
๑๗,๖๐๐ หมายเลขเอกสารเรียงแสดง
ถึงตำแหน่งที่เอกสารได้เก็บเรียงไว้ด้วย
โดยเริ่มต้นจากเอกสารหมายเลข ๑-๒-๓
ตลอดจนถึงหมายเลข ๑๗,๖๐๐ ตาม
ลำดับ.

๒. Security Classification แสดง
ประเภทของเอกสารแต่ละฉบับว่าเป็นเอก-
สารประเภทไม่ปกปิด หรือประเภทปกปิด
เป็นความลับ.

๓. Acquisition Date แสดงเดือน ปี
ที่เริ่มทำรายการ ลงในบัตรบรรณานุกรม.

๔. Source Agency แสดงถึงที่มา
ของเอกสารแต่ละเรื่อง แบ่งเป็น :-

(๑) จากชื่อขององค์การ หรือ
สถานที่ที่ได้ออกหรือจำหน่ายเอกสารเรื่อง
นั้น ๆ เช่น ชื่อมหาวิทยาลัยที่จัดพิมพ์
เอกสารเรื่องนั้น ๆ.

(๒) จากชื่อของวารสาร

เรื่องราวของเอกสารฉบับนั้น ๆ ได้คัดลอก
หรือแยกออกมา.

๕. Location in Files คือสถานที่
จัดเก็บเอกสารฉบับนั้น ซึ่งได้แก่ศูนย์ข่าว
สารประเทศไทย (คำว่า RSSPIC เป็น
ชื่อเดิมของศูนย์ข่าวสารประเทศไทย ย
มาจาก Rural Security System Pro
gram Information Center).

๖. Type of Document ระบุลักษณะ
ของเอกสารที่ศูนย์จัดเก็บ ตามที่ใดกล
ไว้แล้วในตอนต้น.

๗. Date of Issues ระบุเดือน ปี
เอกสารตีพิมพ์.

๘. Number of Pages จำนวนหน้า
ของเอกสารฉบับนั้น.

๙. Language in Which Written
ภาษาที่เขียนของเอกสารฉบับนั้น.

๑๐. Title of Document คือชื่อ
ของเอกสารฉบับนั้น.

๑๑. Authors ชื่อผู้เขียน ซึ่ง
เป็นคนเดียว หรือหลายคน.

๑๒. Categories ระบุศัพท์ที่
ต่าง ๆ แสดงหัวเรื่อง ที่เอกสารฉบับ
นี้เกี่ยวข้องกับ หรือมีข้อความกล่าวถึง ค
กล่าวไว้แล้วในตอนต้น ในเรื่องวิ
ก้าเนินงาน.

๑๓. Indicative Abstract เป็นรายงานย่ออธิบายถึงเนื้อหาสำคัญของเอกสารนั้น ทั้งที่กล่าวไว้แล้วในตอนต้น ในเรื่องวิธีการดำเนินงาน.

ตามระบบของศูนย์ ทุกช่องของบัตรจะต้องระบุรายงานลงไปจะละเว้นไว้เลย ๆ ไม่ได้ หากหารายละเอียดมาไม่ได้ จะต้องระบุไว้ว่า N.A. (คือ Not Available).

งานที่เจ้าหน้าที่ของศูนย์ ต้องปฏิบัติหลังจากที่ได้เขียน รายงาน ทั้งหมดลงในบัตรบรรณแล้ว คือต้องพิมพ์ทำสำเนาบัตร (Multilith) เป็นจำนวน ๓๐ บัตรต่อบัตรบรรณของเอกสาร ๑ ฉบับ.

จำนวนบัตรดังกล่าว จะได้แยกเก็บเข้าที่ ตามชนิดต่าง ๆ ของบัตร เริ่มต้นด้วยการทำบัตร Master control card (ดังตัวอย่างรูปที่แสดงไว้ข้างต้น) บัตร Master control card จะกำหนดจุดสีน้ำเงินและสีแดงลงข้างหน้ารายงานต่าง ๆ ในบัตร ดังตัวอย่าง ขันต่อไปจะแยกบัตรออกไป แต่ละแผ่นตามจุดสีที่กำหนดไว้ จุดละ ๑ แผ่น.

ตัวอย่างคือ บัตรแผ่นต่อไป (รูปที่ ๒) แยกบัตรเป็น Accession Number ต้องจุดเฉพาะสีน้ำเงินหน้า หมายเลข เอกสารนั้น แล้วนำไปจัดเก็บเฉพาะบัตรชนิดเป็น Ac-

cession Number บัตรแผ่นต่อไป (รูปที่ ๓) แยกเป็นบัตร Source Agency ต้องจุดเฉพาะจุดสีน้ำเงิน หน้าชื่อวารสาร หรือ หน้าชื่อสถานที่ออกเอกสาร อันเป็นที่มาของเอกสาร ฉบับนั้น แล้วนำบัตรเฉพาะแผ่นนี้ไปจัดเก็บเฉพาะบัตร Source Agency ทำเช่นนั้นตลอดไปจนครบทุกจุดสีที่ถูกลงไว้ใน Master control card ในเรื่อง จุดสีนี้มีข้อแตกต่างอยู่ว่า จะใช้จุดสีน้ำเงิน เว้นแต่เฉพาะจุดที่เป็นศัพท์บัญญัติ (Categories) เท่านั้นที่ใช้จุดสีแดง ทั้งนี้เพื่อประสงค์จะแยกลักษณะของรายงานในบัตรให้เห็นชัดยิ่งขึ้น.

จำนวนชนิดของบัตรที่ทำ และแยกออกจัดเก็บตามชนิดต่าง ๆ นั้น จะมากน้อยตามจำนวนจุดที่กำหนดไว้ใน Master control card จะเห็นได้ว่าถ้าบัตรบรรณของเอกสารฉบับใด แยกศัพท์บัญญัติ (Categories) ได้มาก จำนวนบัตรที่แยกออกตามศัพท์บัญญัติแต่ละคำ ก็จะมีจำนวนมากด้วย ซึ่งได้กล่าวไว้ข้างต้นแล้วว่าเฉลี่ยแล้วประมาณ ๑๒-๑๓ บัตร ดังนั้น การที่ต้องทำสำเนาบัตรไว้ถึงจำนวน ๓๐ บัตร จึงเป็นการทำเผื่อไว้เท่านั้น.

การแยกบัตรบรรณ เพื่อแยกเก็บตามชนิดของบัตร (Index Maintenance)

ศูนย์ได้แยกชนิดของบัตรออกดังนี้ :-

๑. บัตรหลัก (Master Control Card).
๒. บัตรหมายเลขเอกสาร (Accession Number).

๓. บัตรแหล่งที่มาของเอกสาร (Sources Agency).

๔. บัตรตามลักษณะของเอกสาร (Type of Document) ยกเว้นประเภท M / Monographs.

๕. บัตรชื่อเรื่องของเอกสาร (Title of Document).

๖. บัตรชื่อผู้แต่ง ผู้เขียนเอกสารนั้น (Author) ตามจำนวนผู้แต่ง.

๗. บัตรหัวเรื่อง (Subject Card) บัตรหัวเรื่องนี้จะแจกจำนวนบัตรออกไปมากน้อยตามจำนวนศัพท์บัญญัติ (Categories) ที่มีรายงานไว้สำหรับเอกสารแต่ละฉบับจากบัตรหลัก (Master Control Card).

เนื่องด้วยเอกสารและบัตรที่รวบรวมไว้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ศูนย์จึงได้จัดหมวดหมู่ของศัพท์ให้ละเอียดลงไปอีก สำหรับศัพท์บัญญัติใดที่มีความสำคัญ มีนักวิจัยค้นคว้ากันมาก เช่น เอกสารที่เกี่ยวกับการศึกษาซึ่งศูนย์จะกำหนดศัพท์บัญญัติว่า การศึกษา (Education) เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานี้ มีนักวิจัยสนใจค้นคว้ากัน

มาก ศูนย์จึงแยกรายละเอียดของศัพท์การศึกษาลงไปอีกเป็น subcategories แบ่งเป็น ๑๐ ชนิดคือ การศึกษาขั้นต้น, การศึกษาชั้นมัธยมศึกษา, การศึกษาชั้นอุดมศึกษา, การศึกษาวิชาชีพ, การศึกษาผู้ใหญ่, การศึกษากำนันทหารและตำรวจ, วัตถุประสงค์ของการศึกษา, การคลัง การควบคุม และองค์การการศึกษา, อื่น ๆ และทั่ว ๆ ไป.

ศัพท์บัญญัติที่ศูนย์ได้แยกรายละเอียดออกไปเป็น subcategories ได้แก่ :-

Agriculture

Communication

Education

Health

Industry

Land

Politics

Research

Security

Transportation

Water resources

นอกจากนี้ ศูนย์ยังได้แยกชนิดต่าง ๆ ของชาวเขา (Hill Tribes) ออกเป็น ๓๖ เผ่า และแยกกลุ่มชนชาติต่างภาษาออกตามจำนวนกลุ่ม (Ethnic Groups) ทั้งนี้

ศูนย์ข่าวสารประเทศไทย

๑๘๕

เพื่อประโยชน์ และความสะดวกในการ
ศึกษาค้นคว้า รวมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้อง
กับอำเภอ รวม ๕๔๓ อำเภอ ของ ๗๒
จังหวัด (Locator).

บัตรทั้งหมดที่แยกตามชนิดต่าง ๆ นั้น
ได้แยกไว้ในตู้เพื่อความสะดวกและรวดเร็ว
ในการค้นหาและหยิบเอกสาร ทำให้
บริการของศูนย์ข่าวสารประเทศไทย มี
ประสิทธิภาพอย่างยิ่ง.

การจัดทำบรรณานุกรม

นอกจากงานในการ จัดเก็บเอกสาร
การจัดจำแนกบัตรออกตามชนิดต่าง ๆ ดัง
กล่าวมาแล้วนี้ ศูนย์ยังได้จัดทำบรรณา-
นุกรม (Bibliographies) เพื่อความสะดวก
รวดเร็วในการค้นคว้าอีกด้วย ขณะนี้ได้จัดทำ
ไว้แล้วจำนวน ๖๑ เรื่อง เช่นเกี่ยวกับ
เรื่อง :-

Air Transportation

Chinese in Thailand

Education

Hill Tribes

Labor

Land

Mekong River

North Thailand

Rice

Thai—Muslim

Vietnamese in Thailand

บรรณานุกรมเหล่านี้ จะได้จัดทำปรับปรุง
เพิ่มเติมทุก ๆ เดือน หรือเป็นครั้งคราว
แล้วแต่ความสำคัญของแต่ละเรื่อง ตลอดจน
จนแล้วแต่ความต้องการของผู้ใช้.

ฝ่าย เจ้าหน้าที่

ปัจจุบันศูนย์ข่าวสารประเทศไทย ตั้ง
อยู่ที่ตึกศิริธร ชั้นใต้ ราชประสงค์ ตรง
ข้ามองค์การโทร ศัพท์กลางเพลินจิต
พระนคร เปิดทำการระหว่าง ๘.๐๐—
๑๖.๓๐ น. และหยุดวันหยุดราชการ มี
กำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน คือ :-

ผู้อำนวยการศูนย์ (John C. Costello,	
Jr.)	๑ คน
เจ้าหน้าที่ชาวอเมริกัน ทำงาน	
พิเศษ	๘ คน
เจ้าหน้าที่ชาวอเมริกัน ทำหน้าที่	
เลขานุการประจำ	๑ คน
เจ้าหน้าที่ชาวไทย ทำงานประจำ	๕ คน
เจ้าหน้าที่ชาวไทย ทำหน้าที่ถ่าย	
เอกสาร	๑ คน
รวม	๑๖ คน

Summary in English**THAILAND INFORMATION CENTER**

The Thailand Information Center (TIC) is a joint project of the Military Research and Development Center (MRDC) of the Ministry of Defense and of the Research and Development Center-Thailand (RDC-T) of the Advanced Research Projects Agency (ARPA) of the U.S. Department of Defense. TIC is operated by Battelle Memorial Institute Columbus Laboratories under contract with ARPA. It is an information storage and retrieval facility located on 7th floor of the Sirinee Building. It is intended to serve staff and contractor personnel of MRDC and RDC-T, and other Royal Thai Government and U.S. Government agencies.

TIC acquires, abstracts, indexes and stores both unclassified and classified documents which contain information of interest to individuals engaged in conducting or managing research in Thailand in military science and technology and related disciplines. In addition, documents are included in TIC if they contain information on other countries which have security, military, or development situations similar to those in Thailand, so that researchers working in-country can benefit from the availability of research results produced in or for comparable environments. Types of documents include research reports, monographs, surveys, articles from periodicals, maps, thesis and dissertations, speeches, trip reports, symposium

and conference proceedings, statistical yearbooks, and other comparable items. Books are not included since these are generally available through the usual public, governmental, or university channels. The collection includes documents in both English (85%) and Thai (15%) languages. As of April 30, 1971, the unclassified collection consisted of 17,600 indexed items. Principal sources of documents have been agencies of the United States and Thai governments, but many items have been obtained from other sources such as the Asia Foundation, the Sirin Society, UNESCO, SEATO, ILO, World professional society journals, and libraries of Thai banks, of Thai and American universities, and of several religious organizations in Bangkok.

TIC also maintains chronological and ordered files of periodically issued serials and of items from them, such as Summary of the Thai and Chinese Press, Northern Thai Press Summary, Editorials and Columns (Summary), Foreign Broadcast Information Service Daily Report (Asia and Pacific), Topical Reports, and the Bangkok English-language clipping collection.

A collection of 1,165 classified documents is available for use by properly cleared personnel with established need-to-know.

การศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกองโรงเรียนรัฐบาล กรมวิสามัญศึกษา
ในส่วนกลาง ปีการศึกษา ๒๕๑๒

รพีพร ชังธาดา*

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

๑. เพื่อทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ห้องสมุดโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกองโรงเรียนรัฐบาล กรมวิสามัญศึกษาในส่วนกลาง.

๒. เพื่อ ทราบถึง สภาพ ที่แท้จริงของ ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกองโรงเรียนรัฐบาล กรมวิสามัญศึกษา ในส่วนกลาง.

๓. เพื่อทราบถึงความเห็นของครู ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่และบรรณารักษ์ ที่มีต่อห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา.

๔. เพื่อหาวิธีแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา.

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามชนิดเติมคำ มาตราส่วนประมาณค่า และ ปลายเปิด เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยแยกสร้างแบบสอบถามเป็น ๓ ประเภท คือแบบสอบถามสำหรับอาจารย์ใหญ่ แบบสอบถามสำหรับบรรณารักษ์ และแบบสอบถามสำหรับครู แล้วส่งแบบสอบถามไปให้ อาจารย์ใหญ่ ครู และบรรณารักษ์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกองโรงเรียนรัฐบาล กรมวิสามัญศึกษา ในส่วนกลาง ทุกโรงเรียนเป็นผู้ตอบ แบบสอบถามที่ได้รับคืนมาใช้ได้มีดังนี้ :—

แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ใหญ่ ๔๕

ฉบับ.

*นายรพีพร ชังธาดา กศ.บ., ประกาศนียบัตรชั้นสูงวิชาเฉพาะบรรณารักษศาสตร์, กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์) บรรณารักษ์หอสมุดวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร.

แบบสอบถามสำหรับบรรณารักษ์ ๕๒ ฉบับ.

แบบสอบถามสำหรับครู ๕๘๘ ฉบับ.

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการทางสถิติที่ใช้ในการจัดกระทำข้อมูล คือการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) และอัตราส่วนวิกฤต (t) เพื่อเปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่าง ความคิดเห็น ที่มีต่อ ห้องสมุดโรงเรียนของอาจารย์ใหญ่ชายกับอาจารย์ใหญ่หญิง ครูชายที่เคยเรียนหรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด กับ ครูชายที่ไม่เคยเรียนหรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด และครูหญิงที่เคยเรียนหรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด กับ ครูหญิงที่ไม่เคยเรียนหรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด และใช้การวิเคราะห์หาความแปรปรวน (Analysis of Variance) เพื่อความवलประชากรในกลุ่มต่าง ๆ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานห้องสมุดในหมวดต่าง ๆ แตกต่างกันหรือไม่ เมื่อพบว่ามวลประชากรในกลุ่มต่าง ๆ มีความคิดเห็นต่างกัน คือค่า F-ratio แตกต่างกันอย่าง

มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น ๐.๑ หรือ ๐.๕ ก็นำมาหาความแตกต่างระหว่างความคิดเห็น ของมวล ประชากร ในแต่ละกลุ่มอีกทีหนึ่ง โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) และอัตราส่วนวิกฤต (t).

สรุปผลของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้ :—

ก. ความคิดเห็นของอาจารย์ใหญ่ที่มีต่อห้องสมุดโรงเรียน.

ความคิดเห็น ของอาจารย์ใหญ่หญิง และอาจารย์ใหญ่ชายที่มีต่อโรงเรียน ไม่มีความแตกต่างกัน ข้อที่อาจารย์ใหญ่เห็นด้วยในระดับสูง เรียงตามลำดับดังนี้ :—

๑. ห้องสมุดจำเป็นต้องมีสถานที่เป็นสัดส่วนโดยเฉพาะ.

๒. ห้องสมุดจำเป็นสำหรับการเรียนในระดับมัธยมศึกษา.

๓. ครูใหญ่หรืออาจารย์ใหญ่สนับสนุนการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนของตน.

๔. บรรณารักษ์ควรมีความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์ จึงจะดำเนินงานห้องสมุดได้ดี.

การศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานห้องสมุด ฯ

๑๘๕

๕. ผลที่ได้รับจากห้องสมุดคุ้มค่ากับ
การลงทุน.

๖. ความคิดเห็นของครูที่มติดห้อง
สมุดโรงเรียน

ความคิดเห็น ของครูชาย ที่เคยเรียน
หรือ ได้รับ การอบรม เกี่ยวกับการใช้ ห้อง
สมุด กับ ครูชายที่ไม่เคยเรียนหรือไม่ได
รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด และ
ครูหญิงที่ เคย เรียน หรือ ได้รับ การอบรม
เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด กับ ครูหญิงที่ไม่
เคยเรียนหรือได้รับ การ อบรมเกี่ยวกับการ
ใช้ห้องสมุดไม่มีความ แตกต่างกัน ข้อ
ที่ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง เรียง
ตามลำดับดังนี้ :—

๑. โรงเรียน มัธยม จำเป็น ต้องมีห้อง
สมุดไว้ให้ครูศึกษาค้นคว้า.

๒. โรงเรียนมัธยม จำเป็นต้อง มีห้อง
สมุดไว้ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า.

๓. ครูจำเป็นต้องใช้ห้องสมุดเพื่อการ
สอน.

๔. การให้ นักเรียน ค้นคว้า จากห้อง
สมุดแล้วทำรายงานส่งนั้นได้ผลดี.

๕. ครูพอใจบรรณารักษ์ของโรงเรียน.
ส่วน ข้อที่ ครูมีความ คิดเห็น ในระดับ
ค่อนข้างต่ำ (ไม่ค่อยจะได้ทำกัน) ได้แก่:—

๑. ครูให้งานนักเรียนไปค้นคว้าจาก
ห้องสมุด.

๒. ครูในโรงเรียนนำนักเรียนเข้าค้น
คว้าในห้องสมุด.

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ห้องสมุด

ปัญหาด้านผู้บริหาร

อาจารย์ใหญ่ ครู และบรรณารักษ์ มี
ความคิดเห็น เกี่ยวข้องกับปัญหาด้านผู้บริหาร
คล้ายคลึงกัน (แตกต่างกันอย่างไม่มีนัย
สำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น ๐.๕) โดยเห็น
พ้องกันว่าปัญหาด้านผู้บริหารที่เป็นปัญหา
ต่อการดำเนินงานห้องสมุด มากเรียง ตาม
ลำดับดังนี้ :—

๑. ผู้บริหาร ให้ความสำคัญในการ
ดำเนินงานห้องสมุดน้อย.

๒. ผู้บริหาร เห็นว่างานบรรณารักษ์
เป็นงานเบา ผู้ที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์จึง
ต้องสอนด้วย.

ปัญหาด้านบุคลากร

อาจารย์ใหญ่ชายกับอาจารย์ใหญ่หญิง
บรรณารักษ์ชายกับบรรณารักษ์หญิง และ
ครูหญิงที่ เคย เรียน หรือ ได้รับ การ อบรม

เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดกับครูหญิงที่ไม่เคยเรียน หรือ ได้รับการอบรม เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาต่างบุคลากรแตกต่างกัน ส่วนครูชายที่เคยเรียนหรือไม่ได้รับการอบรม เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดกับครูชายที่ไม่เคยเรียนหรือไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับปัญหา หรือไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับปัญหาห้องสมุดมีความคิดเห็นคล้ายคลึงกัน.

สำหรับปัญหาด้านบุคลากรที่เป็นปัญหาต่อการดำเนินงานห้องสมุดมาก เรียงตามลำดับดังนี้ :-

๑. จำนวนบรรณารักษ์ไม่สมมูลกับงาน.
๒. จำนวนผู้ช่วยบรรณารักษ์ไม่สมมูลกับงาน.
๓. จำนวนพนักงานพิมพ์ดีดไม่สมมูลกับงาน.
๔. จำนวนผู้รักษาความสะอาดไม่สมมูลกับงาน.
๕. ผู้รักษาความสะอาดไม่มีความรับผิดชอบในการทำงาน.

ปัญหาด้านครุภัณฑ์

ความคิดเห็นของอาจารย์ใหญ่ชายกับอาจารย์ใหญ่หญิง บรรณารักษ์ชายกับบรรณารักษ์หญิง และครูหญิงที่เคยเรียน

หรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดกับครูหญิงที่ไม่เคยเรียน หรือ ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด ที่มีต่อปัญหาด้านครุภัณฑ์ มีความแตกต่างกัน ส่วนความคิดเห็นของครูชายที่เคยเรียนหรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดกับครูชายที่ไม่เคยเรียนหรือไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านครุภัณฑ์คล้ายคลึงกัน.

สำหรับปัญหาด้านครุภัณฑ์ที่เป็นปัญหาต่อการดำเนินงานห้องสมุดมาก เรียงตามลำดับดังนี้ :-

๑. ชาติที่เก็บโลดที่ค้นวัสดุ.
๒. ชาติเครื่องพิมพ์ดีดที่ใช้งานได้.
๓. จำนวนโต๊ะเก้าอี้ไม่สมมูลกับผู้ใช้.
๔. ชาติตู้จุลสาร.
๕. ชั้นหนังสือที่มียู่ไม่เหมาะสม.

ปัญหาด้านสถานที่

ความคิดเห็นของอาจารย์ใหญ่ชายกับอาจารย์ใหญ่หญิง บรรณารักษ์ชายกับบรรณารักษ์หญิง และครูหญิงที่เคยเรียนหรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดกับครูหญิงที่ไม่เคยเรียนหรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด ที่มี

ข้อปัญหาที่สถานที่มีความคล้ายคลึงกัน ส่วนครูชายที่เคยเรียนหรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดกับครูชายที่ไม่เคยเรียนหรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด มีความแตกต่างกัน.

สำหรับปัญหาคำถามสถานที่ที่เป็นปัญหาต่อการดำเนินงานห้องสมุดมาก เรียงตามลำดับดังนี้ :-

๑. สถานที่คับแคบ.
๒. มีเสียงรบกวน.
๓. สถานที่ตั้งห้องสมุดไม่สะดวกแก่การไปมา.
๔. อากาศร้อนอบอ้าว.

๕. บรรยากาศภายในห้องสมุดไม่ดี.

ปัญหาเกี่ยวกับหนังสือและสิ่งตีพิมพ์
ความคิดเห็นของอาจารย์ใหญ่ชายกับอาจารย์ใหญ่หญิง บรรณารักษ์ชายกับบรรณารักษ์หญิง และครูชายที่เคยเรียนหรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดกับครูชายที่ไม่เคยเรียนหรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด มีความแตกต่างกัน ส่วนครูหญิงที่เคยเรียนหรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดกับครูหญิงที่ไม่เคยเรียนหรือได้รับการอบรม

เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด ไม่มีความแตกต่างกัน.

สำหรับปัญหาเกี่ยวกับหนังสือและสิ่งตีพิมพ์ที่เป็นปัญหา ต่อการดำเนินงานห้องสมุดมาก เรียงตามลำดับดังนี้ :-

๑. จำนวนหนังสือและสิ่งตีพิมพ์มีน้อย ไม่สมควรแก่ผู้ใช้.
๒. จำนวนหนังสือในหมวดต่าง ๆ ไม่สมควรกัน.
๓. ขาดหนังสือในแขนงวิชาที่ครูต้องการใช้.
๔. ขาดหนังสือในแขนงวิชาที่นักเรียนต้องการใช้.
๕. หนังสือชำรุดมาก.

ข้อที่น่าสังเกตก็คือ วารสารวิสามันต์ศึกษาซึ่งเป็นวารสารของกรมวิสามันต์ มีห้องสมุดที่รับประจำเพียง ๑๔ โรงเรียน จาก ๔๕ โรงเรียน หรือร้อยละ ๔๐ เท่านั้น.

ปัญหาด้านการเงิน

ความคิดเห็นของอาจารย์ใหญ่ชายกับอาจารย์ใหญ่หญิง และบรรณารักษ์ชายกับบรรณารักษ์หญิง เกี่ยวกับปัญหาด้านการเงินมีความแตกต่างกัน ส่วนความคิดเห็นของครูชายที่เคยเรียนหรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดกับครูชายที่

ไม่เคยเรียนหรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด และครูหญิงที่เคยเรียนหรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดกับครูหญิงที่ไม่เคยเรียนหรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด ไม่มีความแตกต่างกัน.

สำหรับปัญหาด้านการเงินที่เป็นปัญหาต่อการดำเนินงานห้องสมุดมาก เรียงตามลำดับดังนี้:—

๑. เงินสำหรับใช้ในการดำเนินงานห้องสมุดน้อย.

๒. ความเหมาะสมในการแบ่งเงินระหว่างห้องสมุดกับแผนกอื่น ๆ.

ปัญหาด้านบรรณารักษ์

ความคิดเห็นของอาจารย์ใหญ่ชายกับอาจารย์ใหญ่หญิง และบรรณารักษ์ชายกับบรรณารักษ์หญิงที่มีต่อปัญหาด้านบรรณารักษ์มีความแตกต่างกัน ส่วนครูชายที่เคยเรียนหรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด กับครูชายที่ไม่เคยเรียนหรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด และครูหญิงที่เคยเรียนหรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด กับครูหญิงที่ไม่เคยเรียนหรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด ไม่มีความแตกต่างกัน.

สำหรับปัญหา ด้านบรรณารักษ์ ที่เป็นปัญหาต่อการดำเนินงานห้องสมุดในระดัสูง เรียงตามลำดับดังนี้:—

๑. บรรณารักษ์ไม่มีเวลาพอที่จะหุ้และ ทำบัตรรายการ หนังสือให้ทันความต้องการได้.

๒. บรรณารักษ์มีภาวะหนักเกินไปงานล้นมือ.

๒.๑ บรรณารักษ์ต้องสอนมาก

๒.๒ บรรณารักษ์ต้องทำงพิเคษอื่น ๆ.

๓. หนังสือชำรุดซ่อมไม่ทัน.

ปัญหาด้านผู้ใช้

ความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาด้านผู้ใช้ของอาจารย์ใหญ่ชายกับอาจารย์ใหญ่หญิง และครูชายที่เคยเรียนหรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดกับครูชายที่ไม่เคยเรียนหรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด มีความแตกต่างกัน ส่วนบรรณารักษ์ชายกับบรรณารักษ์หญิง และครูหญิงที่เคยเรียนหรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดกับครูหญิงที่ไม่เคยเรียนหรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด ไม่มีความแตกต่างกัน.

สำหรับปัญหาค้นผู้ใช้ที่เป็นปัญหาต่อ
การดำเนินงานห้องสมุดมาก เรียงตาม
ลำดับดังนี้:-

๑. ผู้ใช้ขาดความรู้ในการใช้ห้อง
สมุด.
๒. ผู้ใช้ไม่มีเวลามาใช้ห้องสมุด.
๓. นักเรียน ไม่ใช้ ห้องสมุด เพื่อการ
เรียน.
๔. ครูไม่ใช้ห้องสมุดเพื่อการสอน.
๕. ครูไม่ใช้ห้องสมุดเพื่อการค้นคว้า.

สภาพแท้จริงของห้องสมุด

ห้องสมุด ของ โรงเรียน มัธยม ศึกษา
สังกัดกอง โรงเรียน รัฐบาล ในส่วน กลาง
เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานขั้นต่ำของ
ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ปรากฏผล
ดังนี้:-

๑. เนื้อที่.

ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา มี
เนื้อที่ ได้ตามที่ มาตรฐาน ขั้นต่ำของห้อง
สมุดโรงเรียนมัศึกษากำหนดไว้ ร้อย
ละ ๓๕ จะเห็นได้ว่าห้องสมุดโรงเรียน
มัธยมศึกษา ส่วนใหญ่แล้วมีเนื้อที่ ยังไม่ได้
มาตรฐาน ขั้นต่ำของ ห้องสมุด โรงเรียน
มัธยมศึกษา.

๒. ครุภัณฑ์

๒.๑ โต๊ะเก้าอี้

ห้องสมุดโรงเรียน มัธยม
ศึกษา มีจำนวนโต๊ะเก้าอี้ได้มาตรฐานชั้น
ต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ร้อย
ละ ๕๗.๖๗ จึงกล่าวได้ว่าห้องสมุดโรง-
เรียนมัธยม ศึกษาส่วนใหญ่มีจำนวนโต๊ะ
เก้าอี้ได้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรง-
เรียนมัธยมศึกษา.

๒.๒ ชั้นหนังสือ

ห้องสมุดโรงเรียน มัธยม
ศึกษาส่วนใหญ่ยังมีขนาดและ จำนวนชั้น
หนังสือไม่ได้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุด
โรงเรียนมัธยมศึกษา คือมีชั้นหนังสือ
ชนิดเปิดเพียงร้อยละ ๒๐ เท่านั้น ที่ได้
มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียน
มัธยมศึกษา.

๒.๓ ชั้นนิตยสาร

ห้องสมุดโรงเรียน มัธยม
ศึกษาร้อยละ ๖๐ มีชั้นนิตยสารได้ขนาด
และจำนวนตามที่มาตรฐานขั้นต่ำของห้อง
สมุดโรงเรียนมัศึกษาระบุไว้ จึงกล่าว
ได้ว่าห้องสมุด โรงเรียน มัธยมศึกษา ส่วน
ใหญ่มีชั้นนิตยสารได้มาตรฐานขั้นต่ำของ
ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา.

๒.๔ แผ่นป้ายนิทรรศการ

ห้องสมุดโรงเรียน มัธยมศึกษาร้อยละ ๕๒.๕๒ มีขนาดและจำนวนแผ่นป้ายนิทรรศการได้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังนั้นห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่จึงยังมีแผ่นป้ายนิทรรศการไม่ได้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา.

๒.๕ ตู้เก็บจุลสาร

ห้องสมุดโรงเรียน มัธยมศึกษา ร้อยละ ๒ มีขนาดและจำนวนตู้จุลสารได้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา นั่นคือห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ยังมีตู้จุลสารไม่ได้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา.

๒.๖ ตู้บัตรรายการ

ห้องสมุดโรงเรียน มัธยมศึกษา ร้อยละ ๕๐ มีขนาดและจำนวนตู้บัตรรายการได้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา นั่นคือห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาอีกร้อยละ ๕๐ ยังมีตู้บัตรรายการไม่ได้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา.

๒.๗ ที่วางหนังสือพิมพ์

ห้องสมุดโรงเรียน มัธยมศึกษา ร้อยละ ๘๖.๕๔ มีจำนวนที่วางหนังสือพิมพ์ได้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา จึงกล่าวได้ว่าห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีจำนวนหนังสือพิมพ์ได้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา.

๒.๘ ตู้เก็บโสตทัศนวัสดุ

ห้องสมุดโรงเรียน มัธยมศึกษา ร้อยละ ๕๐ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่รวมโสตทัศนวัสดุไว้กับห้องสมุดเก็บโสตทัศนวัสดุได้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา และร้อยละ ๕๐ มีตู้เก็บโสตทัศนวัสดุไม่ได้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา.

๒.๙ ที่เก็บแผนที่

ห้องสมุดโรงเรียน มัธยมศึกษา ร้อยละ ๗.๖๕ มีที่เก็บแผนที่มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา นั่นคือห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ยังมีที่เก็บแผนที่ไม่ได้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา.

๒.๑๐ รถเข็นหนังสือ

ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ร้อยละ ๒๐.๒๐ มีรถเข็นหนังสือ ใต้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังนั้นห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่จึงยังมีรถเข็น ใต้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดมัธยมศึกษา.

๒.๑๑ เครื่องพิมพ์ดีด

ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ร้อยละ ๓๐ มีเครื่องพิมพ์ดีดภาษาไทย ใต้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา และร้อยละ ๔๑.๑๗ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีเครื่องพิมพ์ดีดภาษาอังกฤษ ใต้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา จะเห็นได้ว่าห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ยังมีเครื่องพิมพ์ดีด ใต้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา.

๓. อุปกรณ์

๓.๑ โสตทัศนวัสดุ

๓.๑.๑ ภาพเคลื่อนไหว

ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ ๑๗.๖๕ มีภาพเคลื่อนไหว ใต้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา นั่นคือห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่ยังมี

ภาพเคลื่อนไหว ใต้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา.

๓.๑.๒ แผ่นเสียง.

ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ ๒๖.๔๗ มีแผ่นเสียง ใต้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา นั่นคือห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่ยังมีแผ่นเสียง ใต้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา.

๓.๑.๓ แถบบันทึกเสียง.

ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ ๓๒.๓๕ มีแถบบันทึกเสียง ใต้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา นั่นคือห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่มีแถบบันทึกเสียง ใต้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา.

๔. วัสดุสิ่งพิมพ์.

๔.๑ หนังสือ.

ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ร้อยละ ๗.๖๖ มีจำนวนหนังสือ ใต้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา นั่นคือห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ ยังมีจำนวนหนังสือ

ไม่ได้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา.

๕.๒ วารสาร.

ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ร้อยละ ๘๒.๒๒ มีจำนวนวารสารได้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา.

๕.๓ หนังสือพิมพ์.

ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ร้อยละ ๘๕.๗๔ มีจำนวนหนังสือพิมพ์ได้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา นั่นคือห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ มีจำนวนหนังสือพิมพ์ได้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา.

๕. บุคลากร.

๕.๑ ครู หรือ อาจารย์ ทำหน้าที่บรรณารักษ์.

ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ร้อยละ ๒๑.๗๔ มีบรรณารักษ์ที่มีวุฒิได้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา นั่นคือบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ยังมีวุฒิไม่ได้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา.

๕.๒ ครู ทำหน้าที่ผู้ช่วยบรรณารักษ์.

ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ร้อยละ ๕๑.๘๒ มีผู้ช่วยบรรณารักษ์ และในจำนวนผู้ช่วยบรรณารักษ์ที่มีอยู่ร้อยละ ๑๐๐ มีวุฒิไม่ได้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา นั่นคือผู้ช่วยบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมดยังมีวุฒิไม่ได้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา.

๕.๓ เจ้าหน้าที่ช่วยงานห้องสมุด.

ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ร้อยละ ๑๐๐ มีเจ้าหน้าที่ช่วยงานห้องสมุดไม่ได้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา นั่นคือห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกโรงเรียนยังมีเจ้าหน้าที่ช่วยงานห้องสมุดไม่ได้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา.

๕.๔ คนงานดูแลความสะอาด และช่วยงานตามคำสั่งของบรรณารักษ์.

ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ร้อยละ ๔๒.๓๒ มีคนงานดูแล

ความสะดวก และ ช่วย งานตาม คำสั่งของ บรรณารักษ์ได้ มาตรฐาน ขั้นต่ำ ของ ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา นั่นคือห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ยังมีคนงานดูแลความสะดวก และ ช่วยงาน ตาม คำสั่งของบรรณารักษ์ไม่ได้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา.

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะต่อครู

๑. ครูควร สอนโดยการให้ห้องสมุดให้มาก ในการสอนควรจะมีการแบ่งชั่วโมงให้นักเรียนเข้าค้นคว้า จากห้องสมุด โดยครู คอยควบคุมดูแลให้ คำแนะนำ และ ให้ความช่วยเหลือ.

๒. ครูควรแบ่งหัวข้อในการเรียนการสอนให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อเป็นการปลูกฝังนักเรียนให้มีความสนใจในการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองและรักการอ่าน.

๓. ครูที่ทำการสอนในหมวดวิชาต่าง ๆ ควรจะได้สอดแทรกเรื่องวิธีการใช้ห้องสมุดให้แก่เด็กด้วย ตามโอกาสและความเหมาะสม.

๔. ครู ควร จะ ได้ ศึกษา ตาม ความเคลื่อนไหวของห้องสมุดและ ติดต่อกับบรร-

ณารักษ์อยู่เสมอ เพื่อผลประโยชน์ในการเรียนการสอน.

๕. ครูควรได้นำแนะนำเด็กเกี่ยวกับหนังสือประกอบวิชาที่เรียน บทความใหม่ ๆ ที่ลงในวารสาร และหนังสือบันเทิง ซึ่งจะช่วยให้เกิดนิสัยรักการอ่านที่ดี.

ข. ข้อเสนอแนะต่อบรรณารักษ์

๑. บรรณารักษ์ควรจะทำหนังสือเสนอต่ออาจารย์ใหญ่เพื่อให้จัดหา:—

๑.๑ ผู้ช่วยบรรณารักษ์.

๑.๒ เจ้าหน้าที่ช่วยงานห้องสมุด ที่มีวุฒิ ประกาศนียบัตร อาชีว ชั้น สูง ศึกษาพิมพ์ดีดได้ทั้งไทยและอังกฤษ ๑ คน.

๑.๓ คน งาน ดูแล ความสะดวกและช่วยงานตามคำสั่ง ของบรรณารักษ์ ๑ คน.

๑.๔ เสนอซื้อพดล.

๑.๕ ที่เก็บโสตทัศนวัสดุ.

๑.๖ เครื่องพิมพ์ดีดที่ใช้งานได้ดีเป็นภาษาไทย ๑ เครื่อง ภาษาอังกฤษ ๑ เครื่อง.

๑.๗ ตู้ลงสารและกฤตภาค.

๑.๘ ชั้นหนังสือชนิด ชั้นเปิดที่ ถูก ต้อง ตาม มาตรฐานให้ มีจำนวนเพียงพอ.

๑.๕ เสนอข้อหนังสือในหมวดวิชาต่างๆให้สัมพันธ์กัน ให้เพียงพอและตรงกับความต้องการของผู้ใช้.

๒. บรรณารักษ์ควรแบ่งเงินที่ได้รับ เพื่อการดำเนินงานห้องสมุดไว้จำนวนหนึ่งสำหรับใช้ในการซ่อมหนังสือ และบรรณารักษ์ควรจะได้ฝึกคนงาน เจ้าหน้าที่ และนักเรียนช่วยงานห้องสมุดให้ซ่อมหนังสือให้เป็นอย่างดี จะได้แบ่งเบาภาระของบรรณารักษ์ในการซ่อมหนังสือ.

๓. ควรมีนักเรียนช่วยงานห้องสมุดให้มาก โดยการคัดเลือกจากนักเรียน ที่ แสดง ความ ประสงค์ จะ ทำงานในห้องสมุดทั้งนี้เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของบรรณารักษ์ และบรรณารักษ์จะได้มีเวลาทำงานห้องสมุด ที่ต้องใช้ความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์ได้อย่างเพียงพอ.

๔. บรรณารักษ์ ควร สอน หรือ แนะนำการใช้ห้องสมุด ที่ถูกต้องแก่ครูและนักเรียน.

๕. บรรณารักษ์ควรเปิดห้องสมุดในตอนเช้าก่อนเข้าเรียน ๑.๓๐ ชั่วโมง และปิดหลังจากโรงเรียนเลิก ๒ ชั่วโมง.

๖. บรรณารักษ์ ควรพยายามขอหนังสือ และเอกสารต่างๆ จากหน่วยงาน

ราชการ องค์การ ร้านค้า เพื่อเป็นการแก้การขาดแคลนหนังสือ.

๗. บรรณารักษ์ ควรจัดกิจกรรมต่างๆ และจัดบริการห้องสมุดโดยใช้ความสะดวกแก่ผู้ใช้ให้มาก เพื่อจูงใจให้ครูและนักเรียนเข้ามาใช้ห้องสมุด.

๘. ในการเลือกซื้อหนังสือ ครูจักได้ขอความเห็นไปยังครู และ นักเรียนที่ต้องการหนังสืออะไรบ้าง.

๙. บรรณารักษ์ ควรจะได้จัดบรรณานุกรมของหนังสือและโสตทัศนวัสดุต่างๆ ของแต่ละวิชาที่มีการเรียนการสอนในโรงเรียน.

๑๐. ควรมีการจัดตั้งชุมนุมห้องสมุดขึ้นในโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าในห้องสมุด และเผยแพร่กิจกรรมของห้องสมุด.

๑๑. ในการ จัดซื้อครุภัณฑ์ห้องสมุด ควรจะได้คำนึงถึงขนาดมาตรฐานของครุภัณฑ์นั้นๆ ด้วย.

ค. ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร

๑. ควรให้บรรณารักษ์ได้ทำงานห้องสมุดเต็มเวลา ไม่ควรให้มีชั่วโมงสอนหรือให้ทำงานพิเศษอื่น ๆ.

๒. ควรหาทางหาเงินมาใช้สำหรับดำเนินงานห้องสมุดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และควรจะให้บรรณารักษ์ได้ทราบถึงจำนวนเงินที่ห้องสมุดได้รับประจำปี การศึกษาหนึ่ง ๆ อย่างแน่นอน เพื่อการคำนวณ และวางแผนการดำเนินงานห้องสมุดได้ถูกต้อง.

๓. ควร มีการ จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานห้องสมุดขึ้นในโรงเรียน โดยมีอาจารย์ใหญ่ ของโรงเรียนเป็นประธานกรรมการ และบรรณารักษ์เป็นกรรมการ และเลขานุการ.

๔. ในการ สร้างอาคาร ขึ้นใหม่ ควร จะให้วางแผนให้ ส่วน หนึ่งของอาคาร เป็นที่ตั้งของห้องสมุดอย่างถูกต้อง โดยบรรณารักษ์และศึกษานิเทศก์ฝ่ายห้องสมุดได้เข้าร่วมพิจารณาวางแผนกับสถาปนิก.

ง. ข้อเสนอแนะต่อ กรมวิสามัญศึกษา

๑. ตั้งห้องสมุดโรงเรียน มัธยมศึกษา ตัวอย่าง ให้เป็นตัวอย่างแก่ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไป.

๒. ควร เพิ่มจำนวนครูบรรณารักษ์ที่ส่งมาศึกษาวิชาบรรณารักษ์ศาสตร์.

๓. ควร มีการ พิจารณาความดีความ

ชอบในการ ทำงานในหน้าที่บรรณารักษ์ ไม่ใช่ในหน้าที่ครูผู้สอน.

๔. ควรเพิ่มจำนวนศึกษานิเทศก์ฝ่ายห้องสมุด ของ กรมวิสามัญศึกษา ให้มีมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน.

๕. ควรจะมีตำแหน่งบรรณารักษ์ประจำโรงเรียนอย่างเป็นทางการ.

๖. บรรณารักษ์ ควร จะ ได้มีโอกาส เข้าร่วมในการวางหลักสูตร ในวิชาที่มีการเรียนการสอนในโรงเรียน.

๗. ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการเก็บเงินบำรุงการศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๐ ให้นำเงินบำรุงการศึกษามาใช้จ่าย ในการดำเนินงานห้องสมุดได้เพียงร้อยละ ๑๐ นั้น ย่อมไม่เป็นการเพียงพอที่จะดำเนินงาน ห้องสมุดให้ได้ดี ควรจะมีการเปลี่ยนแปลงให้นำเงินบำรุง การ ศึกษา ไปใช้ ในการดำเนินงานห้องสมุดได้มากกว่านี้ และควรเพิ่มเงินงบประมาณสำหรับการดำเนินงานห้องสมุดให้มากพอที่จะดำเนินงานห้องสมุดให้ได้ดี.

๘. ควรมีการสอนการใช้ห้องสมุดแก่นักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ในเทอมต้น.

๙. ควรพยายามปรับปรุงห้องสมุดโรงเรียนให้ ได้มาตรฐาน ขึ้น ค่า ของ ห้อง

สมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งทางกระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๑๒ ในเรื่องต่อไปนี้เป็นข้อ:-

- ๕.๑ ครูที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์.
- ๕.๒ ครูผู้ทำหน้าที่ผู้ช่วยบรรณารักษ์.

- ๕.๓ เนื้อหาของห้องสมุด.
- ๕.๔ ชั้นหนังสือ.
- ๕.๕ ตู้จัดสาร.
- ๕.๖ แผนป้ายนิเทศการ.
- ๕.๗ ที่เก็บแผนที่.
- ๕.๘ เครื่องพิมพ์ดีด.
- ๕.๙ โสตทัศนวัสดุ.
- ๕.๑๐ หนังสือ.

๕.๑๑ เจ้าหน้าที่ช่วยงานห้องสมุดที่มีวุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พิมพ์ดีดได้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ๑ คน.

๕.๑๒ คนงานดูแลความสะอาดและทำงานตามคำสั่งของบรรณารักษ์ ๑ คน.

จ. ข้อเสนอแนะต่อศึกษานิเทศก์ฝ่ายห้องสมุด

๑. ออกตรวจเยี่ยมห้องสมุดโรงเรียน และให้คำแนะนำให้เหมาะสมกับ

แต่ละสภาพ ของ ห้องสมุด โรงเรียนนั้น โดยทั่วถึง.

๒. ควรพยายามชักจูงให้ผู้บริหาร เห็นว่าห้องสมุดเป็นส่วนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอนในโรงเรียน.

๓. จัดหา แหล่ง หนังสือ และวัสดุไปเปล่า เพื่อเสนอแนะต่อบรรณารักษ์โรงเรียน.

๔. จัดอบรมครูที่ทำการสอนหมวดวิชาต่าง ๆ ถึงวิธีการสอนโดยกาห้องสมุดด้วยการ ให้ผู้เข้าอบรม ได้ ปฏิบัติจริง ๆ ไม่ใช่เพียงแค่บรรยายให้ฟังนั้น.

๕. จัดให้มีบัตรรายการสำเร็จ ออกจำหน่าย โดยมีการตกลงแบบฟอร์มของบัตรรายการ ระหว่างบรรณารักษ์โรงเรียนเสียก่อน.

๖. ควรจะได้กำหนดขนาดมาตรฐานของครุภัณฑ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อภารกิจของห้องสมุด โรงเรียนมัธยมศึกษาให้ละเอียด เช่น ขนาดของชั้นหนังสือ จะบอกว่าควรสูงสักเท่าใด ลึกหรือเท่าใด แต่ละช่วง (Section) ยาว

การศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานห้องสมุด ฯ

๒๐๑

ไม่ใช่บอกแต่เพียงว่ามีมากขึ้นและกว้าง เป็น
กัน.

ฉ. ข้อเสนอแนะต่อสถาบันที่ผลิต
บรรณารักษ์

๑. ปรับปรุงการเรียนวิชาบรรณารักษ์ให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น ให้ผู้ที่สำเร็จออกมาสามารถที่จะทำงานได้ดี ถึงแม้จะเผชิญปัญหาต่างๆ ก็ตาม.

๒. ควรได้จัดสอนให้สอดคล้องกับปัญหาต่างๆ ที่ผู้เรียนจะออกไปประสบในการทำงาน พร้อมทั้งควรที่จะแก้ไขปัญหานั้น.

๓. ควรผลิต บรรณารักษ์ ให้ได้จำนวนมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน หรือไม่ก็ต้องตั้งสถาบันสำหรับผลิตบรรณารักษ์เพิ่มขึ้น เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา.

ซ. ข้อเสนอแนะต่อสมาคมห้อง
สมุดแห่งประเทศไทย

ควรมี การจัดวันห้องสมุดขึ้นในรอบปี
หนึ่งๆ เป็นวันห้องสมุดแห่งชาติ เพื่อเผยแพร่กิจกรรมและบริการต่างๆ ที่จัดขึ้นให้
คนทั่วๆ ไปทราบ อีกทั้งส่งเสริมการศึกษา
คนควาในห้องสมุดให้มากยิ่งขึ้น.

ซ. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

ควรจะได้ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงาน
ห้องสมุดของโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภท
อื่นๆ เช่น โรงเรียนมัธยมศึกษาในเครือ
คริสตศาสนา โรงเรียนราษฎร์ โรงเรียน
มัธยมแบบประสม เป็นต้น และควรจะได้
ศึกษาถึง ปัญหา เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด
ของครู ที่ทำการสอน ใน หมวดวิชาต่างๆ
พร้อมทั้งออกไปสังเกต การให้บริการห้อง
สมุดของโรงเรียนดังกล่าวด้วยตนเอง.

School Library Organization in Secondary Schools in Bangkok and Dhonburi under the Government School Division, Secondary Education Department.

Rattaporn Sangtada*

Purposes of the Study

The purposes of the study were:

1. To find out problems and obstacles in organizing secondary school libraries in Bangkok and Thonburi under the Government School Division in the Secondary Education Department.
2. To find out teachers' and principals' opinions on the secondary school libraries.
3. To find out the real situation of the secondary school libraries.

Procedures

The Likert type rating - scale and open - ended questionnaires were made to collect the data from the librarians, the teachers, and the principals in 67 government secondary schools in Bangkok and Dhonburi. The statistical methods used in analysing the data are the computation of percentage, mean standard deviation, critical ratio, and analysis of variance.

Major findings

1. The principals' opinions on the library.

Those principals very much agreed to the followings:

- 1.1 It is necessary that the library has its specific section.
- 1.2 A library is needed for teaching and studying in secondary schools.

1.3 It is necessary that the principal pays much attention to promote school library.

2. The teachers' opinions on the Library

The opinions expressed by the teachers are as follows:

2.1 It is necessary that the secondary school has a library for its teachers and students.

2.2 Every teacher needs library service in teaching.

3. Problems in library organization of the secondary school.

3.1 The problem originated by the administrator:

3.1.1 The amount of budget given to the library is too small.

3.1.2 Library work is misunderstood as minor work; therefore the librarians required to teach as well as other teachers are.

3.2 The problem concerning library personnel.

The library lacks librarians, assistant librarians, and typists.

3.3 The problem concerning library equipments.

Most libraries lack space for audio-visual material, well-operated typewriting tables and chairs, cabinets for pamphlets and suitable book shelves.

3.4 The problem concerning library room.

*Mr. Rattaporn Sangtada, B. in Ed., Graduate Diploma in Library Science, M.A. in Ed. (Major Library Science), Librarian at the College of Education, Prasarn Mittr.

The library has very limited space, and is located in the inappropriate area which is noisy and inconvenient to contact.

3.5 The problem concerning books and printed materials.

3.5.1 A small number of books are available in the library.

3.5.2 The amount of books in each field are not comparable with each other.

3.5.3 The library lacks the books needed by teachers and students.

3.5.4 A great number of books are very old and damaged.

3.6 The problem concerning the budget.

The budget provided for the library is too small to give better service.

3.7 The problem concerning the librarian.

3.7.1 The librarian does not have enough time to do technical work in the library.

3.7.2 The librarian cannot carry on on library work successfully without any help while he has to teach and do other works assigned.

3.8 The problem concerning teachers and students.

3.8.1 The teachers and the students do not know how to use the library effectively.

3.8.2 The teacher and the students have little time to use the library.

3.8.3 Most of the teachers and students do not use the library in teaching and studying.

4. The real situation of the government secondary schools in Bangkok and Dhonburi.

Most libraries are below the minimum standard of the secondary school libraries recommended by the Ministry of Education dated September 12, 2512, in the following categories: books, periodicals, phonodiscs, taper eorders, filmstrips, librarians, assistant librarians, library clerks, workers, book shelves, pamphlet cabinets, card catalog cabinets, cabinets for audio-visual materials, cases for maps, book trucks, and space of the library. The categories that meet the minimum standard of secondary school libraries are newspapers, periodicals, tables and chairs, newspaper stacks, periodical cases, and bulletin boards.

“...นักวิชาการ นักปฏิบัติการ เมืองไทยเรานะ อยู่ไหนละครับ
เชิญแสดงบทบาทของท่านมาให้ประชาชนได้ชมที่.... พวกเรานะ ข้ากว่า
อังกฤษเขาแค่ครึ่งศตวรรษเท่านั้นเองแหละ..”

จินดา สำแดง

๑๔ ๖๘ คู่มือบรรณารักษ์ ๖

1. Dewey Decimal Classification and Relative Index, Divised by Melvil Dewey. 17th. ed. New York, Lake Placid Club Education Foundation, 1965. 2 vols. (2153 p.).

2. Sears List of Subject Headings, ed. by Babara Marietta Westby. 9th. ed. New York, H.W. Wilson Company, 1965. 641 p.

3. แผนการจัดหมู่หนังสือแบบทศนิยมของคิวและครรชนีสัมพันธ์ แปลจาก Dewey Decimal Classification and Relative Index (7 th. ed.), โดยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. พระนคร, สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, ๒๕๐๖. ๒๑๗, ๒๑๖ หน้า. ราคา ๑๐๐ บาท.

4. หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย, รวบรวมโดย แม้นมาส ขวลิต และคนอื่นๆ. พิมพ์แก้ไขและปรับปรุงใหม่. พระนคร, สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, ๒๕๑๓. ๒๔๘ หน้า. ราคา ๔๐ บาท.

5. วิธีคิดเลขหมู่ที่อาจแบ่งได้ตามแบบเลขหมู่บางหมู่ในแผนการจัดหมู่แบบทศนิยม, โดย ถมุล รัตดากร. พระนคร, สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, ๒๕๑๓. ๕๓ หน้า. ราคา ๕ บาท.

6. การสอนให้นักเรียนรู้จักใช้ห้องสมุด, โดย ถมุล รัตดากร และคนอื่นๆ. พระนคร, สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, ๒๕๑๓. ๑๗๐ หน้า. ราคา ๑๐ บาท.

บรรณารักษ์ และห้องสมุด สนใจในเรื่องคู่มือบรรณารักษ์ทั้ง ๖ เล่มนี้ หรือเรื่องอื่น ๆ หรือหนังสือสำหรับเด็ก ตลอดจนอุปกรณ์และครุภัณฑ์ห้องสมุด เชิญขอรายละเอียดได้ที่ เลขานุการ
บริหาร สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ขนาดตั้งจ่าย ป.ณ. บางลำพู กรุงเทพฯ ๑ ๒.

บรรณารักษ์เกาหลีคุยกับนิสิตบรรณารักษ์ไทย

ปราณี เที่ยงทอง*

บรรณารักษ์เกาหลีซึ่งเดินทางมาแวะพักที่เมืองไทย และให้เกียรติมาสนทนากับนิสิตวิชาบรรณารักษศาสตร์วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๑๔ คือ นางพงซุน ลี (Mrs. Pong Soon Lee) หัวหน้าบรรณารักษ์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยสตรีอีหว่าแห่งกรุงเซอูล (Ewha Women's University of Seoul) นางพงซุน ลี สำเร็จปริญญาตรีวิชาเอกวรรณคดีอังกฤษ จากมหาวิทยาลัยสตรีอีหว่าใน พ.ศ. ๒๔๙๒ และได้ทำงานเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยสตรีแห่งนั้น เมื่อเธอออกทำงานได้ไม่นานเธอก็สมรสกับชายหนุ่มในตระกูลคิม และมีบุตรชายหนึ่งคน เธอมีความสุขในชีวิตครอบครัวได้ไม่นานนัก สามีของเธอก็เสียชีวิตด้วยโรคมะเร็ง อาศัยที่นางพงซุน ลี เป็นสตรีที่เข้มแข็ง เธอจึงเลี้ยงดูบุตรชายคนเดียวของเธอให้เติบโตมาด้วยดีที่สุดโดยที่ตัวเธอเองไม่ยอมแต่งงานใหม่ ปัจจุบัน

ลูกชายของเธอมีอายุ ๒๒ ปี และกำลังจะสำเร็จได้รับปริญญาตรีในชั้น นางพงซุน ลี ยังคงใส่ใจสกุลคิม ของเธอเสมอมา เพราะใคร ๆ ก็รู้จักเธอในนามนี้มานาน จนถ้าเธอใช้นามสกุลคิม แล้วจะไม่มีใครรู้จักเธอ.

ใน พ.ศ. ๒๔๙๔ เธอได้รับทุนรัฐบาลไปศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ในชั้นปริญญาโทที่มหาวิทยาลัยอินเคียนนาสหรัฐอเมริกาเป็นเวลาสองปี และสำเร็จได้รับปริญญาโทใน พ.ศ. ๒๔๙๖ แล้วกลับไปทำงานในประเทศเกาหลี ใน พ.ศ. ๒๔๙๗ จนกระทั่งถึงปัจจุบัน.

เรื่องแรกที่นางพงซุน ลี คุยให้ฟังคือ เรื่องการประชุมที่กรุงแคนเบอร์รา ประเทศออสเตรเลีย เกี่ยวกับเรื่องการให้การศึกษาแก่ชาวตะวันออก และเรื่องห้องสมุดก็เป็นหัวข้อหนึ่งในเรื่องที่ประชุมด้วย ข้อใหญ่ใจความของการประชุมก็คือ พยายามหาทางทำให้การศึกษาในแถบตะวันออก

* นางปราณี เที่ยงทอง, กศ.บ., M.A. in Library Science บรรณารักษ์หอสมุดวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร.

เข้าไปในระบายนานาชาติ มากกว่า ระบยชาติ และควรจะมีสถาบันนานาชาติสำหรับชาวตะวันออกโดยเฉพาะในภาคพื้นประเทศแถบนี้ ในการประชุมคราวนี้มีผู้แทนจากประเทศต่าง ๆ เข้าร่วมประชุมประมาณ ๑,๒๐๐ คน.

สำหรับหัวข้อเรื่อง เกี่ยวกับการศึกษา บรรณารักษศาสตร์ ซึ่งนางพงสน์ ลิ เข้าร่วมประชุมกลุ่มนี้โดยตรง ที่ประชุมกลุ่มได้แบ่งหัวข้อปรึกษาหารือกัน เป็น ๓ ประการคือ :-

๑. ทำอย่างไร จึงจะให้บรรณารักษชาวตะวันออกเข้าใจภาษาทางตะวันออกทั้งหมด หรือพอให้สามารถเข้าใจข้อหนึ่งคือ เพื่อทำบัตรรายการของหนังสือภาษาตะวันออกได้บ้าง.

๒. มีเนื้อหาอะไรบ้างที่ควรระจกให้ในเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาทางบ้านตะวันออก.

๓. เป็นการเตรียมให้นักเรียนรู้จักคุ้นเคยกับบัตรรายการและการบริการเกี่ยวกับวัสดุทางบ้านตะวันออก.

นี่เป็นข้อใหญ่ใจความของการประชุมกล่าวโดยสรุปก็ได้เพียงเท่าที่เล่ามาตามนางพงสน์ ลิ ได้เข้าร่วมประชุมในคราวนี้. เรื่องที่สองที่นางพงสน์ ลิ คุยให้ฟังตาม

ที่นิสิตถามก็คือเรื่องการศึกษาในประเทศเกาหลี โดยเฉพาะเรื่องการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ การศึกษาในเกาหลีแบ่งเป็น ๔ ระดับ คือ ระดับประถมศึกษาใช้เวลาเรียน ๖ ปี การศึกษาภาคบังคับระหว่างอายุ ๖-๑๑ ปี การศึกษาชั้นมัธยมเรียน ๖ ปี เริ่มแต่ชั้น ๗-๘-๙-๑๐-๑๑-๑๒ แบ่งเป็นมัธยมชั้นกลาง ๓ ปี มัธยมชั้นสูง ๓ ปี ต่อจากนั้นก็เป็นการศึกษาชั้นวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ใช้เวลาเรียน ๔ ปี.

สำหรับการศึกษาชั้นอนุบาลเป็นการศึกษาที่ไม่บังคับ และอาฟรี โดยมากที่ขึ้นโดยมูลนิธิต่าง ๆ รับเด็กอายุ ๔ ขวเข้าเรียนเป็นเวลา ๒ ปี เป็นการเตรียมตัวเด็กก่อนไปเข้าชั้นประถมศึกษา.

ในประเทศเกาหลีมีมหาวิทยาลัยทั้งหมด ๑๘ แห่ง จำนวน ๖ แห่ง รวม Seoul National University เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาลอีก ๑๒ แห่งเป็นมหาวิทยาลัยของเอกชน มหาวิทยาลัยทุกแห่งต้องคณะต่าง ๆ อย่างน้อย ๓ คณะ คือ คณะศิลปศาสตร์ คณะวิชาอาชีพแขนงใดแขนงหนึ่ง และบัณฑิตวิทยาลัย ในคณะศิลปศาสตร์ ต้องมีแผนกภาษาเกาหลี ภาษา

จีน ภาษาอังกฤษ ภาษาเยอรมัน ภาษาฝรั่งเศส และภาษาญี่ปุ่น.

การศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ในเกาหลี เปิดสอนที่มหาวิทยาลัย ๔ แห่ง ในระดับปริญญาตรี มีแห่งเดียวที่เปิดสอนถึงปริญญาโท คือที่มหาวิทยาลัยสตรีฮวา ซึ่งทำให้ผู้ชายเกาหลีไม่มีโอกาสได้ศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ในชั้นปริญญาโท วิชาบรรณารักษศาสตร์เปิดขึ้น เป็นแผนกหนึ่งในคณะศิลปศาสตร์ (College of Liberal Arts) มีระยะเวลาเรียน ๔ ปี ในสองปีแรก ทุกคนต้องเรียนวิชาการศึกษาทั่วไป กับเลือกเรียนวิชาภาษาต่างประเทศเป็นภาษาที่สองคือ ภาษาเยอรมัน ภาษาฝรั่งเศส ภาษาญี่ปุ่น และภาษาจีน ส่วนภาษาอังกฤษ ทุกคนต้องเรียน และถือเป็นภาษาต่างประเทศภาษาที่หนึ่ง ในปีที่สามและที่สี่ จึงเรียนวิชาพื้นฐานเกี่ยวกับบรรณารักษศาสตร์ และวิชาบรรณารักษศาสตร์โดยตรง สำหรับการศึกษาระดับปริญญาโทใช้เวลาเรียน ๒ ปี และมีแห่งเดียวที่มหาวิทยาลัยสตรีฮวาเท่านั้น.

การฝึกงานจะจัดให้มากขึ้นในปีที่สาม ในระหว่างปีภาค เรียนนิสิต ต้องออกไปฝึกงานในห้องสมุดต่าง ๆ ทั้งห้องสมุดโรง-

เรียน ห้องสมุดเฉพาะ การฝึกงานนั้น เขาเน้นงานเฉพาะตามที่นิสิตต้องการจะออกไปเป็นบรรณารักษ์แผนกใด เช่น แผนกบริการอ้างอิง แผนกบรรณานุกรม แผนกตรวจหนี้ โดยฝึกงานเฉพาะอย่าง ทั้งนี้ทำให้ฝึกตลอดเวลาปีภาค.

การเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยในเกาหลีนั้น นักเรียนต้องผ่านการสอบคัดเลือกสองครั้ง เมื่อนักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาเกรด ๑๒ หรือเทียบเท่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ของเราแล้ว ทางรัฐบาลเกาหลีจะเปิดสอบคัดเลือกเพื่อให้มีสิทธิไปสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย คนที่สอบผ่านการสอบคัดเลือกของรัฐบาลได้ ก็มีสิทธิไปสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยต่าง ๆ ตามที่ตนต้องการได้ ส่วนผู้ที่สอบข้อสอบของรัฐบาลไม่ได้ ก็ไม่มีสิทธิไปสมัครสอบเข้ามหาวิทยาลัยของรัฐบาลและมหาวิทยาลัยชั้นหนึ่ง ต้องไปเข้าเรียนวิชาอาชีพในวิทยาลัยเทคนิค หรือไปเข้ามหาวิทยาลัยชั้นสอง ซึ่งเมื่อจบออกมาที่ไม่มีผลแตกต่างกันเท่าใดนักในด้านปริญญา คือได้ปริญญาเหมือนกัน ได้รับเงินเดือนปาน ๆ กัน แต่ผู้ที่จบจากมหาวิทยาลัยชั้นหนึ่งหางานทำได้ง่ายกว่า และเร็วกว่าผู้ที่จบจาก

มหาวิทยาลัยสอง เรื่องนั้นว่าเป็นปัญหา
ที่รัฐบาลเกาหลีพยายามจะจัดไม่ให้มี
มหาวิทยาลัยชั้นหนึ่งและชั้นสองทั้งที่เป็น
อยู่.

เรื่องที่สามเป็นเรื่องเกี่ยวกับสภาพห้อง
สมุดโดยทั่วไปในเกาหลี นางพวงสุน ลี เล่า
ให้ฟังว่า ในประเทศเกาหลี ห้องสมุด
มหาวิทยาลัย จัดว่าเป็น ห้องสมุด ที่ดีที่สุด
กว่าห้องสมุดชนิดอื่นใด เพราะห้องสมุด
มหาวิทยาลัยต้องจัดให้โตมาตรฐานตามที่
รัฐบาลกำหนดไว้ทุกประการ ไม่ว่าจะเป็น
มหาวิทยาลัยของรัฐบาลหรือมหาวิทยาลัย
ของเอกชน ส่วนห้องสมุดโรงเรียนนั้นโดย
ทั่วไปยังไม่โตมาตรฐาน และยังมีไม่ทั่ว
ทุกโรงเรียน ส่วนห้องสมุดประชาชนนั้น
ยังไม่โตมาตรฐานและมีน้อย นับว่าเป็น
ห้องสมุดที่ยังด้อยกว่าห้องสมุดอื่นใดใน
เกาหลี สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
เกาหลี มีความกระตือรือร้นที่จะทำงาน
และปรับปรุงห้องสมุดต่าง ๆ ให้ดีขึ้น
สมาคมได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล และ
ได้เงินส่วนใหญ่จากค่าสมาชิกซึ่งมีอัตรา
สูง สมาคมห้องสมุดของเขาจึงมีความ
มั่นคงพอสมควรทีเดียว.

เรื่องที่สี่ ทินลิตบรรณารักษ์ถาม
เรื่อง Micro-library Program ว่าเป็
อย่างไร นางพวงสุน ลี เล่าให้ฟังว่า อันที่จริง
ไม่ใช่เป็นเรื่องเกี่ยวกับห้องสมุดแต่อย่างใด
และไม่น่าจะเรียกว่าห้องสมุด แต่อย่างใด
ด้วย เป็นองค์การส่วนบุคคลซึ่งจัดทำ
หนังสือไปให้ตามหมู่บ้าน เกษตรกรใน
ต่าง ๆ ผู้ที่เป็นคนริเริ่มจัดทำ Micro-library
Program ชื่อนาย อิม แด ซูป (Mr. C
Dae Sup) เขาเป็นผู้ที่สนใจการเกษตร
ออกไปเรื่อย ๆ จากผู้ที่ศึกษาในโครงการ
ของเขา เมื่อได้เงินมาก็จัดซื้อหนังสือ
ห่อส่งไปให้หมู่บ้านชาวนาเป็นหมู่บ้าน ๆ
โดยส่งไปไว้ที่บ้านหัวหน้าหมู่บ้าน แล
ชาวนาในหมู่บ้านนั้นมาอ่านหนังสือแล
หนังสือไปใช้ได้เฉพาะในหมู่บ้านนั้นเท
โครงการนี้เหมือน กับโครงการพัช
ชุมชนนั่นเอง มีประชาชนสนใจบริ
เงินช่วยกันมาก.

เรื่องที่ห้า เป็นเรื่อง Private Reading
Room ซึ่งมีได้เป็นเรื่องเกี่ยวกับห้อง
แต่อย่างใดเช่นกัน เป็นเพียงห
หนังสือสำหรับนักเรียน ที่ไม่มีที่จะน
หรือทบทวน ตำรับตำราที่บ้าน มาเช
เป็นรายวัน นักเรียนส่วนมากมักม

ห้องอ่านหนังสือในระหว่างที่มีการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย Private Reading Room เป็นของเอกชนที่เป็นนักมวยโอกาสทำการค้า โดยใช้ชื่อว่า "ห้องสมุด" แต่ปัจจุบันกำลังจะค่อย ๆ หดหายไป เพราะรัฐบาลพยายามหาทางขจัดปัญหาความเหลื่อมล้ำของมหาวิทยาลัยชั้นหนึ่งและชั้นสอง โดยจะให้เลิกการสอบคัดเลือกสำหรับสิทธิไปสมัครเข้ามหาวิทยาลัย และใช้วิธีรับผลากแทน ห้องอ่านหนังสือสำหรับให้เข้าก็คงจะหมดไปในไม่ช้า

หลังจากได้ตอบข้อซักถามของนิสิตและอาจารย์แล้ว นางพวงสุน ลี ซึ่งเปลี่ยนเครื่องแต่งกายเป็นชุดประจำชาติเกาหลี

ได้ร่วมรับประทานอาหารน้ำชาและ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น กับบรรณารักษ์ จากห้องสมุดต่าง ๆ ในพระนคร ผู้แทนจากสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย และอาจารย์ของวิทยาลัย.

ตลอดเวลาที่มาพักในประเทศไทย นางพวงสุน ลี ได้เดินทางไปเยี่ยมห้องสมุดหลายแห่งในพระนคร ธนบุรี และห้องสมุดเสียง (Sound Library) ที่วิทยาลัยทักษิณ จัหวัดนครปฐม เธออำลาจากประเทศไทยไปในวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๑๔ เธอบอกว่าเธออยากจะมาเมืองไทยอีกเมื่อโอกาสอำนวย.

KOREAN LIBRARIAN AND THAI STUDENTS

Pranee Chiengtong*

The Korean librarian who came to visit the library of the College of Education Prasarnmitr and gave a talk to the library science students on Friday, January 22, 1971 is Mrs. Pong Soon Lee, Director of the Library at Ewha Woman University in Seoul. Mrs. Pong Soon Lee graduated from Ewha Woman University, majoring in English literature, in 1949, after graduation she was put to work at that university. In 1951 she went to study library science at Indiana University in Bloomington, and got master degree in 1953. She came back to Korea in 1954 and worked at the library of Ewha Woman University since then.

First of all Mrs. Pong Soon Lee told the students about the conference in Canberra, Australia which is just over. Mrs. Pong Soon Lee was in the Preparation Committee at that conference. The main topic of the conference is to make the education of the oriental countries to be on the international base than the national base; and it should have had an international institution for oriental.

There are about 1200 delegates from many countries attending the conference. This conference divided into many subjects. Library education which she attended is one of them. There are three main discussions in the field of library education as follow:—

1. How could the librarians understand the Oriental languages;
2. What is subject knowledge on the Oriental studies;
3. To prepare students to be familiar with the technical services and the services on the Oriental materials.

Secondly, she talked about the education in Korea especially Library science programs. Education in Korea is divided into 5 levels as follows:

Kindergarten 2 years of training for children of age 4

Primary school 6 years, compulsory education for children of ages 6 to 11

Middle school 3 years

High school 3 years

College and university 4 years.

There are 4 universities training librarianship at undergraduate level. Only Ewha Women University opens courses in Library science at graduate level. Library science is one of the departments in the College of Liberal Arts. Undergraduate level needs 4 years of training. First two years are training in general education plus foreign languages. English is required as the first foreign language and any of German, French, Japanese and Chinese as second language. Third and fourth years are training in librarianships. Graduate programs requires 2 years of training.

* Mrs. Pranee Chiengtong B. Ed., M.A. in Library Science. Librarian of the Library, College of Education Prasarnmitr.

Third topic is about the libraries in Korea. The university libraries are better than other kinds of the libraries because university libraries have to meet the standard. The school libraries are quite far behind the standard. Public libraries are very low. Korean library Association is very active in improving the libraries. It is supported by the government and the members.

Fourth topic which Mrs. Pong Soon Lee told the students is about Micro-library Program. It is a private organization, Mr. Om Dae Sup, who has energy and is interested in agriculture, is the first organizer of the program. He goes around

to the people to collect the donation for buying books, and he sends the packages of books to the small agricultural areas. It is the community development service and is quite popular in Korea.

The last topic is about the Private Reading Room. It is only a reading room, where the students who has no place to study at home, rent for study and pay by day. Many students rent the reading room during the entrance examination. It is dying out because the government tries to eliminate the difference of the universities by giving up the entrance examination for the first and second grade universities.

วชนชัย

ตึกเลขที่ 9/82-83 ถนนสหกิจสาร-ห้วยขวาง ซอยสมบูรณพัฒนา
ต.สามเสนใน อ.ปทุมธานี พระนคร โทร 76036

รับทำหนังสือปกแข็ง
เค้นทองทุกชนิด

ห้องสมุดหนังสือในเบลเยียม

ศศิวงศ์ บึงตระกูล*

ในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๖๖ UNESCO COURIER ได้พิมพ์บทความเขียนโดย Ibne Insha ผู้อำนวยการ National Book Centre of Pakistan เรื่อง "ห้องสมุดหนังสือ" โครงการซึ่งผู้อ่านหนังสือช่วยกันเก็บเงินสำหรับซื้อหนังสือ โดยให้เงินหนังสือ (penny) ไว้ทุกครั้งที่ยืมหนังสือของห้องสมุดออกไปอ่าน.

โครงการอันเคยทดลองใช้มาครั้งหนึ่งแล้วใน Asia ใน ค.ศ. ๑๙๔๐ แต่ได้ล้มเลิกไป Ibne Insha ได้ชี้ให้เห็นประโยชน์และเสนอแนะว่าควรจะต้องทำอีกครั้ง "ปัญหาที่คือเพื่อให้รู้สึกว่าการอ่านเป็นของจำเป็นสำหรับทุกคน" ความคิดของโครงการนี้คือ จะสนับสนุนให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการจัดซื้อหนังสือกันเองแทนที่จะคอยรับหนังสือเป็นของขวัญเท่านั้น.

โครงการทดลองนี้เกี่ยวข้องกับโดยเฉพาะกับประเทศที่กำลังพัฒนา แต่ไม่ใช่ว่า

ประเทศที่พัฒนาแล้วจะนำไปใช้ ไม่ใช่ โดยเฉพาะตามชนบท ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมากที่สุดคือเยาวชน เพราะเป็นผู้ที่กำลังอยู่ในระยะพัฒนา — จากเด็กมาเป็นผู้ใหญ่

ผู้ปกครองจำนวนหนึ่งในหมู่บ้าน Champlé ในเมือง Bierges ชุมชนมุสลิมได้เริ่มทดลองโครงการนี้ จากการสำรวจปรากฏว่าเยาวชนอ่านหนังสือ กันน้อย หนังสือที่อ่าน ก็เป็นหนังสือ ที่ได้รับเป็นของขวัญหรือไม่ก็เป็นหนังสือที่ขโมยจากห้องสมุด เยาวชนสนใจในโครงการ "ห้องสมุดหนังสือ" นี้นมาก และช่วยกันรวบรวมหนังสือ โดยเอาหนังสือของตนมาให้และช่วยทำรายชื่อนี้ที่คนชอบอ่าน.

ในเมือง Bierges มีพลเมือง ๒,๗๐๐ คน รวมทั้งเยาวชน ๕๐๐ คน ประชากรประมาณ ๗๐ เปอร์เซ็นต์ เป็นชาวนา คนงาน ที่รับจ้างทำงานในเมืองใกล้เคียง ประชาชน ๓๐ เปอร์เซ็นต์ เป็นครอบครัว

* นางศศิวงศ์ บึงตระกูล, อ.บ., M.S. in Library Science ศึกษาที่มหาวิทยาลัยหอสมุด กรมวิสามัญ กระทรวงศึกษาธิการ เรียบเรียงเรื่องนี้จากรายงานการทดลองของ I. Stenbock-Fermor "A Public Library in Belgium" UNESCO Newsletter XII : 6-8 October, 1970.

ห้องสมุดหนึ่งสิ่งในเบลเยียม

๒๑๓

ชั้นกลางซึ่งเข้ามาตั้งหลักแหล่งอยู่ในระยะเวลาสั้น ๆ.

เยาวชนส่วนใหญ่ไปโรงเรียนที่อยู่ในเมือง Wavre ซึ่งอยู่ห่างออกไป ๕ กิโลเมตร เด็ก ๆ ราว ๕๘ คนไปโรงเรียนประถมในเมือง Bierges นั่นเอง และ ๔๐ คนในจำนวนนี้อยู่โรงเรียนอนุบาล.

มีห้องสมุดเคลื่อนที่ (bookmobile) มาที่โรงเรียนประถมอาทิตย์ละครั้ง ครูมีสิทธิยืมหนังสือไว้ให้นักเรียนของตนอ่านได้.

ในเมือง Wavre นอกจากห้องสมุดโรงเรียนแล้ว มีห้องสมุดประชาชนใหญ่ ๆ อีก ๒ แห่ง มีหนังสือประมาณแห่งละ ๑๐,๐๐๐ เล่ม ห้องสมุดทั้งสองนี้มุ่งประสงค์เพื่อประโยชน์ของผู้ใหญ่มากกว่าสำหรับเยาวชน บางคนอาจจะคิดว่าการจะตั้งห้องสมุดประชาชนใหม่ขึ้นสำหรับเมือง Bierges เป็นของไม่จำเป็น แต่ความคิดที่จะตั้งห้องสมุดขึ้นนี้ เพื่อเป็นการทดลองโครงการที่เตรียมไว้เพื่อให้เยาวชนมีความเข้าใจให้กว้างออกไปในเรื่องของวัฒนธรรม โดยให้เยาวชนมีความรู้สึกรับผิดชอบและมีความรู้สึกว่าตัวเองก็มีส่วนร่วมอยู่ด้วย ในปัญหาของโลกที่เกิดขึ้นอยู่รอบตัว และ สิ่งต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้คิดค้นทำขึ้น.

Chample Penny Library เริ่มขึ้นโดยใช้เรือนหลังเล็ก ๆ ขนาด ๒.๕ x ๔ เมตร คณะกรรมการบริหารห้องสมุดประกอบด้วยผู้ปกครองและผู้สนใจให้ความอุปการะแก่ห้องสมุด ในปัจจุบันห้องสมุดนี้อยู่ในความดูแลของรัฐ.

Chample Penny Library มีบรรณารักษ์ผู้มีคุณวุฒิประจำแต่ไม่มีค่าจ้าง ห้องสมุดเปิดทุกวันพุธตั้งแต่เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. ซึ่งเป็นวันหยุดตอนบ่ายประจำสัปดาห์ของนักเรียน.

เยาวชนผู้มาใช้ห้องสมุดมีอายุตั้งแต่ ๖ ปี ถึง ๑๘ ปี ยิคารามารคามักจะมาด้วยเมื่อเยาวชนเหล่านี้มาสมัครเป็นสมาชิกของห้องสมุด ต่อไปเยาวชนก็จะมากันเองตามลำพัง สมาชิกจะต้องเสียค่าสมัคร ๒๐ ฟรังก์เบลเยียม (ประมาณ ๘ บาท) ถ้ามีพี่น้องหลายคนก็จะเสียเพียงคนละ ๑๐ ฟรังก์เบลเยียม สมาชิกจะได้รับบัตรประจำตัวมีเลขหมายตามลำดับ.

บรรณารักษ์เตรียมบัตรประจำตัวผู้อ่านทุกคน รายการในบัตรประกอบด้วยชื่อ วัน เดือน ปีเกิด และเลขหมายประจำตัวสมาชิก วันที่ที่สมาชิกรู้จักมาใช้ห้องสมุด ชื่อหนังสือที่ยืม รวมทั้งชื่อผู้แต่งหนังสืออื่น ๆ

จำนวนเงินที่ให้แก่ห้องสมุดก็จะบันทึกลงไว้ในบัตรนี้ บรรณารักษ์จะเก็บบัตรนี้ไว้ในห้องสมุด สมาชิกที่ขยันอ่านมีสิทธิจะตั้งชื่อหนังสือที่ตนอยากเป็นเจ้าของได้ เมื่อซื้อหนังสือเล่มนั้นแล้วจะหักค่าหนังสือออกจากจำนวนเงินที่ได้อ่านไว้ ทุกครั้งที่ยืมหนังสือไปอ่าน.

บนชั้นหนังสือ หนังสือทุกเล่ม จะมีป้ายสีต่างๆ ติดไว้ สีเหล่านี้จะบอกให้รู้ว่าหนังสือเล่มนั้น ๆ เหมาะสำหรับเยาวชนขนาดอายุใด สีเขียวแสดงว่าเป็นหนังสือซึ่งเหมาะสำหรับเยาวชนอายุ ๑๐ ปี, สีส้มเหมาะสำหรับเยาวชนอายุ ๑๒ ปี, สีฟ้าสำหรับเยาวชนอายุ ๑๔ ปี, สีแดงสำหรับอายุ ๑๖ ปี, สีเหลืองสำหรับอายุ ๑๘ ปี.

บัตรสมาชิกจะมีสีตรงกับสีบนชั้นของหนังสือ เพื่อให้รู้ว่าสมาชิกอายุเท่าใดควรเลือกหนังสือจากชั้นไหน หนังสือจะจัดเรียงตามตัวอักษรชื่อของผู้แต่ง.

สถานที่แห่งแรกที่เป็นทางการสำหรับห้องสมุดแบบนี้เป็นที่ที่ ศูนย์วัฒนธรรมสำหรับเยาวชนในเมือง Rixensart ห้องสมุดมีขนาด ๔x๔ เมตร ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์ทำหน้าที่เป็นบรรณารักษ์ จำนวน

หนังสือ มีการ แลกเปลี่ยน กับ แห่งอื่น อยู่เสมอ.

สถิติ : ใน ค.ศ. ๑๙๖๗ มีเยาวชน ๖๐ คน สมัครเป็นสมาชิก.

จำนวนหนังสือนวนิยาย ๒๐๐ เล่ม สารคดี ๑๐๐ เล่ม.

ใน ค.ศ. ๑๙๖๘ จำนวนเยาวชนสมาชิกมี ๑๕ คน.

จำนวนหนังสือนวนิยาย ๘๕๐ เล่ม สารคดี ๔๐ เล่ม.

ค่าใช้จ่าย : ใน ค.ศ. ๑๙๖๗ ค่าหนังสือและค่าเย็บเล่ม ๑๕ ๒๘ ดอลลาร์.

ค่าพิมพ์ ๘๔.๘๒ ดอลลาร์ เบ็ดเตล็ด ๗. ดอลลาร์.

ใน ค.ศ. ๑๙๖๘ ค่าหนังสือและค่าเย็บเล่ม ๑๔ ดอลลาร์.

ค่าพิมพ์ ๕.๕๘ ดอลลาร์ เบ็ดเตล็ด ๕.๘๐ ดอลลาร์.

รัฐให้เงินอุดหนุน ๑๖๐
คอลลาร์สำหรับซื้อหนังสือ.

เยาวชนผู้เป็นสมาชิกประมาณ ๗๗
เปอร์เซ็นต์ อายุต่ำกว่า ๑๕ ปี, และ ๓๓
เปอร์เซ็นต์ อายุสูงกว่า ๑๕ ปี ทุกคนยัง
เป็นนักเรียน และมักจะต้องการอ่านหนังสือ
ประเภทสารคดีและชีวประวัติ ส่วน
ใหญ่สนใจในหนังสือที่มีรูปภาพประกอบ
เยาวชนชอบอ่านหนังสือเบาสมองและ
การ์ตูนเหมือนกัน แต่ส่วนใหญ่จะชอบ
หนังสือประเภทสารคดี.

เยาวชนที่มาเป็นสมาชิกของห้องสมุด
Chample Penny Library มีบ้านอยู่ในรัศมี
๑-๔ กิโลเมตร และส่วนใหญ่มาห้อง
สมุดโดยจักรยาน.

ตั้งแต่ห้องสมุดเริ่มเปิดเมื่อ ค.ศ.
๑๙๖๗ จำนวนสมาชิกได้เพิ่มขึ้น ๒๐
เปอร์เซ็นต์ แต่ห้องสมุดต้องขาดสมาชิก
ไปประมาณ ๒๐ เปอร์เซ็นต์เช่นกัน เมื่อ
เยาวชนเหล่านั้นซื้อหนังสือไปแล้ว อีก
๖๐ เปอร์เซ็นต์ มาใช้ห้องสมุดสม่ำเสมอ
ปัญหาที่เราเผชิญอยู่เวลานี้ก็คือ สมาชิก
ผู้อ่านหนังสือหมดทุกเล่มแล้ว.

เยาวชนมาชิกทุกคนมีหนังสือของตนเอง
บางคนก็มีเป็นจำนวนหลายเล่มทีเดียว
การที่เยาวชนได้เลือกหนังสือเองและได้สั่ง
ซื้อหนังสือเองนั้นทำให้เขาเหล่านั้นพอใจและ
สนใจมาก เยาวชนบางคนซื้อหนังสือทันที
หนังสือเล่มเล็ก ๆ ราคาประมาณ ๗-๘
บาท แต่หนังสือบางเล่มราคาแพงต้องใช้
เวลาสะสมเงินนานพอๆเหมือนกัน เยาวชน
ที่มีพี่น้องหลายคน จึงมักจะเข้าหุ้นกันเพื่อ
ซื้อหนังสือที่ราคาแพง.

ใน ค.ศ. ๑๙๖๗ เยาวชนซื้อหนังสือ
๒๗ เล่ม เป็นหนังสือสารคดี ๑๕ เล่ม.

ใน ค.ศ. ๑๙๖๘ เยาวชนซื้อหนังสือ
๓๒ เล่ม เป็นหนังสือสารคดี ๑๘ เล่ม
ค.ศ. ๑๙๖๙ ซื้อหนังสือ ๒๐ เล่ม เป็น
สารคดี ๑๒ เล่ม.

สรุป: สถานที่ตั้งของ Chample
Penny Library ไม่ใคร่จะเหมาะสมนัก.

ตัวอาคารอาจจะไม่มั่นคงพอ อาจจะอยู่
ไปอีกได้เพียง ๕ ปี แต่กระนั้นเยาวชนใน
หมู่บ้าน Chample ก็ชอบที่จะไปใช้ห้องสมุด
มากกว่าไปห้องสมุดธรรมดาที่อยู่ไกลบ้าน
ออกไป ห้องสมุดนั้นมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันดี
แม้แต่ในท้องถิ่นห้องสมุดที่ใหญ่กว่าอยู่แล้ว.

ในเมืองในเขตนี้มีเยาวชนไม่มากนัก จึงคิดว่าคงไม่เป็นการคุ้มค่าที่จะสร้างห้องสมุดใหญ่ขึ้นใหม่ในเมือง Bierges แต่ควรจะให้มีจำนวนหนังสืออย่างน้อย ๕๐๐ เล่ม และได้แลกเปลี่ยนกับห้องสมุดอื่น ๆ อยู่เสมอ.

“ห้องสมุดหนังสือ” ที่เป็นของทางการเปิดที่ Rixensart เมื่อเดือนพฤษภาคม

ค.ศ. ๑๙๖๕ อยู่ในศูนย์เยาวชน มีเยาวชนเป็นสมาชิกประมาณ ๑๐๐ คนทั้งชายและหญิงอายุตั้งแต่ ๑๖ ปีถึง ๒๕ ปี.

“ห้องสมุดหนังสือ” อีกแห่งหนึ่งที่เมือง Argenteuil ซึ่งไม่ได้เป็นเมืองที่ใหญ่โตอะไรนัก มีเยาวชนสมาชิกประมาณ ๑,๐๐๐ คน นับว่าเป็นผลสำเร็จอันงดงามทีเดียว.

บรรณารักษ์โปรดทราบ

- ต้องการจัดตั้งห้องสมุดใหม่ หรือขยายห้องสมุด.
- ต้องการสั่งซื้อหนังสือใหม่ หรือหนังสือทั่วไป.
- ต้องการซ่อมหนังสือ, เย็บเล่มวารสารและหนังสือพิมพ์ ทำปกใหม่.
- ต้องการอุปกรณ์ห้องสมุด, ครุภัณฑ์ห้องสมุด และเครื่องเฟอร์นิเจอร์ห้องสมุด.

ติดต่อสอบถามรายละเอียดได้ตลอดเวลา

ที่ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย โทร ๘๑๗๘๑๕.

กระดาษและวิวัฒนาการของการทำกระดาษ

ลมูล รัตตากร*

กระดาษเป็น “วัตถุแผ่นบาง ๆ” โดยมากทำจากเศษผ้าหรือฟางหรือใบเปลือกไม้และหญ้าบางชนิด ใช้เขียนหรือพิมพ์หนังสือหรือห่อของและอื่น ๆ” คำว่า paper (กระดาษ) ในภาษาอังกฤษเพี้ยนมาจากคำว่า papyrus ซึ่งเป็นแผ่นบาง ๆ ใช้เขียนหนังสือซึ่งทำในสมัยอียิปต์.

เดิมทีเคยมีมนุษย์เราพยายามหาทางที่ระบับที่ถกความคิดของตนให้ถาวรลงในวัตถุชนิดใดชนิดหนึ่ง ได้พยายามคิดแปลงมาหลายสมัยเพื่อให้เหมาะสม เดิมทีเคยจะใช้บันทึกโดยการวาดภาพและสัญลักษณ์ลงในหิน ผนังถ้ำ และกระดูก เมื่อเจริญมากขึ้นก็ใช้บันทึกลงในแผ่นตะกั่ว ทองเหลือง ทองแดงหรือบรอนซ์ เพื่อจารึกกฎหมายหรือข้อตกลงระหว่างประเทศไว้เป็นหลักฐาน ในสมัยกรีกโบราณได้มีการกล่าวถึงการจารึกลงในแผ่นทองเหลืองไว้ด้วย.

วัสดุโบราณที่สุดที่ใช้ก็ไค้แก่แท่งอิฐซึ่งทำขึ้นในสมัยซูเมอร์โบราณ แท่งอิฐบางแท่งที่นักโบราณวิทยาค้นพบนั้นระบุว่า เป็นแท่งอิฐตั้งแต่สมัยสี่พันปีก่อนคริสตกาล แท่งอิฐแบบนั้นในสมัยหลัง ๆ ในแถบตะวันออกใกล้และแถบเมดิเตอร์เรเนียนก็ยังใช้กันอยู่ รวมทั้งอิฐสไล์และบาบิโลเนียด้วย.

ปาปิรัสนั้นใช้ไค้ไม่ทนทานถาวรเหมือนวัสดุที่ใช้เขียนในสมัยโบราณ อียิปต์เป็นผู้คิดขึ้นในสมัยเมอสามพันปีก่อนคริสตกาล และยังคงใช้ไค้ในแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียนจนกระทั่งถึงคริสต์ศตวรรษที่ ๑๐ จากนั้นก็ค่อย ๆ มี Parchment (หนังสัตว์) เข้ามาแทนที่ ในบรรดาวัสดุที่ใช้เขียนทั้งหมดก็นับว่าปาปิรัสไค้เคียงกับกระดาษในปัจจุบันมากที่สุด.

Parchment หรือหนังสัตว์นั้นทำจากหนังของแพะหรือแกะ คนเรารู้จักใช้หนัง

* น.ส. ลมูล รัตตากร ป.บ., กศ.บ., M.A. in Library Science บรรณารักษ์ห้องสมุดวิทยาลัยวิชาการศึกษา ปทุมวัน เรียบเรียงเรื่องนี้จากบทความเรื่อง “Paper” in Encyclopedia Americana, V. 21, pp. 258-259, Americana Corporation, New York, 1963.

สัตว์มาตั้งแต่สองพันปีก่อน คริสตกาลมาแล้ว และยังคงใช้อยู่แม้ว่าจะคิดทำกระดาษใช้ได้แล้วก็ตาม.

ในสมัยกรีก และโรมันทำหนังสือจากแผ่นกระดาษแล้วฉาบด้วยขผึ้งหรือพลาสติก และผูกรวมกันด้วยเชือกหนัง แล้วเขียนด้วยเหล็กจาลงบนผิวที่ฉาบไว้ หนังสือแบบนั้นในสมัยกรีก ก่อนศตวรรษที่ ๕ ก่อนคริสตกาล และยังคงใช้อยู่ในอังกฤษมาจนกระทั่งถึงปลาย ค.ศ. ๑๕๐๐.

เนื่องจากการค้นพบกันทำด้วยขนอูฐ (ซึ่งยกให้เป็นความดีของนักศึกษาจีนคนหนึ่ง คือ เม่งเทียน (Meng T'ien) ในปี ๒๕๐ ก่อนคริสตกาล) และหมึกที่เหมาะสม จึงใช้ฉาบทอมาเขียนหนังสือแทนของเก่า ด้วยการใช้ฝานเองจึงมีวนได้เหมือนปลายี่วส์ของอียิปต์และหนังสือตัวของเขาเขียนไม่เนื่อ และเป็นหนังสือที่เหมาะสมมาก นำติดตัวไปไหนมาไหนก็ได้.

Pliny นักธรรมชาติศึกษาชาวโรมัน ในต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๑ คาดว่าอียิปต์เป็นชาติแรกที่รู้จักบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ลงไว้ โดยการเขียนลงบนใบปาล์ม ใบปาล์มและใบไม้อื่น ๆ ก็ใช้เขียนหนังสือกันอย่างกว้างขวางในอินเดีย ลังกา และประเทศตะวันออกอื่น ๆ หนังสือก็เกิดจาก

การนำใบไม้ที่เขียนแล้วหลาย ๆ ใบรวมกัน จากการใช้ใบไม้ในหลายศตวรรษมาแล้ว จึงใช้คำว่า "leaf" หน้าหนังสือ (ที่ใช้เขียนหน้าเคียว

หลาย ๆ แห่งใช้เปลือกไม้ในการทำหนังสือ เชื่อกันว่าชาวโรมันโบราณเปลือกไม้ของตนไม่เขียนหนังสือ 'liber' ในภาษาละติน คำว่า หมายถึงหนังสือ และจากคำนี้เองก็ทำให้เกิดคำว่า "library" หรือที่

ก่อนที่จะมีการ ค้นพบการทำหนังสือจีนรู้จักทำสักหลายใช้แล้ว สักที่ได้จากการทอขนสัตว์เข้าด้วยกัน ก็มีการคิดทำสิ่งที่ยากขึ้นเช่นกระดาษ โดยการใช้เยื่อหรือเส้นฝักมใช้เวลาคิดค้นอยู่หลายปี และแล้ว Lun ซึ่งเป็นข้าราชการสำนักจีน ความขึ้น ถวายยังคมทูล พระเจ้าจิโฮต์ตามประเพณีถึงการค้นพบกระดาษของเขา ใน ค.ศ. ๑๐๕ เขาใช้วิธีเอาวัตถุที่มีเยื่อมาจากเยื่อป่านเลี้ย ๆ เศษผ้า และแห เป็นต้น ใน ค.ศ. ๖๑๐ การทำกระดาษหลายไปยังญี่ปุ่น จากนั้นก็มี

หนังสือต้นฉบับตัวเขียน (Manuscript) ขึ้น
โดยใช้เปลือกมัลเบอร์ โดยพระสงฆ์ใน
พุทธศาสนาเป็นผู้จัดทำขึ้นก่อน.

การทำกระดาษแพร่หลายจากตะวันออกไกลไปยังตะวันตกโดยอาศัยพวกคาราวาน เชื่อกันว่ายังไม่มีการทำกระดาษในแถบ Samarkand (บน Silk Route ของยุโรป) จนกระทั่งถึง ค.ศ. ๗๕๑ ซึ่งเป็นปีที่ขัซเซลดักกชาวจีนมาได้ และชาวจีนผู้ทำกระดาษเป็นใน Samarkand จึงใช้ฝ้ายลินิน และป่าน ซึ่งมีอย่างเหลือเฟือในแถบนั้นและใช้น้ำช่วย จึงทำให้ผลิตกระดาษได้อย่างดี ในที่สุดในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๒ ภายหลังที่มีการค้นพบการทำกระดาษในจีนมานับพันปี การทำกระดาษจึงเข้าสู่ยุโรปโดยผ่านเมืองแบคแดด ตามัลกัส อียิปต์ และมอริอากโก มีการทำกระดาษเป็นครั้งแรกที่ Játiva ในเมือง Valencia ของสเปนใน ค.ศ. ๑๑๕๐ ใน ค.ศ. ๑๒๗๖ มีการสร้างโรงงานกระดาษขึ้นที่เมืองฟาบรียาโน (Fabriano ใกล้ ๆ Ancona) ประเทศอิตาลี.

ใน ค.ศ. ๑๓๔๘ มีการสร้างโรงงานกระดาษที่เมือง Troyes แห่งฝรั่งเศส ค.ศ.

๑๓๕๐ Ulman Stromer สร้างโรงงานกระดาษขึ้นที่เมือง Nurnberg, เยอรมัน.

ใน ค.ศ. ๑๔๕๑ มีการทำกระดาษที่โปแลนด์.

ใน ค.ศ. ๑๔๕๔ มีการสร้างโรงงานกระดาษขึ้นที่เมือง Hertfordshire แห่งประเทศอังกฤษ โดย John Tate.

ใน ค.ศ. ๑๔๕๘ มีการทำกระดาษที่ฮอลแลนด์.

ใน ค.ศ. ๑๕๗๖ มีการทำกระดาษที่รัสเซีย.

ใน ค.ศ. ๑๖๓๕ มีการทำกระดาษที่เคนมาร์ก ใน ค.ศ. ๑๘๖๐ มีการทำกระดาษที่นอร์เว.

การทำกระดาษเริ่มมีขึ้นในอเมริกาเหนือเป็นครั้งแรก โดยชาวสเปนใน Culhucán ใกล้ ๆ กับเม็กซิโกซิตี, เม็กซิโกเป็นผู้นำเข้าใน ค.ศ. ๑๕๗๕ โรงงานทำกระดาษโรงแรกซึ่งตั้งอยู่ในเขตของสหรัฐอเมริกาแล้วนั้นสร้างขึ้นที่เมือง Germantown ซึ่งขณะนั้นเป็นส่วนหนึ่งของฟิลาเดลเฟีย โดย William Rittenhouse กับลูกชายของเขา ชื่อ Claus ใน ค.ศ. ๑๖๕๐.

ใน ค.ศ. ๑๘๐๓ มีโรงงานทำกระดาษแห่งแรกในแคนาดา ณ St. André d'Argenteuile (St. Andrew East) แห่งควิเบก เป็นที่ผลิตกระดาษขึ้นโรงพิมพ์ Gazette ในมอนทรีออล (Montreal).

กระดาษทำจากผ้าและเศษผ้ามาจนถึงกลางคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ และวิธีการที่ทำก็เปลืองเงินมาก เศษผ้าก็ไม่พอกับความต้องการในการทำกระดาษ วันหนึ่ง ๆ ทำกระดาษได้เพียงคนละ ๗๕๐ แผ่นเท่านั้น.

ใน ค.ศ. ๑๗๘๘ จึงมีการคิดวิธีใหม่ โดย นิโคลาส หลุย โรเบิร์ต (Nicolas-Louis Robert, ๑๗๖๑-๑๘๒๘) ซึ่งเป็นชาวฝรั่งเศส โดยการศึกษาเครื่องจักรผลิตกระดาษโดยใช้มือหมุน แต่ไม่ได้ผล.

ใน ค.ศ. ๑๘๐๑ บริษัท John Gamble & Co. และภายหลังขายให้ Henry Fourdrinnier (๑๗๖๖-๑๘๕๔) และน้องชายชื่อ Sealy (สิ้นชีวิต ๑๘๔๗) โดยคนทั้งสองเป็นผู้ชักชวนให้ Bryan Donkin นักประดิษฐ์ชาวอังกฤษ (๑๗๖๘-๑๘๕๕) จึงปรับปรุงเครื่องจักรของ Robert และใน ค.ศ. ๑๘๐๕ ได้สร้างเครื่องจักรทำกระดาษที่มณฑล Hertfordshire ใกล้กับ Two Waters, Hertfordshire ชื่อของ Fourdrinnier ยังคงนำ

มาใช้กับแบบของกระดาษหรือ Screen end ของเครื่องทำกระดาษตราใบทุกวันนี้.

เครื่องทำกระดาษชนิดที่ ๒ คือ The cylinder machine ซึ่งประดิษฐ์โดย John Dickinson (๑๗๘๒-๑๘๖๕) เริ่มทำการผลิตกระดาษในปี ค.ศ. ๑๘๐๕ ที่โรงงานที่ Hertfordshire ซึ่ง Dickinson เป็นเจ้าของ.

ในต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ นักวิทยาศาสตร์ชาวฝรั่งเศส ชื่อ René Ferchault de Réaumur ได้สังเกตว่าตัวต่อทำรังโดยใช้เศษไม้ และลักษณะลายเส้นของมันคล้าย ๆ กับของกระดาษมาก ใน ค.ศ. ๑๘๔๐ Friedrich G. Keller (๑๘๑๖-๑๘๕๕) ชาวเยอรมันได้ทราบถึงข้อสังเกตของ Réaumur เข้า ก็ประดิษฐ์เครื่องจักรขุดไม้ให้เป็นเศษไม้เพื่อเอามาทำกระดาษ ใน ค.ศ. ๑๘๔๑ Charles Fenerty ชาวสก็อตได้ทำกระดาษจากเศษไม้เป็นครั้งแรกที่ Halifax, Western Hemisphere ใน ค.ศ. ๑๘๐๐ Matthias Koops ชาวอังกฤษได้พิมพ์หนังสือลงบนกระดาษที่ทำด้วยไม้ ฟาง และ de-inked paper เป็นครั้งแรกการพิมพ์ครั้งนี้เป็นการส่งเสริมให้มีการใช้ไม้เป็นวัตถุดิบในการทำกระดาษ.

ใน ค.ศ. ๑๘๕๑ ได้มีการทำกระดาษจากเยื่อไม้โดยใช้ the soda process โดยผู้ผลิต ต่อมาอีกสองสามปีคือใน ค.ศ. ๑๘๕๗ Benjamin C. Tilghman (๑๘๒๑-๑๘๐๑) นักประดิษฐ์ชาวอเมริกัน ได้ค้นพบ the sulphite process ของเยื่อไม้ใน ค.ศ. ๑๘๘๔ Carl F. Dahl นักเคมีชาว

เยอรมันได้คิดทำ the sulphate pulping process ขึ้น.

การประดิษฐ์คิดค้นเครื่องทำกระดาษและวิธีการใช้เยื่อไม้ทำให้การทำกระดาษนี้ได้ใช้ไม้เป็นวัตถุดิบได้ การทำกระดาษจึงขยายกิจการไปอย่างรวดเร็ว จำนวนคนใช้กระดาษ ก็มีมากขึ้นจนเป็นลักษณะเด่นของคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ และ ๒๐.

สมาชิกวารสาร

๑. ถ้าท่านเปลี่ยนยศ ชื่อ นามสกุล
 ๒. ถ้าท่านย้ายที่อยู่
 ๓. ถ้าท่านประสงค์จะบอกรับวารสารต่อไป
- โปรดแจ้งให้สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยทราบ.

พระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้า ฯ

วิไล ปานพลอย

เนื่องในโอกาสที่คณะรัฐบาลได้ประกาศ
ให้มี “พระราชพิธีราชาภิเษก” ในวันที่
๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๔ เพื่อเป็นการ
เฉลิมฉลอง วันเสด็จ เถลิงถวัลยราชสมบัติ
ของ พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เวียนมา
บรรจบครบรอบ ๒๕ ปีบริบูรณ์ ด้วยความ
สำนึกใน พระมหา กรุณาธิคุณล้นเกล้า
กระหม่อมของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ซึ่งทรงมีต่อห้องสมุดเล็ก ๆ แห่งหนึ่ง กลุ่ม
เจ้าหน้าที่ห้องสมุดซึ่งเป็นข้าราชการชั้นผู้น้อย
กลุ่มหนึ่ง ผู้เขียนขอเสนอพระราช
ริয়াวตรเมื่อ ๖ ปีมาแล้วที่ยังจำได้ เพื่อ
เป็นการถวายความจงรักภักดีและเทอดทูน
พระเกียรติยศ ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัว ร่วมในโอกาสนี้ด้วย.

เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม พุทธศักราช
๒๕๐๘ พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระ
บรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินมา
ทรงประกอบพิธีเปิดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ในการเสด็จครั้งนี้ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ
เจ้าฟ้าอุบลรัตน์ราชกัญญา และสมเด็จพระ
เจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าวชิราลงกรณ์ ได้โดย
เสด็จพระราชดำเนินมาด้วย.

เมื่อทรงประกอบพระราชพิธีเปิดป้าย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และพระราชทาน
ตราปดมาภรณ์มงกุฎไทยแก่ ศาสตราจารย์
ดร. บัณฑิต คำทอง ซึ่งดำรง
ตำแหน่งรองอธิการบดีในขณะนั้นแล้ว ได้
เสด็จพระราช ดำเนินเยี่ยมชมตึก “สำนัก
งานอธิการบดี” ซึ่งเป็นหน่วยกลางของ
มหาวิทยาลัย และหอพักนักศึกษาที่เรียก
กันว่า “วิทยาลัยที่หนึ่ง” ต่อจากนั้นพระ
บาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพร้อมด้วยสมเด็จพระ
นางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าอุบลรัตน์ราช
กัญญาและสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้าวชิราลงกรณ์ได้เสด็จพระราชดำเนินไปยัง
“คณะวิทยาศาสตร์” เมื่อเวลาประมาณ
๑๒.๐๐ น. การเสด็จเข้าชมคณะวิทยาศาสตร์
นั้น พันเอก พระยาตรีวิศาลวา

อธิการบดี และศาสตราจารย์ ดร. บัณฑิต
คำทอง รองอธิการบดีและคณบดีคณะ
วิทยาศาสตร์ได้ตามเสด็จโดยใกล้ชิด และ
คอยถวายคำชี้แจงพระราชดำริตามในสิ่ง
ที่ทรงสนพระทัย.

เมื่อเสร็จสิ้น การชมกิจการ ของคณะ
วิทยาศาสตร์ อธิการบดี และรองอธิการบดี
ได้นำเสด็จพระราชดำเนินขึ้นไปบนชั้น ๓
ตึกเคมี ห้อง ๓๑๒ ซึ่งใช้เป็น “ห้องสมุด
กลาง” ชั่วคราวของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
และเพิ่งเริ่มเปิดบริการ เมื่อวันที่ ๑๕
มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๗ ในระยะแรกที่เปิด
บริการนั้น ห้องสมุดกลางมีหนังสือตำรา
ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สำหรับ
บริการเพียง ๑,๕๐๐ เล่ม และมีวารสาร
ภาษาไทยอยู่ ๒๐ รายการ ทุกสิ่งทุกอย่าง
ยังไม่เรียบร้อย ชนหนังสือก็ม้นนอกเหนือ
ไปกว่าที่ปรากฏในภาพถ่ายอีกประมาณ ๑๐
ชิ้นเท่านั้น แม้กระนั้นเรากยังทนทนที่จะ
ไต่รับเสด็จ พยายามจัดทำกันอย่างสุด
ฝีมือเท่าที่กำลังคนและเจ้าหน้าที่จะอำนวย
ใน ขณะนั้น ห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ มีผู้เขียนเป็น บรรณารักษ์,
นางสาวกรรณิการ์ บุญนาค อาจารย์คณะ
สังคมศาสตร์ เป็นผู้ช่วยอีก ๑ คน, มี
พนักงานรับ — จ่าย ๒ คน และพนักงาน

พิมพ์ดีด ๑ คน รวมทั้งหมด ๕ คนเท่านั้น
ในคราวที่ได้มีโอกาส ถวายการ รับเสด็จ
ครั้งนี้ ห้องสมุดได้จัดทำหนังสือโครงการเรื่อง
ราวเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีแผน
ผังวิชาที่เข้ดสอนในขณะนั้น รวมทั้งตำรา
เรียนและหนังสือทางวิชาการ ที่มีการสอน
เท่าที่พอจะหาได้จัดแสดงไว้.

เมื่อเสด็จพระราชดำเนิน ถึงประตูห้อง
สมุด ผู้เขียนพร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ได้คอย
เฝ้ารับเสด็จ อยู่ ทน ศาสตราจารย์
ดร. บัณฑิต คำทอง รองอธิการบดีได้นำเสด็จ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเข้าห้องสมุด
และคอยกราบบังคมทูลถวายคำชี้แจงพระ
ราชดำริตามอยู่ทุกกระยะ ส่วนผู้เขียนต้อง
คอย ตามเสด็จ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
พระบรมราชินีนาถ เพื่อคอยถวายคำชี้แจง
เช่นเดียวกัน ผู้เขียนไม่ทราบว่าพระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะทรงมีรับสั่งประการ
ใดกับรองอธิการบดีบ้าง แต่สังเกตว่ามี
ตอนหนึ่งทรงฯพระหัตถ์ไปที่ไม่คำสนมออก
ที่ผู้เขียนได้ไว้เพื่อกันมิให้ชนหนังสือโค้ง
อ่อนลงมาและชนหนังสือเป็นครุภัณฑ์คึก
คักวิทยาศาสตร์ที่ท้าวช่วยไม่ออกทั้งสิ้นไม่ใช่
ครุภัณฑ์ ของห้องสมุดโดยเฉพาะ ความ
แข็งแรงจึงหย่อนไป ผู้เขียนตัวชาด้วย
ความปลื้มปิติในความรอบรู้และช่างสังเกต
ของพระองค์ท่านเป็นที่ยิ่ง.

ส่วนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถนั้นทรงสนพระทัยเป็นอย่างมากในนิทรรศการเรื่องมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่เราจัดถวายไว้ ทรงพลิกหน้าหนังสือบางเล่มที่จัดแสดงไว้ และตรัสถามถึงจำนวนหนังสือ จำนวนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน เมื่อผู้เขียนกราบบังคมทูลถึงจำนวนหนังสือและเจ้าหน้าที่แล้ว ทรงอุทานด้วยความแปลกพระทัยว่า เราสามารถให้บริการแก่นักศึกษาจำนวนถึง ๓๐๐ คน อาจารย์อีกต่างหากได้อย่างไรกัน แต่ผู้เขียนก็มีใ้กราบบังคมทูลให้ทรงทราบต่อไปว่า ความจริงแล้วในบางครั้งเราถึงกับต้องทำหน้าทีเสมือนพนักงานภารโรงด้วยเพราะเจ้าหน้าที่ของเรามีน้อย และทุกคนต่างทำงานกันเต็มที่โดยมิเห็นแก่เหน็ดเหนื่อย บางครั้งถึงกับออกอาหารกลางวัน.

ทรงเสด็จพระราชดำเนินออกจากห้องสมุดเมื่อเวลาประมาณ ๑๒.๓๐ น. สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถทรงมีพระราชดำรัสเป็น ประโยค สุกทัยว่า “ชอบใจมาก” พร้อมกับทรงแย้มพระโอษฐ์ผู้เขียน และ เจ้าหน้าที่ทั้งหลายกราบถวาย

บังคมด้วยความปลื้มปัดความเห็นอกเห็นใจเมื่อยล้า และวิคก กังวล ในการเตรียมงานมลายหายสูญไปสิ้น และรู้สึกเป็นพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อม สุกทัยาไ้มาเปรียบไท้ ผู้เขียนเองถึงกับน้ำตาไหลด้วยความปลาบปลื้มและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นที่สุด มีความภูมิใจมาจนกระทั่งทุกวันนี้ ห้องสมุดของเราเป็นห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เล็กที่สุดในประเทศไทยและเล็กที่สุดในโลก ก็ยังมีโอกาสได้รับเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ รวมทั้งเจ้าฟ้าถึง ๒ พระองค์ ซึ่งทุกพระองค์เป็นที่รักและเคารพยิ่งของเรา.

ผู้เขียนขอถือ โอกาสนี้ถวายพระพรชัยมงคล ขอให้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอทั้ง ๔ พระองค์ ทรงพระเกษมสำราญเจริญด้วยศุภพิพัฒน์ พระชนมายุยืนนาน เป็น มิ่งขวัญปกเกล้าปกกระหม่อมเหล่าพสกนิกรไทยให้ไ้ร่วมเย็น เป็นสุขภายใต้ร่มพระบรมโพธิ์สมภารสืบไปชั่วกาลนาน.

ประวัติย่อของผู้เขียน

ชื่อ วิไล (คชสิงห์) ปานพลอย
 สาม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชัยวัฒน์ ปานพลอย
 วันเดือน — ปีเกิด ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๘
 สถานที่เกิด ตำบลบางพุทรา อ. เมือง จ. สิงห์บุรี
 การศึกษา
 ประถม — ร.ร. ศิริศึกษา—สิงห์บุรี
 มัธยม — ร.ร. สตรีสิงห์บุรี
 เตรียมอุดม — เขมะสิริอนุสสรณ์
 อุดมศึกษา — อักษรศาสตร์บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหา-
 วิทยาลัย พ.ศ. ๒๔๙๕
 อนุปริญญาวิชาบรรณารักษศาสตร์
 จุฬาฯ พ.ศ. ๒๕๐๐
 พ.ศ. ๒๕๑๒—๑๓ ศึกษาและงานห้อง
 สมุดมหาวิทยาลัยในประเทศนิวซีแลนด์

การรับราชการ

พ.ศ. ๒๕๐๑ — ๐๗ อาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์-
 มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๐๗ — ปัจจุบัน อาจารย์เอกภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 เชียงใหม่

และรักษาการในตำแหน่งหัวหน้ากอง
 ห้องสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สถานภาพครอบครัว สมรส เมื่อ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๔ ปัจจุบันมีบุตร
 ชาย ๒ คน หญิง ๑ คน

๖ ๖ ๖^๖
อัตราค่าลงแรงความในวารสารห้องสมุด

ปลูกหลัง บ้านนอก	รายฉบบัษะ ๔๕๐ บาท	บัษะ ๒,๔๐๐ บาท
ปลูกหลัง บ้านใน	รายฉบบัษะ ๒๕๐ บาท	บัษะ ๑,๒๐๐ บาท
ในเล่ม เต็มหน้า	รายฉบบัษะ ๒๐๐ บาท	บัษะ ๑,๐๐๐ บาท
ในเล่ม ครึ่งหน้า	รายฉบบัษะ ๑๒๕ บาท	บัษะ ๕๐๐ บาท

สนใจ โปรดติดต่อที่ น.ส. นิลวรรณ อินทะเคหะ เลขานุการบริหาร
สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย โทร. ๘๑๗๘๑๕.

๒ ๑ ๒
อัตราค่าบำรุงสมาคมห้องสมุด ฯ

ก. สมาชิกสมัครใหม่	ค่าธรรมเนียม	๕.๐๐ บ
ข. สมาชิกประเภท		
(๑) วิสามัญสมาชิก	ค่าบำรุง ปีละ	๑๒.๐๐ บ
	ค่าวารสาร ปีละ	๒๐.๐๐ บ
(๒) สามัญสมาชิก	ค่าบำรุง ปีละ	๒๕.๐๐ บ
	ค่าวารสาร ปีละ	๒๐.๐๐ บ
(๓) วิสามัญและสามัญสมาชิกตลอดชีพ	ค่าวารสาร ปีละ	๒๐.๐๐ บ

สมาชิกและท่านที่สนใจ โปรดติดต่อและสมัครได้ที่ น.ส. นิลวรรณ
อินทะเคาะห์ เลขานุการบริหาร สภาคหมหองสมุคแห่งประเทศไทย เลขที่ ๒๔๑ ห
วัดขวรนิเวศ ถนนพระสุเมรุ ถนนที่สี่ง่าย ป.ณ. บางลำภู กรุงเทพฯ ๒.

บทบรรณาธิการ

เนื่องในวันรัชดาภิเษก

เนื่องในมหามงคลสมัยที่ทางราชการได้จัดให้มี “พระราชพิธีรัชดาภิเษก” ขึ้นในวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๔๑๔ นี้ ผู้เขียนใคร่ขออัญเชิญพระบรมราชจริยาวัตร, พระบรมราโชวาท และพระราชดำรัสในโอกาสต่างๆ เฉพาะเรื่องราวเพียงส่วนน้อยนี้ เป็นนิทัศน์อุทาหรณ์ที่เกี่ยวกับการศึกษาและห้องสมุด เพื่อเป็นการน้อมเกล้าฯ ถวายถึง พระมหากษัตริย์คุณอันเกล้าอันกระหม่อมฯ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงบำเพ็ญและก่อให้เกิดคุณูปประโยชน์อย่างอนเนกอนันต์แก่ประเทศชาติและพลสกนิกรชาวไทย.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติสืบราชสันตติวงศ์เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๔๔๕ ต่อจากสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราช พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลเป็นพระมหากษัตริย์องค์ที่ ๘ ในพระบรมราชจักรีวงศ์ เสด็จพระปรมาภิไธยว่า

“สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช” ต่อมาในวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๔๕๓ ทางราชการได้จัดให้มี “พระราชพิธีบรมราชาภิเษก” เพื่ออัญเชิญพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวขึ้นเป็นพระบรมราชาธิราชเจ้า พระปรมาภิไธยในพระสุพรรณบัฏคือ “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จิกรีนุกบดินทร์ สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร” และ ณ ท่ามกลางมหาสมาคมนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระบรมราชโองการ พระราชทานอารักขาปวงพลสกนิกรของพระองค์ท่านหนึ่งว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ทางราชการได้ประกาศให้วันที่ ๕ พฤษภาคมของทุกปีเป็นวันหยุดราชการประจำปีด้วยวันหนึ่ง เรียกว่า “วันฉัตรมงคล”.

ตลอดเวลาเกือบ ๒๕ ปี นับตั้งแต่เสด็จ
เถลิงถวัลยราชสมบัติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ได้ทรงแสดงให้ประจักษ์แจ้ง
แล้วว่า ได้ปฏิบัติพระราชกรณียกิจปกครอง
อาณาจักรสยาม ทั้งชาวไทย และชาว
ต่างประเทศซึ่งอาศัยอยู่ภายใต้ร่มพระบรม-
โพธิสมภารกอบปรุด้วยทศพิธราชธรรมสม
กับพระราชสัตยาธิษฐาน ทั้งนี้ ในวันที่
๕ มิถุนายน ๒๕๑๔ ซึ่งเป็นวันบรมราชา
มณเฑาะ ๒๕ ปี แห่งการเสด็จเถลิงถวัลยราช
สมบัติ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
คณะรัฐบาลจึงมีมติให้จัดงาน “พระราช
พิธีราชาภิเษก” ขึ้น เพื่อเป็นการน้อม
รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ และเพื่อเป็น
การถวาย ความจงรักภักดีแก่พระบาท-
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการที่ ได้เสด็จเถลิง
ถวัลยราชสมบัติครบ ๒๕ ปี และจัดให้มี
งานสมโภช “วันราชาภิเษก” เพื่อเป็น
การเฉลิมฉลองพระเกียรติยศมีกำหนด ๓
วันนับแต่วันที่ ๘-๑๐ มิถุนายน ๒๕๑๔.

พระมหากษัตริย์แห่งกรุงรัตนโกสินทร์
ที่ครองราชสมบัติยืนนานยิ่งกว่าและเสมอ
ด้วยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีเพียง ๓
พระองค์ คือ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอด-
ฟ้าจุฬาโลก รัชกาลที่ ๑ ทรงครองราช-

สมบัติเป็นเวลา ๒๘ ปี (พ.ศ. ๒๓๒๕-
๒๓๕๓), พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้า
อยู่หัว รัชกาลที่ ๓ ทรงครองราชสมบัติ
เป็นเวลา ๒๘ ปี (พ.ศ. ๒๓๖๗-๒๓๙๕)
และพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้า
อยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ทรงครองราชสมบัติ
เป็นเวลา ๔๓ ปี (พ.ศ. ๒๔๑๑-๒๔๕๓).

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้า
อยู่หัว ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ไทยพระ
องค์แรกที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
จัดงาน “พระราชพิธีราชาภิเษก” ขึ้น
โดยทรงมีพระราชดำริว่า ในการที่พระองค์
ได้เสด็จเสวยราชสมบัติมาครบ ๒๕ ปี ใน
วันที่ ๑ ตุลาคม ร.ศ. ๑๑๒ (พ.ศ. ๒๔๓๖)
นั้น นับเป็นมหามงคลพิเศษสมัย เพราะ
นับเป็น พระมหากษัตริย์ไทย ที่ครองราช-
สมบัติมาตั้งแต่กรุงศรีอยุธยา กรุงธนบุรี
และกรุงรัตนโกสินทร์ รวมได้ ๓๘ พระองค์
แต่ที่ครองราชสมบัติเสมอด้วยหรือนานยิ่ง
กว่าพระองค์นั้นมีเพียง ๕ พระองค์เท่านั้น
จึงเป็นการสมควรที่จะจัดให้มีการพระราช
กุศลทรงอุทิศถวายจำเริญพระเจ้าแผ่นดิน
ทุกพระองค์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอม
เกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้มีการพระราชกุศลในวันบรมราชา

ซึ่งได้เสด็จมาถึงฉะเชิงเทราสมทบศิษย์ ๒๕ ปีบริบูรณ์เป็น ๒ ตอน คือ ในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๔๓๖ ซึ่งเป็นวันบรรจบบรรจบ ๒๕ ปีบริบูรณ์นับตามสุริยคติกาล ตอนที่หนึ่ง และตอนที่สองในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๔๓๖ ซึ่งเป็นวันบรรจบบรรจบ ๒๕ ปีบริบูรณ์นับโดยจันทรมาศ สำหรับ “พระราชพิธีราชาภิเษก” ครั้งใหม่นี้เป็นครั้งที่ ๒ ในประวัติศาสตร์ชาติไทย

ในหนังสือภาพ “พระราชกรณียกิจ

ระหว่างตุลาคม ๒๔๑๒—กันยายน ๒๔๑๓” ซึ่งสำนักราชเลขาธิการ โดยพระบรมราชานุญาตประมวลขึ้น เผยแพร่เนื่องในงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๔๑๓ นั้น ได้สรุปพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๔๑๒ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๔๑๓ รวม ๑ ปี หรือ ๓๖๕ วัน ไว้ดังนี้:—

๑. พระราชพิธี รัฐพิธี และพิธีทางศาสนา	จำนวน ๖๕ ครั้ง
๒. เสด็จ ฯ ในงานการกุศล	จำนวน ๘๖ ครั้ง
๓. เสด็จ ฯ ในงานเกี่ยวกับการศึกษา	จำนวน ๑๘ ครั้ง
๔. เสด็จ ฯ เยี่ยมราษฎร, สถานที่ต่าง ๆ	จำนวน ๗๖ ครั้ง
๕. ประมุขและบุคคลสำคัญต่างประเทศเฝ้า ฯ	จำนวน ๘๕ ครั้ง
๖. ข้าราชการ พ่อค้า ประชาชนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเฝ้า ฯ	จำนวน ๒๘๔ ครั้ง
๗. ทรงประกอบพิธีสมรสพระราชทาน	จำนวน ๓๕ ครั้ง
๘. ไปรุดเกล้า ฯ ให้ผู้แทนพระองค์ไปในงานต่าง ๆ	จำนวน ๘๘ ครั้ง
รวมพระราชกรณียกิจที่กำหนดการ	จำนวน ๗๓๗ ครั้ง

พระบรมราชจริยาวัตร ในส่วนที่เกี่ยวกับห้องสมุดโดยเฉพาะเท่าที่ผู้เขียนรวบรวมได้ คือ:—

๑. ใน พ.ศ. ๒๔๐๓ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานเงินจำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท (ห้าหมื่นบาทถ้วน) แก่หอ

สมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อ
การจัดตั้ง “ห้องสมุดคนตรี” เป็นการ
เริ่มแรก หอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหา-
วิทยาลัยได้ประกาศเปิดให้นิสิต อาจารย์
ข้าราชการ ซึ่งเป็นสมาชิกใช้ เป็นทางการ
เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๐๔.

๒. เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๗
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้
เสด็จพระราช ดำเนินเยือน มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ และทอดพระเนตรกิจการ
ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ในวาระนั้นได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
พระราชทานเงินจำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท
(ห้าหมื่นบาทถ้วน) เป็นทุนสำหรับห้องสมุด
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

๓. เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๐๘
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าอุบล
รัตนราชกัญญา และสมเด็จพระเจ้าลูก
ยาเธอ เจ้าฟ้าสิริราลงกรณ์ได้เสด็จพระราช
ดำเนินไปทรงประกอบพิธีเปิดป้ายมหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ และทอด
พระเนตร กิจการ ของห้องสมุด กลางมหา-
วิทยาลัยเชียงใหม่.

๔. เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๐
ซึ่งเป็นวันที่สมเด็จพระ ครั้นครินทราบรม
ราชชนนี เมื่อครั้งยังดำรงพระยศสมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ เสด็จท
ประกอบพิธีเปิดห้องสมุดประชาชนองค
รามในความอุปถัมภ์ของเทศบาลนครธน
และสโมสรโรตารีธนบุรีนั้น พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรด
เกล้าฯ พระราชทานเงินจำนวนหนึ่ง
หนึ่งคือประเภทประวัติศาสตร์และโบราณ
คดีให้แก่ห้องสมุดประชาชนองคการ
ธนบุรี.

ในบ้าน พระราชกรณียกิจเกี่ยวกับ
ศึกษา อันได้แก่ พุทธศึกษา, วิชาศึกษา
พลศึกษา และหัตถศึกษา นั้น พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงตระหนักพระรา
หฤทัยที่ว่า ประเทศไทยจะล้าหลังพัฒนา
สภาพ “ประเทศที่ด้อยพัฒนา” ให้
ก้าวหน้าเท่าเทียมอารยประเทศได้ก็เพ
ประชาชนในชาติมีการศึกษาที่พร้อมทั้ง
ประการ และบุคคลที่จะเป็นกำลังสำคัญ
การ บริหาร ประเทศ ชาติ ในอนาคตก็
บรรดาเด็กไทยทุกคนนับตั้งแต่เด็กเล็ก
อยู่ในวัยเล่าเรียน เด็กที่พ้นวัยเรียนค
เกณฑ์การศึกษาภาคบังคับแล้ว ตลอดจน
นิสิต นักศึกษา ในสถาบัน การศึกษา

จึงได้ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจเพื่อส่งเสริมความสามัคคี จรรยามารยาท และความสำเร็จในการศึกษาของเด็ก ๆ ในทุกสถาบันไทยเท่าเทียมกัน ทั้งยังได้ทรงประทานความสนธิสนม การสั่งสอนอบรม และการสนับสนุนให้บรรดาเด็ก ๆ ได้ประพฤติตนให้เป็นคนมีประโยชน์ต่อครอบครัว ต่อชุมชน ต่อสังคม และต่อประเทศชาติอยู่เสมอ โดยที่มิได้ถือพระองค์แต่ประการใด ทั้งนี้ ทุกครั้งเมื่อมีการอัญเชิญและมีโอกาส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงร่วมกิจกรรมด้วยเสมอ เช่นการเสด็จพระราชดำเนินพระราชทานปริญญาบัตร อนุปริญญาบัตร และประกาศนียบัตรแก่นักศึกษาสถาบันชั้นสูง, การเสด็จพระราชดำเนินไปฟังการอภิปราย ทัศนาและปาฐกถา, การเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรนิทรรศการและการแข่งขันกีฬาต่าง ๆ, การเสด็จพระราชดำเนินในพิธีสวนสนามลูกเสือแห่งชาติ เป็นต้น ผู้เขียนใคร่ขออนุญาตเกล้าฯ อัญเชิญข้อความบางตอนจากพระบรมราโชวาท พระราชดำรัสที่ทรงพระราชทานในโอกาสต่าง ๆ มาพิมพ์

ไว้ในหนังสือ เพื่อให้ผู้อ่านได้ประจักษ์แจ้งถึงพระราชหฤทัยแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงห่วงใยเกี่ยวกับการศึกษาของชาติไทย.

๑. พระบรมราโชวาทที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานเนื่องในวันการศึกษาสัมพันธ์ของวิทยาลัยวิชาการศึกษา เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๑๒ ข้อความบางตอนมีดังนี้:—

“... ในหนังสือเป็นครูก็มี ที่จะเป็นครูก็มี ต้องนึกถึงความรับผิดชอบเหมือนกัน เพราะว่าถ้าเป็นครูแล้วลูกศิษย์จะต้องนับถือได้ ต้องวางตัวให้เหมาะสมกับที่เป็นครู ไม่ใช่วางตัวอย่างหนึ่งแล้วมาสอนอีกอย่างหนึ่ง ลูกศิษย์เขาเขาอย่าง... ครูจะต้องสาธิตให้นักเรียนเห็นว่าในชีวิตเราควรจะทำอะไร ถ้าเราสาธิตให้นักเรียนวางตัวได้ดี มีศีลธรรม ก็เชื่อว่าเด็กนักเรียนจะเชื่อฟัง และเชื่อตามเพราะเขาเห็นว่าเหมาะสมดี เขาก็เลื่อมใส เขาก็หวังว่าจะเป็นเด็กที่ดี แล้วจะเป็นนักเรียนเป็นนักศึกษา เป็นครูต่อไปก็อาจเป็นไปได้ เป็นคนที่ดี ทำงาน ทำหน้าที่ของพลเมืองที่ดีต่อไป...”

๒. พระบรมราชโองการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาฯ แก่คณะเยาวชนจาก ๒๐ จังหวัด เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๑๒ ข้อความบางตอนมีดังนี้:—

“... แม้จะเป็นผู้ใหญ่ การปฏิบัติงานควรจะปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาประเทศนั้น ก็ใช้ได้เหมือนกัน หมายถึงว่าทั้งเด็กทั้งผู้ใหญ่จำเป็นต้องเข้าใจในความหมายของคำสำคัญปฏิญาณนี้ และหมายถึงว่าทุกคนจะต้องตั้งใจที่จะปฏิบัติการทุกวิถีทางเพื่อให้บ้านเมืองมีความมั่นคง มีความก้าวหน้า เพราะเหตุใด ก็เพราะว่าประเทศไทยนั้นกว้างใหญ่ไพศาล และถ้าไม่ช่วยกันรักษาเอาไว้ แต่ละคนซึ่งอยู่คนละทิศคนละทาง ก็ไม่สามารถที่จะร่วมมือกันรักษาความมั่นคงของส่วนรวม จึงจะต้องมีความตั้งใจอันหนึ่งอันเดียวกันที่จะรักษาประเทศชาติให้เจริญและให้ก้าวหน้า ... ความรู้เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในชีวิตของเรา เพราะว่าเราจะทำอะไรก็ต้องประกอบด้วยความรู้ เมื่อได้มาเห็นสิ่งใดแล้ว ก็ต้องใช้สติพิจารณาเหมือนกัน หมายความว่า ถ้าเราได้ฟังจากใครก็ตาม หรือแม้จะได้เห็นด้วยตาของตนเองก็ตาม เราต้องใช้การ

พิจารณาทั้งสี่ด้าน คำว่าพิจารณานี้ต้องให้ใจว่าหมายถึงว่าเห็นอะไร ได้ฟังได้ยินอะไร แล้วนำมาคิด คิดว่าถูกหลักของเหตุไหม อย่างเช่นเราเห็นว่าเราได้ฟังว่าเมืองจะเจริญถ้าเราช่วยกันพัฒนา ก็มาพิจารณาว่าแปลว่าอะไร ต้องคิดว่าต่าง ๆ นั้นแปลว่าอะไร ความเจริญคือความเจริญคือการที่ทุกคนจะได้อยู่ดี มีชีวิตที่สบาย มีทั้งความสุขทางกาย มีอาหารใส่ท้อง มีบ้านอยู่ มีเสื้อผ้าสวมทั้งมีความสบายทางจิตใจ คือมีความสบายใจ นี่เราต้องหาความก้าวหน้าก็คือความเจริญนี้ ... ข้อสำคัญในการปฏิญาณตนที่ได้ออกมาคือ เราต้องมีความพิจารณาให้ถี่ ใครมาพูดอะไรให้พิจารณาว่าเป็นความจริงหรือไม่ เพื่อที่จะได้สรรคให้บ้านเมืองเราน่าอยู่ยิ่งขึ้น มีความปลอดภัยมั่นคง ทุกคนที่ได้โอกาสมาชุมนุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นช่วยกันคิดว่า บ้านเมืองของเราซึ่งเป็นเราแท้ ๆ เราจะรักษาต่อไปได้อย่างไรที่เป็นเยาวชนที่จะต้องทำหน้าที่สำคัญรักษาย่านเมืองต่อไปเมื่อเป็นผู้ใหญ่อายุถึงขั้นจะเรียกว่าเป็นผู้ใหญ่ได้แล้ว

มาแล้วเพื่อให้ปฏิบัติงานของชาติได้ต่อไป ก็ต้องเตรียมตัวเพื่อปฏิบัติงานนั้น ในเวลานี้จะต้องหาความรู้ใส่ตัว ผักผ่อนจิตใจ ผักผ่อนความคิดที่คิดเพื่อให้เข้าใจ ให้มีความคิดพิจารณาให้มีเหตุผลที่แน่นแฟ้น มีเหตุผลที่จะใช้การได้ เพื่อแยกสิ่งที่ดีที่ควรทำจากสิ่งที่ไม่ดีที่ไม่ควรทำ ฉะนั้นหน้าที่ของเยาวชนก็คือเรียนรู้ แล้วก็นอกจากเรียนรู้คือเมื่อเรียนแล้ว ก็เริ่มช่วยกันสร้างความมั่นคงแก่บ้านเมือง โดยให้ความรู้ที่ใดมาให้เป็นประโยชน์พัฒนาบ้านเมืองให้มั่นคง... ขอฝากความระลึกถึงทุกคนที่อยู่บ้าน ทั้งพ่อ ทั้งแม่ ทั้งปู่ ทั้งย่า ทั้งพี่ ทั้งน้อง ให้ร่วมกันทำงานเพื่อความสงบสุขของบ้านเมือง เพื่อความเจริญรุ่งเรืองของบ้านเมือง ขอทุกคนจงมีพลานามัยทั้งกายทั้งจิตใจ อันเข้มแข็งชั่วกาลนาน...”

๓. พระบรมราชาโชวาทที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานแก่กลุ่มชาวไร่ศูนย์พัฒนาไทย-อิสราเอล เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๑๒ ข้อความบางตอนมีดังนี้:—

“...รู้สึกว่ามันน่าพอใจตรงกันชนมาเป็นกลุ่ม เพราะจะได้ปรึกษาหารือกันได้ และถ้าบางคนมีความจำเป็นอะไรก็มาปรึกษากันได้ จักได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ถ้าเรามีชีวิตที่ก้าวหน้ามาก ชนบางที่จะต้องซื้อเครื่องมือเครื่องใช้ที่แพง ๆ มากขึ้น เราเคยมีรถยนต์บรรทุกเป็นส่วนรวม แต่ตอนนี้เราไม่ได้ตั้งค่าใช้จ่ายสำหรับรถบรรทุกนั้นไว้เลยลำบากและขาดทุน ต่อไปนี้สมมติว่าเราจะต้องมีเครื่องมือของกลุ่มเราเอง เรามีทุนของกลุ่มอยู่ เราก็นำทุนมาใช้ได้ นี่เป็นหลักของการปฏิบัติในกลุ่มเวลานี้เรามีกันตั้งร้อยกว่าครอบครัว ในไม่ช้าเงินทุนก็จะขึ้นไปมากไม่ต้องไปกู้เงินทางโน้นทางนี้ให้ต้องเสียดอกเบี้ยยุ่งยาก นี่เป็นหลักที่อยากให้ระลึกถึง และเล่าให้ลูกหลานฟังว่าเราเริ่มต้นอย่างไร ด้วยลำแข้งของเรา ด้วยเกียรติของเรา เราทำขึ้นมาได้ จะได้เป็นตัวอย่างสำหรับลูกหลานเราที่จะดำเนินชีวิตต่อไป ... มาอยู่โรงเรียนนี้เกิดความรู้สึกว่า โรงเรียนนี้เราสร้างขึ้น แต่ก่อนโรงเรียนนี้เล็กนิดเดียว คับแคบและซ่อมซ่อมเสียจริง ๆ เหมือนกับที่เราสร้าง ตัวด้วย ลำแข้ง ด้วยความเพียรของเรา เราก็ก้าวหน้ามาได้

ทุกปี ๆ คนภายนอกที่ได้มาเห็นรวมทั้ง
นักเรียนเกษตรด้วยย่อมทราบ นี่ก็เป็น
เกียรติแล้ว... ทุกสิ่งทุกอย่างต้องมีมาช่วย
การทำงาน อย่างเราก็ต้องทำการเพาะ
ปลูกขึ้นมาก่อน เพราะอย่างเราทำยาไม่ได้
แต่เราต้องชื้อยา เราก็ต้องเพาะปลูกแล้ว
นำผลผลิตของเราไปขายได้เงินมาแล้วก็
เอาไปชื้อยา นี่เป็นการทำงาน อย่างบ้าน
นี้ก็เหมือนกัน เราไปหาไม้มาทำ แต่ว่า
ถึงอย่างไรก็ต้องไปซื้อตะปูซื้อนอต ฯลฯ ถ้า
พื้นแตกคอนกรีต ก็ต้องไปซื้อปูนซีเมนต์มา
ทำบางคนทำไม้ก็ทำเอง แต่ว่าบางคนทำ
ไม้ก็ก็ต้องไปจ้างเขามาทำ จึงต้องมีเงิน
ถ้าเราทำงานเราเพาะปลูกแล้วเราขายได้
เงินก็เราก็จ้าง นี่เป็นหลักของการทำงาน
การที่จะทำให้ได้มากที่สุดได้ผลดีที่สุด เรา
ต้องมีความรู้ รู้ว่าจะปลูกอะไร ที่ไหน และ
รู้อะไรอื่น ๆ อีก เพื่อให้พืชผลงอกงาม
ดี เมื่องอกงามดีแล้ว เราจะเก็บไปขาย ก็
ต้องทราบว่าพืชพันธุ์อะไรราคาดี เราก็ต้อง
ทราบหลักเศรษฐกิจ ต้องถือหลักว่าสิ่ง
ไหนที่เขาต้องการเราก็นำไปขาย ต้องขน
ส่งไป ต้องไปรู้ราคากับของคนอื่นที่เขา
ก็ปลูกขึ้นเหมือนกันเรา เหล่านี้เป็นหลัก
เศรษฐกิจ... งานที่จะได้จากเครื่องมือจะ

เป็นอย่างไร ทำให้เพิ่มรายได้หรือเพิ่ม
ความสะดวกของเราอย่างไรแค่นั้น ค่าใช้
จ่ายประจำสำหรับเครื่องมือจะเป็นเท่าไร
ทั้งต้องคิดว่าจะต้องมีเจ้าหน้าที่ หมายความว่า
ความว่ามีคนในพวกเราเองที่มีความรู้พอ
จะรักษาบำรุงด้วย ที่บอกว่าระยะเริ่มแรก
ต้องเป็นของคุณย่นนั้นถูกต้องแล้ว แต่อย่า
ให้ค่อย ๆ เปลี่ยนไปเป็นขั้นที่สอง โดย
สมาชิกควรจะรู้ว่าจะต้องมีค่าใช้จ่ายเท่าไร อัน
สำคัญ จึงอยากให้ปรึกษากัน แล้ว
เปรียบเทียบกับค่าปรึกษาหารือกับความ
ที่จะไปถามศูนย์ก็จะเป็นความรู้เพิ่มขึ้น
ทำโครงการก็มองเห็นว่าเข้าใจดีแล้ว ก็
จะลงพยายาม."

๔. พระบรมราชาโฆวาทที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทาน
คณะกรรมการไลออนส์สากล ภาค ๓๐
(ประเทศไทยและประเทศลาว) เมื่อวัน
๒๕ กันยายน ๒๕๑๒ ข้อความบางตอน
ดังนี้ :-

"... ที่ทำโครงการสาธารณกุศลสำหรับ
เด็กไม่ใช่โครงการใหม่ เราคิดมาหลาย
ปีแล้วที่กำลังทำอยู่ ที่เจ้าคุณศัลวิ
(พลโท พระยาศัลวิธานนิเทศ)
ประธาน และมีพวักผู้ใหญ่ต่าง ๆ ได้

กันทำกิจการเงิน อย่างที่ไลออนส์รับจะ
ช่วยและก็เริ่มช่วยแล้วที่จะหาเงินสำหรับ
พิมพ์ แต่ปัญหาไม่ใช่อยู่ที่เงินเท่านั้นเอง
เงินกลายเป็นเรื่องเล็ก ปัญหาอยู่ที่ว่า เรา
จะทำอย่างไรให้ถูกจุดประสงค์ ... จุด
ประสงค์คือ แต่ละอย่าง แต่ละข้อต้องแบ่ง
เป็น ๓ ส่วน ส่วนแรกเป็นคล้าย ๆ พาคหวั
เช่นพาคหวัหนังสือพิมพ์ แต่ว่าพาคหวั
ไม่ใช่สำหรับให้ประชาชนสำหรับเด็กอายุ
เริ่มอ่านออกก็สอนให้สนใจได้ คือเป็นพาค
หวัที่ใช้คำง่ายที่สุด แล้วก็เขียนตัวโต ๆ
สำหรับเด็กอายุ ๘ ถึง ๑๐ ขวบอ่านรู้เรื่อง
เป็นเพียงไม่กี่บรรทัด ส่วนที่สองก็เป็น
สำหรับเด็กอายุ ๑๒ ถึง ๑๓ ที่กำลังสนใจ
ในวิทยาการ แล้วก็ขั้นที่ ๓ ซึ่งจะละเอียด
กว่า ก็อาจเป็นสำหรับเด็กอายุ ๑๔-๑๕
-๑๖ ซึ่งก็นับว่ามีความรู้มากพอใช้ จน
กระทั่งสำหรับ แม้จะไม่ใช่ว่าผู้ใหญ่ที่ไม่ได้
เป็นผู้เชี่ยวชาญในวิชานั้นจะมาดูละเอียด ๆ
เป็นหนังสือที่จะมาอ่านหาความรู้ ก็พอ
สำหรับใช้สำหรับคุยกันได้ .. สารานุกรม
นี้ หน้าที่ของไลออนส์ไม่ใช่หน้าที่หาเงิน
มีหน้าที่ที่จะต้องขอคุปฎิพนิตหน่อย หรือ
ขอคุที่เขาร่าง ๆ ไว้ แล้วก็อาจมีข้อสังเกต
บ้าง อันนั้นจะมีประโยชน์ เรื่องเงินหาได้และ

ที่จริงก็ต้องใช้เงินจำนวนมากสำหรับพิมพ์
เพราะว่าจะต้องพิมพ์ให้ดี ให้ประณีต ให้
น่าดู แล้วก็การจำหน่ายก็อย่าไปจำหน่าย
ในราคาแพง เอาถ้าไรก็ได้ เพราะว่า
บางอย่างต้องส่งเสริมให้แพร่หลายออกไป
เราจึงต้องแจกไปตามโรงเรียน ตาม
สถาบันต่าง ๆ ที่แบ่งแยกประเภทของเด็ก
ที่สามารถที่จะเรียนสารานุกรม ก็ถ้า
จำหน่ายในราคาแพงเกินไปจะไม่แพร่หลาย
ตามที่เราคิดต้องการ ตามจุดประสงค์ที่เรา
จะต้องการให้เด็กสามารถที่จะเห็นความรู้
ต่าง ๆ อยู่ในเล่มเดียวหรือในชุดเดียวกัน
เรื่องจุดประสงค์ขั้นสำคัญที่สุดของสารา
นุกรมนี้ ก็ไม่ใช่จุดประสงค์ที่จะให้ความรู้
แก่เด็ก โดยเฉพาะไปพูดให้เก๋ ๆ ว่า เรา
เสียสละเพื่อที่จะให้บ้านเมือง ให้เยาวชน
ของเรามีความรู้ สามารถที่จะสร้างบ้าน
เมือง ไม่ใช่อย่างนั้น จุดประสงค์สำคัญที่
สุดคือให้เด็กเข้าใจ และผู้ใหญ่เข้าใจว่า
หลักวิชาทุกสาขานี้ร่วมกัน อันนั้นก็
หลักที่จะสร้างความสามัคคีและสร้างพลัง
แก่ประเทศชาติ สร้างพลังแก่มวลมนุษย์...
ก็มาเกี่ยวโยงกับเรื่องพิพจน์วิทยยา
ศาสตร์ที่คิดมานานเหมือนกัน ยิ่งได้ไป
เห็นท้องกฤษฎีพิพจน์วิทยยาศาสตร์ของ

อังกฤษ ที่ลอนดอน ก็ยังรู้สึก ว่าก็ จะทำ
ให้ประชาชนทั่วไปกับเด็ก ๆ ใฝ่ฝันที่จะไปเที่ยว
ไปๆ แล้วก็เกิดความรู้ แต่ว่าเป็นโครงการ
ที่จะยาก ที่ใหญ่โตและที่จะต้องใช้เวลา
ใช้ทรัพยากรมาก แต่ถ้าไม่เริ่มสักแห่งหนึ่ง ก็
จะไม่ไ้เริ่มเลย ไม่ไ้ทำ ... แยกจำลอง
ของสิ่งต่าง ๆ เป็นประโยชน์มากตั้งแต่เด็ก
ต่อไปจนถึงผู้ใหญ่ จึงไ้ว่าโครงการพิพิธ
ภัณฑ์วิทยาศาสตร์ไม่ไ้เรื่องที่จะทำ “เก”
เอารถโบราณหรือเอาอะไรมาแสดงให้เห็น
ว่าไ้มาก ที่เรามีรถอะไร ๆ มาอยู่ในพิพิธ
ภัณฑ์โบราณ แต่ว่านั่นก็เป็นส่วนหนึ่งที่
เป็นความสำคัญที่สุดของพิพิธภัณฑ์ คือที่
จะทำให้เด็ก ๆ แล้วเกิดความคิดและเข้าใจ
ไ้ง่ายอย่างที่จะอวดก็อวดไ้ละ ที่ไปที่
หัวหินคราวนี้ ไปดูที่ประจวบ เขาตั้งนิคม
ขึ้นมาให้ประชาชนเข้าไปอยู่ในที่ แล้วก็
เรื่องน้ำ เรื่องดิน เรื่องอะไร ๆ เขาเอาใจใส่
เอง แต่ถ้าพวกเจ้าหน้าที่ไ้ทราบตั้งแต่
ไ้กว่า คนเราต้องมีปัจจัยอะไรสำหรับไ้
อยู่ไ้ เขาก็จะคิดความริเริ่มขึ้น แม้จะไม่
ไ้เป็นผู้เชี่ยวชาญในวิชานั้นก็ทำให้เกิด
ความคิดขึ้นมาว่าอะไรจะทำให้ประชาชนที่
ไม่มีอะไร เกิดมีอะไรไ้ จึงอยากที่จะให้
ตั้งพิพิธภัณฑวิทยาศาสตร์ในจุดประสงค์ที่

จะไ้เกิดความสนใจแก่เด็ก เป็นจุดสนใจใน
ชีวิตของมนุษย์ จะเป็นพิพิธภัณฑ์ในทาง
ปลูกใจให้เด็กไ้รู้ ว่า ชีวิตของมนุษย์นั้นคือ
พื้นผ้าอุปสรรคอะไรบ้าง แล้วใช้เทคนิคไ้
มาพื้นผ้าอุปสรรค...”

๕. กระแสพระราชดำรัส ที่พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานแ
สมาชิกสโมสรไลออนส์ในประเทศไทย
ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเป็น
ประธานในพิธีฉลองการสถาปนาสโมสร
ครบรอบ ๑๐ ปี เมื่อวันที่ ๕ มกราคม
๒๕๑๓ ข้อความสำคัญบางตอนมีดังนี้:-

“... ขณะนี้ที่ทราบกันว่าย่นกันมาก
เยาวชนอยู่อย่างโน้นอย่างนี้มีการตั้งตัวเป็น
แก๊ง แล้วมีการทะเลาะวิวาท ก็เป็นปัญหา
ใหญ่ ที่เป็นปัญหาใหญ่นั้นเราก็คือว่าเป็น
ปัญหา เป็นปัญหาใหญ่เพราะเป็นปัญหา
ของอนาคตของชาติ ถ้าเยาวชนประพฤติ
ตนเป็นอันธพาล ไม่เรียน มัวแต่ไปชกต่อย
หาความสำราญอย่างง่าย ๆ อนาคตของ
ชาตินี้จะมีคนมาก ไ้มีการวิจัย ก
ประชุม การสัมมนาต่าง ๆ เพื่อแก้
ปัญหานี้ ส่วนมากเป็นผู้ใหญ่ที่พบประ
ผลของการประชุมการสัมมนาต่าง ๆ
ไ้ผลที่ดี ส่วนมากผลคือการทะเลาะ

ระหว่างผู้ใหญ่ เพราะแทนที่จะหารากฐาน
ของความบกพร่องหรือปัญหาเยาวชน กลับ
ไปทะเลาะวิวาทกัน จะเอาชนะกัน ...
สำหรับปัญหาเยาวชน เราต้องค้นหา
รากฐานจากเหตุที่จะต้องแก้ไขนั้น
เมื่ออยู่แล้วอยู่ที่การศึกษา และเมื่อสถิติ
ในทางด้านประชากรและในด้านการศึกษา
คือโรงเรียน ครู และจำนวนนักเรียนแล้ว
ก็เป็นที่น่าวิตกไม่น้อย ... ได้ทำสถิติเรื่อง
โรงเรียนต่าง ๆ นั้น ๓ ปี คือ ๒๕๐๘,
๒๕๑๓, ๒๕๑๘ ตามที่คาดคะเน สำหรับ
การศึกษาชั้นอนุบาลนั้น ถ้าอยู่แล้วไม่ได้
เพราะว่าเป็นที่น่าวิตกอย่างยิ่ง มาดูชั้น
ประถมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒๕๐๘
มีโรงเรียน ๒๕,๕๖๕ โรงเรียน มีครู
๑๓๔,๖๗๕ คน และมีนักเรียนถึง
๔,๖๓๐,๔๒๔ คน แต่ว่าจำนวนผู้ที่อยู่ใน
วัยที่จะเรียนมีประมาณ ๘ ล้านคน ซึ่งก็
เห็นได้แล้วว่าไม่สมดุลย์ มาถึง ๒๕๑๓ ก็
เหมือนกัน ประชากรก็เพิ่มขึ้นไป ครึ่งตาม
ไม่ทัน ๒๕๑๘ ก็ยิ่งจะตามไม่ทัน ที่น่าวิตก
ในชั้นประถมก็เพราะว่า ชั้นประถมต้นกับ
ประถมปลายนั้นไม่สมดุลย์กันอีก อย่างในปี
๒๕๐๘ นั้น ชั้นประถมต้นมี ๔ ล้านกว่า แต่

อย่างที่ว่า ชั้นประถมปลายมีเพียงสี่แสน
แปดหมื่นกว่า ๆ อย่างนี้เห็นได้ว่าการ
ศึกษาของเมืองไทยนับเฉลี่ยแล้วก็หยุดอยู่ที่
ชั้นประถม ๕ ซึ่งก็เป็นที่น่าวิตกสำหรับ
อนาคตอย่างยิ่ง ถ้ามาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษา
และชั้นอื่น ๆ ที่สูงขึ้นไปก็ยิ่งน่าวิตก เพราะ
ว่า ๒๕๐๘ มีพลเมือง ๓๐ ล้าน แต่มี
นักเรียนชั้นมัธยมเพียง ๓ แสนกว่า หมายความว่า
ความว่ามีคนที่อยู่ในวัยเรียน ๓ ล้านกว่า มี
นักเรียน ๓ แสน ประมาณร้อยละ ๑๐ และ
ในเมืองไทย คนที่มีการศึกษาชั้นมัธยมมี
เพียงร้อยละ ๑ เท่านั้นเองเราภูมิใจว่าเมือง
ไทยนี้เป็นเมืองที่ก้าวหน้า ที่พัฒนาที่มีการ
ศึกษา แต่ว่าตามตัวเลขแล้วน่าวิตก การที่
จะแก้ปัญหานี้ เราก็จะต้องคิด ตามสถิติที่
แสดงให้เห็น ก็เห็นได้ว่าการศึกษาของเรา
เราไม่สามารถจะขยายตัวออกไปให้ทันกับ
การเพิ่มของประชากร ปัญหานี้ยากที่สุด
แล้วก็ยังเป็นปัญหาอยู่นั่นเอง ไม่มีทางแก้ แต่
ว่าถึงอย่างไรเราต้องถือว่า เป็นปัญหาที่จะ
ต้องแก้ ไม่ใช่ขึ้นกว่า เมื่อแก้ไม่ได้ก็วาง
ปัญหาเสีย ถ้าวางปัญหา เราจะไม่มีความ
หาทางที่จะให้บ้านเมืองปลอดภัยและคงอยู่
ได้ ... เราต้องให้ความรู้กับเด็ก และคน
รุ่นต่อไปอย่างที่เราจะสามารถทำ จึงพูดถึง

สารานุกรม สารานุกรมนั้นจะเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่จะให้ความรู้แก่เด็ก และสารานุกรมนั้น จะทำให้เราแก้ปัญหาของเราได้ในส่วนหนึ่ง ที่จริงมีวิธีแก้ปัญหามากมาย แต่ว่าเราต้องเลือกทำ ก็ขอเลือกทำสารานุกรม สารานุกรมนั้นไม่ใช่ครู แต่จะทำให้ช่วยให้คนอื่นที่ไม่ได้เป็นครูทำหน้าที่เป็นครูได้ เช่น พ่อแม่ ถ้าลูกถามปัญหาต่าง ๆ ก็อาศัยสารานุกรมนั้น มาตอบได้ คนที่อ่านรู้เรื่องมากกว่าจะสอนน้องได้ แล้วก็การที่ดูสารานุกรมด้วยกันในครอบครัว จะช่วยให้เกิดความใกล้ชิดกันในครอบครัว จะช่วยให้ลูกไว้วางใจพ่อแม่ ซึ่งก็จะเป็นผลพลอยได้อีกอย่างหนึ่ง นอกจากนี้ ระหว่างเด็กด้วยกัน หรือคนที่อ่านสารานุกรมด้วยกัน ก็จะคุยกันในวิชาการได้ จะเกิดความรู้ และจะเกิดความสามารถที่จะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนทัศนะกันนี้ เป็นทางที่จะทำให้มีความรู้กว้างขวางและจะทำให้อยากที่จะรู้มากขึ้น ซึ่งเป็นจุดประสงค์ของการศึกษา แม้สำหรับผู้ที่ทรงคุณวุฒิแล้ว หมายความว่า ท่าน ผู้ใหญ่ ที่มีความรู้มาก ได้ผ่านมหาวิทยาลัยแล้ว สารานุกรมนั้นก็อาจเป็นเครื่องเตือนใจได้ และให้ความรู้ที่

กว้างขวางได้ . . . สารานุกรมนั้น กำหนดเอาไว้ กระเอาไว้ว่ามี ๕ เล่ม เล่มละ ๔๐๐ หน้า เป็นชุดหนึ่ง แล้วก็กระว่าครั้งแรกจะพิมพ์หมื่นชุด เพื่อที่จะแจกจ่ายตามโรงเรียน ตามสถาบันห้องสมุดทั่วประเทศ และว่าสำหรับขายให้กับผู้ที่สนใจ สำหรับเป็นที่พึ่งในครอบครัว และก็สำหรับแก่ผู้ที่ไม่มีงานทำ หรือ เสร็จไม่มีโรงเรียนไปก็สามารถหาความรู้ได้ แต่แม่ตอนของเล่มไว้น้อย แม่แต่ผู้ที่มีโรงเรียนอยู่ มีเงินที่จะไปโรงเรียนก็ ๆ ก็อาจเป็นอันพาลได้ และก็ขอให้ทราบว่าอันพาลที่เป็นลูกของคนรวย อันนั้นน่าเศร้า . . .

พระบรมราชาโชวาท และ กระแสพระราชดำรัสที่พระราชทานแก่นิสิตนักศึกษาเยาวชน สมาคม สโมสรต่าง ๆ และประชาชน อันเกี่ยวข้องกับการศึกษาและอนาคตของเยาวชนของชาติ บางตอนได้บันทึกไว้ว่า อัญเชิญมานี้ แม้จะเป็นเพียงส่วนน้อยนักก็ตาม ย่อมแสดงให้เห็นได้อย่างเด่นชัดว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจเพื่อเสริมสร้างสามัคคี ความรัก บึกแผ่นแน่นหนาในชาติและความผาสุก การดำรงชีวิตของราษฎรทุกคนโดยตลอด

มา ทรงพระราชทานความสนธิสนม การ
สั่งสอนอบรม และการสนับสนุนให้คน
ไทยในชาติทุกคนบำเพ็ญตนให้เป็นคนที่มี
ประโยชน์ ต่อ สังคม ส่วนรวม และ ประเทศ
ชาติโดยมิได้ ถ้อ พระองค์โดย ตลอด มา
นับ ได้ ว่า เป็น มงคล อัน ประ เสริฐ ที่ ปวง
ประชาชนชาวไทยได้ มีพระมหากษัตริย์ ที่
เปี่ยมล้น ด้วย พระมหากรุณาธิคุณและเป็น
หลักชัยแห่งการศึกษาของชาติ.

พระราชกรณียกิจ ของพระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว พิมพ์ขึ้นตอนเกล้า ๆ ถวาย
เนื่องในโอกาสวันรัชดาภิเษก ๕ มิถุนายน
๒๕๑๔, พระबारมีปกเกล้า ๆ, พระบรม
เชษานุภาพ, พระราชกรณียกิจระหว่าง
ตุลาคม ๒๕๑๒—กันยายน ๒๕๑๓, ประ
มวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่
พระราชทานในโอกาส ต่าง ๆ ตั้งแต่เดือน
ธันวาคม ๒๕๑๑ จนถึง เดือน พฤศจิกายน
๒๕๑๒, และประมวลพระราชดำรัสและ
พระบรมราโชวาทที่พระราชทานในโอกาส
ต่าง ๆ ตั้งแต่เดือน ธันวาคม ๒๕๑๒ จนถึง
เดือนพฤศจิกายน ๒๕๑๓ รวมหนังสือ ๖
เล่ม พร้อมทั้งเอกสารอื่น ๆ อีกมากมาย
ที่ไม่ได้เอ่ยนามในที่นี้ ย่อมเป็นประจักษ์
พยานสนับสนุนได้ที่ว่า พระบาทสมเด็จพระ

พระเจ้าอยู่หัว ทรงริเริ่ม ก่อตั้ง สนับสนุน
ส่งเสริม และพัฒนาทัศนคติและวิธีการ
อันเกี่ยวกับการศึกษาของชาติในทุก ๆ ด้าน
ในทุก ๆ โอกาสโดยสม่ำเสมอตลอดมา.

ตามประวัติศาสตร์ชาติไทย นับตั้ง
แต่สมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี เป็นต้นมา
ความเป็นชาติไทย ดำรงเป็น ยึดแน่น แน่น
หนาและเอกราชมาได้ทุกยุคทุกสมัยก็ด้วย
พระปรีชาสามารถ บุญญาธิการและ
กฤดาธิการแห่งพระมหากษัตริราชราชแทบ
ทั้งสิ้น คนไทยจึงเทอิดทูนพระมหากษัตริย์
เสมอด้วย “เจ้าชีวิต” ซึ่งหมายความว่า
สามารถดลบันดาลให้เกิดทั้งความเจริญรุ่ง
เรืองและความวิบัติ แห่งชีวิตของคน แต่ละ
คนได้ ในปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัวยังคงทรงความเป็น “เจ้าชีวิต”
ของพลนิกรชาวไทยของพระองค์ไว้อย่าง
ไม่เสื่อมคลาย แต่เป็น “เจ้าชีวิต” ที่
เปี่ยมล้นด้วยพระเมตตาบารมีที่ชูชูชีวิต
ชีวาข้าแผ่นดินให้ มีความ ผาสุกเจริญรุ่ง
เรืองแต่ฝ่ายเดียว สมกับที่นักการศึกษา
ชอบกล่าวกันว่า “การศึกษาคือชีวิต”
ซึ่งหมายความว่า การให้การศึกษาก็คือ
การให้ชีวิตแก่ประชาชนนั่นเอง.

แผนกข่าว

วารสารชัยพฤกษ์นิทรรศการ ๑๕๐ ปี ของหนังสือเด็ก

เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๑๔ เวลา ๙.๐๐ น. ณ ห้องแสดงของบริษัทไทยวัฒนาพานิช ตรงข้ามสนามกีฬาแห่งชาติ ถนนพระราม ๑ พระนคร ได้มีพิธีเปิดการแสดง “นิทรรศการ ๑๕๐ ปีของหนังสือเด็ก” ซึ่งจัดขึ้นโดยกองบรรณาธิการชัยพฤกษ์ (วารสารสำหรับเด็กรายักษ์) “นิทรรศการ ๑๕๐ ปีของหนังสือเด็ก” จัดขึ้นโดยมีความมุ่งหมาย คือ (๑) เพื่อส่งเสริมให้สำนักพิมพ์, สมาคม, องค์การ, ครู และผู้ปกครอง ได้เห็นคุณค่าและความสำคัญของหนังสือเด็กว่าเป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาการของเด็ก ซึ่งเป็นพลเมืองของประเทศถึง ๔๐ เพอร์เซ็นต์, (๒) เพื่อแสดงผลงานของนักเขียนหนังสือสำหรับเด็กและผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับเด็กในวัยต่าง ๆ กันตั้งแต่อายุ ๓ ขวบถึงอายุ ๑๘ ปี ซึ่งมีทั้งที่พิมพ์ในประเทศไทยและในต่างประเทศประมาณ ๑,๐๐๐ รายการ, (๓)

เพื่อแนะนำหนังสือเด็กโดยการจำหน่ายให้ด้วยราคาที่ลดลงประมาณ ๑๐-๕๐ เปอร์เซ็นต์แก่ครู ผู้ปกครอง และผู้ที่สนใจ (๔) เพื่อแสดงประวัติและพัฒนาการของหนังสือเด็กไทยในระหว่างเวลา ๑๕๐ ปี ตั้งแต่สมัยที่เขียนงานลงในสมุดข่อยถึงการพิมพ์ด้วยเครื่องพิมพ์ออฟเซต, (๕) เพื่อปลุกความสนใจและความเข้าใจในความสำคัญของหนังสือเด็กด้วยความหวังว่าเยาวชนไทยที่ฝากอนาคตของชาติไว้จะไม่เคยโตขึ้นโดยไม่มีหนังสืออ่าน, (๖) เพื่อให้เป็นบันไดขั้นแรกสำหรับผู้สนใจหนังสือเด็กได้ทราบว่า ในบรรดาความต้องการหลากหลายของเด็กที่จะต้องสนองให้ นั้นมีความต้องการอย่างสม่ำเสมอเหมือนกับความต้องการอาหารคือ “เด็กต้องการอ่านหนังสือ” หนังสือเด็กที่แสดงจะมีตั้งแต่สมัยเก่า หนังสือเด็กพิมพ์ออกมาในรูปของนิตยสาร หนังสือพิมพ์ ตลอดจนตำราเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ และหนังสือเด็กสมัยปัจจุบันซึ่งได้แก่ สมุดข่อย ของสุนทรภู่ซึ่งได้

การยกย่องว่าเป็นนักเขียนหนังสือเด็กคนแรกของไทย เช่น สวัสดิ์ทิรักษา (พ.ศ. ๒๓๖๕), สุภานุศาสน์เด็ก (พ.ศ. ๒๔๑๕), อิศปกรรณ (พ.ศ. ๒๔๓๔), กุมารวิทยา (พ.ศ. ๒๔๓๕), และหนังสือเด็กที่พิมพ์ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๖๔ เรื่อยมาจนถึงสมัยปัจจุบัน คือ ทรุณสาร, หนังสือลูกโกร่ง, เลือคำของ ป. อินทรปาลิต, ศาลาโกหก และชัยพฤกษ์การ์ตูน เป็นต้น นิทรรศการนี้จะแสดงทุกวัน ระหว่างเวลา ๕.๐๐—๑๗.๓๐ น. จนถึงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๑๔ สุภาพชนเข้าชมได้โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม.

พิธีมอบลิขสิทธิ์และค่าพิมพ์หนังสือ คหกรรมศาสตร์

เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๑๔ เวลา ๕.๐๐ น. ณ ห้องประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พาณฯ สุกิจนิมมานเหมินท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกอบพิธีมอบลิขสิทธิ์หนังสือชื่อ “คู่มือคหกรรมศาสตร์” และเงินค่าพิมพ์จำนวน ๗๑,๐๐๐ บาท (เจ็ดหมื่นหนึ่งพันบาทถ้วน) จากนางนิวมรรองประธานมูลนิธิการกุศลของชาวอเมริกัน วัตถุประสงค์ของผู้บริจาคคือให้พิมพ์

หนังสือ “คู่มือคหกรรมศาสตร์” แจกจ่ายให้ครูผู้สอนคหกรรมศาสตร์ตามโรงเรียนต่าง ๆ ในประเทศไทย พิธีเริ่มด้วย นายสาโรช บัวศรี อธิบดีกรมการฝึกหัดครู อ่านรายงานเกี่ยวกับเงินบริจาคจำนวนนี้ และประวัติของหนังสือเล่มนี้มีความว่า คู่มือคหกรรมศาสตร์เล่มนี้เป็นตำราเกี่ยวกับการสอนวิชาคหกรรมศาสตร์ในระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งนางจิน จอห์นสัน มีชื่อนั้นชาวอเมริกัน ซึ่งได้เข้ามาอยู่ในประเทศไทยนานถึง ๕ ปี เขียนขึ้น โดยประสงค์จะให้ เป็นคู่มือการสอนของครูคหกรรมศาสตร์ นางจิน จอห์นสัน ได้มอบให้คณะอาจารย์ทางคหกรรมศาสตร์ และศึกษานิเทศก์ทางภาษาไทย กรมการฝึกหัดครู เป็นผู้แปล ปัจจุบัน กรมการฝึกหัดครูได้รับลิขสิทธิ์ได้พิมพ์ขึ้นแล้วจำนวน ๑๐,๐๐๐ ฉบับ เพื่อแจกจ่ายไปตามโรงเรียนต่าง ๆ “วารสารห้องสมุด” ขออนุโมทนาเป็นอย่างยิ่งในกุศลกรรมครั้งนี้.

พิธีปฐมนิเทศนักศึกษาของมหาวิทยาลัย อัยรามคานหา

เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๑๔ เวลา ๕.๐๐ น. ณ บริเวณสนามศุภชลา-

คัย กริทธาสถานแห่งชาติ ถนนพระราม
๑ พระนคร พลเอก ประภาส จารุเสถียร
รองนายกรัฐมนตรี และ รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทย ได้เป็นประธานในพิธี
ประชุมเทศน์นักศึกษารุ่นแรกของมหาวิทยาลัย
รามคำแหง ซึ่งจะเปิดให้การศึกษาใน
วันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๑๔ เป็นต้นไป พิธี
เริ่มด้วย ศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์ ฆาสุข-
นิรันดร์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง
อ่านรายงานถึงประวัติความเป็นมาของการ
จัดตั้งมหาวิทยาลัย รามคำแหง และการ
ดำเนินงาน ตลอดจนจำนวนผู้สนใจสมัคร
เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง
ในปีแรกนี้ชายไทยสมัครได้ ๕๔,๐๐๐ ราย,
มีผู้สนใจสมัครแล้ว ๔๕,๓๗๗ ราย เป็น
ชาย ๓๓,๐๕๓ คนและหญิง ๑๒,๓๒๔
คน, เป็นผู้ที่ประกอบอาชีพแล้ว ๓๖,๕๒๘
คนและยังไม่มีอาชีพ ๘,๘๔๙ คน, แบ่ง
เป็นนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ ๒๕,๕๕๐
คน คณะบริหารธุรกิจ ๑๐,๘๒๒ คน
คณะศึกษาศาสตร์ ๖,๘๒๕ คน และคณะ
มนุษยศาสตร์ ๒,๐๗๖ คน ต่อจากนั้น
ประธานในพิธีกล่าวเปิดการประชุมนี้เทศน์
ความว่า รัฐบาลมีความห่วงใยเรื่องสถานที่
ที่เรียนมีไม่พออยู่มาก ได้พยายามขอให้

มหาวิทยาลัยต่าง ๆ เปิดรับนักศึกษาเพิ่ม
ขึ้นเรื่อย ๆ แต่ก็ยังไม่เพียงพอกับจำนวน
ที่เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ได้ ต่อมา
ผู้แทนราษฎร กลุ่มหนึ่ง ได้เสนอร่างพระ
ราชบัญญัติ จัดตั้งมหาวิทยาลัย แบบตลาด
วิชาขึ้น รัฐบาลเห็นด้วย จึงได้ดำเนินการ
การจนเป็นมหาวิทยาลัยรามคำแหง ข
ให้นักศึกษาทุกคนระลึกถึงพระเกียรติขอ
พ่อขุนรามคำแหง ซึ่งได้นำพระนามขอ
พระองค์มาเป็นชื่อของมหาวิทยาลัย ขอให้
ช่วยกันจรรโลงรักษาเกียรติของมหาวิท
ลัยนี้ให้ดีที่สุด ขอให้ทำความดีและขอเลี่ย
มาสู่มหาวิทยาลัย อันจะเป็นการแสดง
ความกตัญญูกตเวทีต่อพระองค์ท่าน แ
เทิดทูนพระเกียรติของพระองค์ให้ข
ชวยตลอดไป การศึกษาแบบมหาวิทยาลัย
ตลาดวิชา ความสำเร็จส่วนใหญ่
อยู่กับตัวนักศึกษาเป็นสำคัญ เพราะ
มหาวิทยาลัยไม่มีการบังคับระยะเวลาเรียน
ใครขยันขันแข็งก็จะสำเร็จเร็ว “วารสาร
ห้องสมุด” ขอต้อนรับ “มหาวิทยาลัย
ตลาดวิชา” ด้วยความยินดี และขอแสดงความ
ยินดีต่อประชาชนผู้ใฝ่หาปัญญาวิ
ความรู้ที่มีโชคคิดที่จะสร้างอนาคตให้ก
หน้าได้ และขอฝากความหวังไว้กับ (

นายสง่า ลินะสมิต คณะบดีคณะนิติศาสตร์,
(๒) ศาสตราจารย์ ไพบุลย์ สุวรรณโพธิ-
ศรี คณะบดีคณะบริหารธุรกิจ, (๓) นาย
อภิมัย ณ นคร คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์,
(๔) นายอุดม วิโรตมสิกขกิตต์ คณะบดี
คณะมนุษยศาสตร์ และ (๕) นาย
จนกาญจน์ ภัทราภาญจน์ ผู้อำนวยการ
สำนักบริหารทางวิชาการและการทดสอบ
ประเมินผล.

ขายหนังสือ พิมพ์สมัย พระเจ้า หลุยส์ที่

๑๓ ราคา ๑,๖๒๓,๗๕๐ บาท

เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๑๔ มี
ข่าวจากเมืองบอร์โต ประเทศฝรั่งเศสว่า
ในการขายทอดตลาดหนังสือเก่าที่เมือง
บอร์โตเมื่อเร็ว ๆ นี้ นายเปียร์ เบแอส
นักค้าหนังสือชาวปารีสได้ซื้อหนังสือพิมพ์
เก่า ชื่อ “กาแซต เดอะ ฟรังซ์” ซึ่ง
เย็บเล่มรวม ๑๓๒ เล่มใหญ่ด้วยราคา
ประมูล ๔๓๓,๐๐๐ ฟรังซ์ (ประมาณ
๑,๖๒๓,๗๕๐ บาท) “กาแซต เดอะ
ฟรังซ์” เป็นหนังสือพิมพ์ที่ก่อตั้งขึ้นโดย
มร. เดโอฟราสต์ เรอ โนโตต์ ซึ่งเป็นนาย
แพทย์และอาลักษณ์ประจำราชสำนักของ
พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๓ (ค.ศ. ๑๖๐๑—

๑๖๔๓) ในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๗ ฉบับ
ปฐมฤกษ์ของ “กาแซต เดอะ ฟรังซ์”
พิมพ์เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๖๓๑
คือเมื่อ ๓๔๐ ปีมาแล้ว.

ห้องสมุด เอ.ยู.เอ. จัด “สัปดาห์แห่ง วันมหาวิทยาลัย”

เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๑๔ เวลา
๑๓.๐๐ น. ณ ห้องสมุดสถานสอนภาษา
ของสมาคมนักเรียนเกาอเมริกกัน ๑๗๕
ถนนราชดำริ พระนคร ได้มีพิธีเปิดงาน
“สัปดาห์แห่งวันมหาวิทยาลัย” ซึ่งเป็น
รายการที่ห้องสมุด เอ.ยู.เอ. จัดขึ้นสำหรับ
นิสิตนักศึกษาที่เตรียมตัวขึ้นสู่สถาบันการ
ศึกษาของตนในปีการศึกษา ๒๕๑๔ “วัน
มหาวิทยาลัย” เริ่มรายการด้วย “วัน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” กิจกรรมพิเศษ
คือ แพทย์หญิง เพียร เวชบูล บรรยาย
เรื่อง “วัยรุ่นในปัจจุบัน” และฉายภาพ-
ยนตร์เรื่อง “Why man creates” วันที่
๘ มิถุนายน ตอนบ่าย เป็น “วันมหาวิทยา-
ลัยศิลปากร” กิจกรรมพิเศษ คือ นายอวย
สภาวะเสน บรรยายเรื่อง “ศิลปะและอาชีพ
เสริมสร้างศิลปะ” และฉายภาพยนตร์
เรื่อง “Some American Sculptures” วันที่

๑๐ มิถุนายน ตอนเช้า เป็น “วันมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์” กิจกรรมพิเศษ คือ ศาสตราจารย์ ดร. อูทิศ นาคสวัสดิ์ บรรยายเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างศิลปะและวิทยาศาสตร์” และฉายภาพยนตร์เรื่อง “Discoverers” วันที่ ๑๐ มิถุนายน ตอนบ่าย เป็น “วันวิทยาลัยวิชาการศึกษา” กิจกรรมพิเศษ คือ นายปรีชา พิมพ์พันธ์ บรรยายเรื่อง “แรงกระตุ้นให้เรียนรู้ได้อย่างไร” และฉายภาพยนตร์เรื่อง “Knowledge and Ideas : The Story of Television Role in Education” วันที่ ๑๑ มิถุนายน ตอนบ่าย เป็น “วันมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์” กิจกรรมพิเศษ คือ นาง มัทนี รัตนิน บรรยายเรื่อง “กิจกรรมนอกหลักสูตรมีประโยชน์หรือไม่” และฉายภาพยนตร์เรื่อง “Democracy : Your Voice Can Be Heard” วันที่ ๑๒ มิถุนายน ตอนบ่าย เป็น “วันมหาวิทยาลัยมหิดล” กิจกรรมพิเศษ คือ นายแพทย์สมโภช สุขวัฒนา บรรยายเรื่อง “กลไกทางจิต” และฉายภาพยนตร์เรื่อง “A Family Planning Dr. Debakey” ในแต่ละวันนิสิต นักศึกษาของสถาบันการศึกษาในวันนั้น ๆ มีสิทธิลง ทะเบียน เพื่อ แข่งขัน ชิงรางวัล

หนังสือชุดหนึ่งด้วย มีการนำชมและแนะนำวิชาใช้ห้องสมุด เอ.ยู.เอ. ในแต่ละวันด้วย.

พิธีเปิดนิทรรศการเนื่องใน “วันรัชดาภิเษก”

เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๑๔ เวลา ๙.๐๐ น. ณ ห้องประชุมหอสมุดแห่งชาติ ทำวสุกรี ถนนสามเสน พระนคร ฯ พล.ต.สุกิจ นิมมานเหมินท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้เป็นประธานในพิธีเปิดนิทรรศการภาพฝีพระหัตถ์, ภาพพระราชกรณียกิจ และพระราชประวัติเนื่องในโอกาสจิตสมัยรัชดาภิเษก เพเป็นการเฉลิมฉลอง พระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ซึ่งเริ่มด้วยนายเชลล์ สาริมาณ อธิบดีกรมศิลปากร อ่านรายงาน มีความว่า การจัดนิทรรศการครั้งนี้ นอกจากจะเป็นการเฉลิมฉลองพระเกียรติและสนองพระมหากรุณาธิคุณพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแล้ว ยังมุ่งหมายให้ประชาชนได้ทราบถึงพระราชประวัติ พระราชจริยวัตร และพระราชกรณียกิจที่พระองค์ทรงบำเพ็ญต่อประเทศชาติ และพระมหากรุณาธิคุณต่อปวงพลนิกรเท่าที่รวบรวม

ได้ นอกจากนั้นก็มี การแสดงผลงานที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงริเริ่มและ ประทับใจขึ้น, หนังสือต่าง ๆ ที่ทรงพระ- กรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้พิมพ์ขึ้น, และภาพ ผู้พระมหากษัตริย์ ต่อจากนั้น รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการ กล่าวคำปราศรัยมี ความว่า มีความชื่นชมยินดีที่กรมศิลปากร ได้จัดงานขึ้น เพื่อเป็นเครื่องรำลึกถึงพระ- มหากษัตริย์ผู้ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้า- อยู่หัวได้พระราชทาน แก่พลสัณนิกร ของ พระองค์ตลอดเวลา ๒๕ ปี ในสิริราชสมบัติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นพระ- มหากษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ เป็นเจ้า- ชีวิตแห่งปวงชน ที่ทรงพระคุณ แต่อย่าง- เดียว ทรงปกครองบ้านเมืองด้วยพระ- เมตตาบารมี ทรงเสียสละ และด้วยสัจ- จานพระวรกายนานาประการ ซึ่งไม่ สามารถจะพรรณนาให้ยืดยาวในเวลาอันสั้น นี้ได้ในวันระลึกอันเป็นมิ่งมงคลนี้ ขอให้ผู้- เข้าร่วมในพิธีร่วมใจกันน้อมรำลึกถึงพระ- มหากษัตริย์ผู้ซึ่งความปรารถนาในอัน- ที่จะจำเริญรอยพระยุคลบาทในการเสียสละ ความสุขส่วนตัวเพื่อยำเพ็ญประโยชน์แก่- ฝนและประเทศชาติสืบไป นอกจาก

นิทรรศการแล้ว หอสมุดแห่งชาติยังได้จัด- กิจกรรมพิเศษอีก คือ ในวันที่ ๑๒ มิถุนา- ยน ฉายภาพยนตร์ส่วนพระองค์พระราช- ทาน (สีและขาวดำ) รวม ๕ ชุด คือ พระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาครบ ๓ รอบ, เสด็จเยี่ยมทหาร ตำรวจ อำเภอ- ท่งช้าง จังหวัดน่าน, เสด็จพระราชดำเนิน- หล่มเก่า, พระราชกรณียกิจของสมเด็จพระ- นางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และการทำนาข้าวในสวนจิตรลดา รอบ- เข้าเริ่มเวลา ๑๐.๐๐ น. และรอบบ่าย เริ่มเวลา ๑๔.๐๐ น. ในวันที่ ๒๖ มิถุนายน ฉายภาพยนตร์เรื่อง การสำรวจมหาสมุทร- อินเดียน (สี) โดยความร่วมมือของคณะ- กรรมการศึกษา วัฒนธรรมและวิทยา- ศาสตร์ แห่งสหประชาชาติสุภาพชนเข้า- ชมได้ตามวันและเวลาที่กำหนด สำหรับ- นิทรรศการ จะเปิดแสดงต่อไป ทุกวันจนถึง- วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๑๔ ระหว่างเวลา ๕.๐๐—๑๖.๓๐ น.

ม.จ. สิทธิพร กฤดากร สิ้นชีพตักษัย

เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๑๔ ส.อ- มวลชนได้เสนอข่าวว่า ม.จ. สิทธิพร- กฤดากร ได้สิ้นชีพตักษัยด้วยโรคพระทัย

วราย ในตอนเช้าเวลา ๖.๕๕ น. พระชนมายุ ๘๘ พรรษา ในระหว่างที่ทรงพระชนม์ชีพ ม.ร. ลีทิลพร กฤดากร ทรงเป็นนักเกษตรตัวอย่าง ทรงบุกเบิกฟาร์มยางเบ็ด คิดค้นวิธีบำรุงพันธุ์ยางโมและแดง แคนตาลูป จนมีชื่อเสียงขึ้นใน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๑ เข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงเกษตร สนิมัยนายควง อภัยวงศ์เป็นนายกรัฐมนตรี ทรงสนพระทัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจการเกษตร ทรงนิพนธ์บทความเกี่ยวกับเศรษฐกิจการเกษตร ลงในวารสารและหนังสือพิมพ์อยู่เสมอ ใน พ.ศ. ๒๕๐๕ ทรงได้รับรางวัล แม็กไซไซ ทางสาขาเกษตรกรรม “วารสารห้องสมุด” ขอแสดงความอาลัยและเสียใจไว้ในโอกาสนี้ด้วย.

ห้องสมุด เอ.ยู.เอ. ฉลองครบรอบ ๔ ปี ของหนังสือชุด “เสรีภาพ”

เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๑๔ เวลา ๑๗.๓๐ น. ณ ห้องสมุดสถานสอนภาษาของสมาคมนักเรียนเกาออเมริกัน ๑๗๕ ถนนราชดำริ พระนคร นายฟรานซิส ซี.

เคาเวิร์ด (Mr. Francis C. Coward) แก่หน้าที่ฝ่ายการศึกษา แผนกวัฒนธรรมของสำนักข่าวสารอเมริกันกรุงเทพฯ ได้เป็นเจ้าภาพจัดงานเลี้ยงน้ำชาขึ้น เพื่อเป็นการฉลองวันครบ ๔ ปีของหนังสือแปลชุด “เสรีภาพ” ซึ่งส่วนมากเป็นวรรณกรรมอเมริกัน มี ๖๖๗ เรื่อง สุกิจ นิมมานเหมินท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ บรรณาธิการ จากห้องสมุดต่างๆ ในพระนคร ชนบุรี และแขกผู้มีเกียรติหลายคน เจ้าภาพได้แจกเอกสารชื่อ “โครงการการแปลหนังสือ ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๕๒ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๗๐” (Book Translation Program July 1, 1952—June 30, 1970) ซึ่งบอกรายชื่อนหนังสือแปลในสาขาวิชาต่างๆ ๑๓ สาขาวิชา ตอนท้ายเล่มมีรายชื่อหนังสือแปลชุด “เสรีภาพ” บอกชื่อเรื่องและผู้แต่งเดิมและชื่อเรื่องในภาษาไทย รวม ๔๑ เรื่อง หนังสือแปลชุด “เสรีภาพ” นี้ขายตามร้านขายหนังสือทั่วไปในราคาเล่มละ ๖ บาท สั่งซื้อจาก “บริการเสรีภาพ” ที่ ป.ณ. ๑๘๘๐ ป.ณ. กลาง พระนคร ได้ในราคาเล่มละ ๕ บาท สมควรเป็นสมาชิก

“สโมสรนักอ่าน” โดยเสียค่าบำรุงปีละ ๑๑๐ บาทจะได้รับหนังสือ ๒๔ เล่ม “วารสารห้องสมุด” ขอแสดงความยินดีด้วยเป็นอย่างยิ่ง.

พิธีเปิด อาคาร สมาคม นักหนังสือพิมพ์ แห่งประเทศไทย

เมื่อวันที ๒๖ มิถุนายน ๒๕๑๔ เวลา ๑๖.๓๐ น. ณ อาคารสร้างใหม่ของสมาคม นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ตรงข้าม โรงพยาบาลศิริพยาบาล ถนนสามเสน พระนคร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิด อาคารสมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย พิธีเริ่มด้วยนายประสิทธิ์ ลูลิตานนท์ นายกสมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย กราบบังคมทูลถวายรายงานมีความว่า สถานที่สร้างอาคารหลังนี้ จอมพล ถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรีได้อนุมัติ ให้ใช้ที่ดินในความดูแลของสำนักทำเนียบ นายกรัฐมนตรี จำนวนเนื้อที่ ๕ งาน ๘๘ ไร่ เป็นอาคารสูง ๓ ชั้น กว้าง ๑๒ เมตร ๕๐ เซนติเมตร ยาว ๒๔ เมตร ค่าก่อสร้าง ๑ ล้านบาทเศษ อาคารหลังนี้จะ

ใช้เป็นสำนักงานของสมาคม, ห้องสมุดประชาชน และห้องประชุมซึ่งจะใช้เป็นที่แสดงนิทรรศการ ของสถาบัน ที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชนอื่น ๆ ด้วย นายกสมาคม นักหนังสือพิมพ์ฯ ได้กล่าวคำปฏิญาณในนามนักหนังสือพิมพ์ว่า จะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ตามจริยธรรมของนักหนังสือพิมพ์ ๗ ประการ คือ ความรับผิดชอบ, ความมีเสรีภาพ, ความเป็นไทย, ความจริงใจ, ความเที่ยงธรรม, ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา และความมีมารยาท ต่อจากนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงกดปุ่มไฟฟ้าเปิดป้ายสมาคม แล้วเสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่ห้องประชุมในอาคาร พระราชทานโล่ให้แก่ผู้ที่มีอุปการคุณแก่สมาคม แล้วทรงมี พระบรมราชโองการมีใจความสำคัญว่า งานสื่อมวลชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานหนังสือพิมพ์ เริ่มขึ้นในประเทศไทยมาช้านานและมีประวัติการดำเนินงานที่น่าสนใจมาแต่ต้น นักหนังสือพิมพ์ไทยทุกรุ่นทุกสมัย พยายามที่จะทำหน้าที่บริการประชาชน เพื่อให้ประชาชนยอมรับนับถือผลงานที่ประจักษ์แล้ว ควรจะเป็นกำลังใจให้แต่ละคนทำงานและ ทำตัวให้

ยิ่งขึ้น มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ให้ควรแก่
การ ยกย่อง นับถือของ มหาชน ทั้งควรกับ
หลักการและ จรรยาบรรณ อันสูงในอาชีพ
ของนักหนังสือพิมพ์ทุกคน ไม่ว่าจะมิอาชีพ
ใดต่างมีหน้าที่ ร่วมกัน อยู่ ประการ หนึ่ง
เหมือนกันหมด คือ หน้าที่ที่จะทำตัวให้
เป็นคนมีประโยชน์ และมีค่าต่อบ้านเมือง
และส่วนรวม ไ้แก่การทำงานด้วยความ
ตั้งใจจริง ประพฤติตนสุจริต และตั้งตน
อยู่ด้วย คุณธรรม เพื่อให้ ผลการปฏิบัติงาน
ยังเกิดความสุจริต ความเจริญ และความสงบ
เรียบร้อยของชาติบ้านเมือง นักหนังสือ
พิมพ์เป็นผู้เสนอข่าวสาร ความรู้ ความ
คิด รวมทั้งปากเสียงแทนผู้อื่นทุกเรื่อง ทุก
สิ่งที่ นำลงพิมพ์ ในหน้าหนังสือพิมพ์แพร่
หลายไปไ้รวดเร็วและกว้างขวางอย่างไม่มี
ขอบเขต ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปฏิบัติ
งานด้วยความตั้งใจ ด้วยความพิจารณาที่
รอบคอบ ด้วยความสุจริตยุติธรรม และ
ด้วยความสำนึกในความรับผิดชอบเป็น
พิเศษอยู่เป็นนิตย์ อาคารสมาคมนักหนังสือ
พิมพ์แห่งประเทศไทยหลังใหม่นี้ยังใช้
เป็นสำนักงานของสถาบันสื่อมวลชนอีก ๖

สถาบัน คือ (๑) สมาคมหนังสือพิมพ์
ส่วนภูมิภาคแห่งประเทศไทย, (๒)
สมาคมช่างภาพสื่อมวลชนแห่งประเทศไทย, (๓) สมาคมผู้สื่อข่าวกีฬาสมัครเล่น
แห่งประเทศไทย, (๔) สมาคมผู้สื่อข่าว
บันเทิงแห่งประเทศไทย, (๕) ชมรมนัก
เขียน ๕ พฤษภา และ (๖) กลุ่มนักข่าว
หญิงแห่งประเทศไทย “วารสารห้องสมุด”
ขอแสดงความชื่นชมยินดีด้วยเป็นอย่างยิ่ง.

รายนามผู้บริจาคสมทบทุนสร้างตู้หนังสือ

สื่อนอมนเกล้าฯ ถวายในวันรัชดาภิเษก

๙ มิถุนายน ๒๕๑๔

๑. นางจิตตรา ประนิช ห้องสมุด
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พระนคร
บริจาค ๓๕๐.— บาท ๒. น.ส. กาญจนา
โสภโณคร ห้องสมุดศิริราช คณะแพทย-
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ๑๐๐.—บาท
๓. น.ส. นวลฉวี สุธรรมวงศ์ ห้องสมุด
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พระนคร ๕๐.—
บาท ๔. นางอัมพร ทัศระ หอสมุดกลาง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พระนคร ๒๐.—
บาท ๕. นางวิภาวรรณ มนูญย์ หอสมุด

คณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล
พระนคร ๒๐๐.— บาท ๖. น.ส. มาลี
มาลากร หอสมุดเนติบัณฑิตยสภา
พระนคร ๑๐๐.— บาท ๗. นายพูนสวัสดิ์
นางเชวง บุญเลิศ บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรม
แห่งประเทศไทย บางรัก ๓๕๐.—
บาท ๘. น.ส. อำไพ จันทวีระ หอ
สมุดสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๐๐.— บาท ๙. นายชื่น คังขจันทรานนท์
๓๐/๑๗๓ ซอยอินทามระ ๓ อ. พญาไท
พระนคร ๑๐.— บาท ๑๐. น.ส. เพ็ญศรี
กัญสุวรรณ หอสมุดมหาวิทยาลัยธรรม-
ศาสตร์ พระนคร ๓๐.— บาท ๑๑.
น.ส. ประเทืองทิพย์ วุฒิธรณฤทธิ หอสมุด
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พระนคร
๕๐.— บาท ๑๒. น.ส. นพพร กิติประวัติ
หอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พระ-
นคร ๕๐.— บาท ๑๓. นางสาวศรี
บุญสวัสดิ์ โรงเรียนทวีธาภิเศก จนนบุรี
๒๐.— บาท ๑๔. นางสาวรีย์ วิมลโลหการ
คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
กรุงเทพฯ ๕ ๕๐.— บาท ๑๕. นายแพทย์
กำรง เพ็ชรพลาย แผนกสรีรวิทยา โรง

พยาบาลศิริราช พระนคร ๓๕๐.— บาท
๑๖. นางจินตนา ยันตรศาสตร์ โรงเรียน
สาธิต อ. พระโขนง พระนคร ๕๐.—
บาท ๑๗. น.ส. ชำนาญ แซ่เอ็ง โรงเรียน
นางรอง อ. นางรอง จ. บุรีรัมย์ ๑๐๐.—
บาท ๑๘. นายสงค์ สมานหมู่ โรงเรียน
เสนา "เสนาประสิทธิ์" อ. เสนา จ. อุบลยา
๕๐.— บาท ๑๙. นางจงพิศ ภักดีรัตน์
โรงเรียนนครสวรรค์ อ. เมือง จ. นคร-
สวรรค์ ๒๕.— บาท ๒๐. นายเพทาย
อมาตยกุล โรงเรียนสันติราษฎร์บำรุง
พระนคร ๓๕๐.— บาท ๒๑. น.ส. ก่องแก้ว
วีระประจักษ์ หอสมุดแห่งชาติ ทำวาสุกรี
พระนคร ๒๐.— บาท ๒๒. นางวรรณิ
ศิริสุนทร หอสมุดแห่งชาติ ทำวาสุกรี
พระนคร ๒๐.— บาท ๒๓. นางสาววดี
วงษ์สุวรรณ หอสมุดแห่งชาติ ทำวาสุกรี
พระนคร ๒๐.— บาท ๒๔. น.ส. พรรณี
คุกร์โยธิน หอสมุดกลางมหาวิทยาลัย
ศิลปากร พระนคร ๕๐.— บาท ๒๕. นาย
ทวี มุขระโกษา ร.ร. มัธยมสาธิต วศ.
ปทุมวัน พระนคร ๑๐๐.— บาท ๒๖. นาง
รำภา กุลสมบุญ หอสมุดแห่งชาติ ทำ

วาสุกรี พระนคร ๕๐.—บาท ๒๗. นาย
 พิชัย รัตตกุล บริษัท เขาวราช จำกัด
 พระนคร ๗๐๐.—บาท ๒๘. คุณนิลวรรณ
 ปันทอง สำนักพิมพ์สตรีสาร พระนคร
 ๓๕๐.—บาท ๒๙. นายประทีป สุลิสัก
 หอสมุดแห่งชาติลาว เวียงจันทน์ ลาว
 ๑๐๐.—บาท ๓๐. น.ส. เปรอสีรี เกกะ-

นันท์ ห้องสมุดกรมวิทยาศาสตร์ ถนน
 พระราม ๖ พระนคร ๑๐๐.—บาท ๓๑.
 นางสุพร พิริยะไพโรจน์ ห้องสมุดวิทยาลัย
 เทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นคร
 ราชสีมา ๕๐.—บาท

(ยังมีต่อ)

ศูนย์สื่อสัมพันธ์บรรณารักษ์

คอลัมน์นี้จัดทำขึ้นเพื่อความมุ่งหมายเบื้องต้น ๔ ประการ คือ:-

๑. ให้เป็นศูนย์กลางกระชับความสัมพันธ์ระหว่าง “วารสารห้องสมุด” และสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย กับสมาชิก ผู้อุปการคุณ และผู้อ่านทุก ๆ ท่าน.
๒. ให้เป็นศูนย์กลางแห่งการแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนทัศนะซึ่งกันและกันระหว่างผู้ที่มีความคิดก้าวหน้า มีเหตุผลดี และประสงค์ที่จะให้มีการพัฒนากิจการห้องสมุดของไทย.
๓. ให้เป็นศูนย์กลางที่บรรณารักษ์, ผู้มีส่วนรับผิดชอบในการดำเนินงานห้องสมุด และผู้ใช้บริการห้องสมุด ใช้เป็นที่ระบายออกซึ่งสิ่งที่อัดอั้นตันใจ และเสนออุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินงานห้องสมุดเพื่อขอความคิดเห็น การเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุง แก้ไข เปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น.
๔. ให้เป็นศูนย์กลางรับฟังความคิดเห็น การติชม และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำ “วารสารห้องสมุด” จากบุคคลผู้หวังดี ซึ่งจะเป็นผู้ใดก็ได้ เพื่อการพัฒนาให้ดีขึ้น.

ชลัช ลียะวณิช ผู้ควบคุม

ห้องสมุดประชาชน (ควนเนียง) อำเภอ รัษฎา จังหวัดสงขลา (อีกครั้ง)

ถาม ผมต้องขออภัยด้วยที่ตอบจดหมายของอาจารย์ล่าช้ามาก ผมได้รับ “วารสารห้องสมุด” ประจำปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๖ พฤศจิกายน-ธันวาคม ๒๕๑๓ ที่อาจารย์ส่งมาให้เมื่อวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๑๔ ในขณะที่ผมกำลังเตรียมตัวเดินทางไปธุรกิจส่วนตัวที่อำเภอหาดใหญ่ ผมพักอยู่ที่อำเภอหาดใหญ่เกือบ ๒ เดือน เมื่อกลับมาถึงกรุงเทพฯ จึงได้รับตอบจดหมายมาหาอาจารย์ทันที ขณะที่ผมพักอยู่ที่อำเภอ

หาดใหญ่ ไต่ไปเยี่ยมเพื่อนฝูงและห้องสมุดประชาชนควนเนียงหลายครั้ง ขณะห้องสมุดกำลังอยู่ในระยะก่อสร้างอาคารถาวร ซึ่งทราบว่าเสร็จเรียบร้อยภายใน พ.ศ. ๒๕๑๔ นี้แน่นอน ผมได้เอา “วารสารห้องสมุด” และคอลัมน์ “ศูนย์สื่อสัมพันธ์บรรณารักษ์” ซึ่งเป็นข้อบันทึกของอาจารย์ให้คณะกรรมการห้องสมุดประชาชนควนเนียงอ่านดูแล้ว ต่างคนต่างพากันปลื้มใจมากที่อาจารย์สนใจและเอาใจใส่ในผลงานชิ้นเล็ก ๆ ในฉบับที่ ที่เขาช่วยกันสร้างขึ้น มาด้วยความลำบากพอสมควร

ส่วนเรื่องบทความเรื่องห้องสมุดประชาชน
 ควนเนียง ที่อาจารย์อยากได้นั้น ผมและ
 เพื่อน ๆ ซึ่งเป็นกรรมการในคณะกรรมการ
 ห้องสมุดประชาชนควนเนียงได้ตกลงกันว่า
 จะพยายามช่วยกันเขียนส่งมาให้แน่ แต่จะ
 ต้องรอให้การก่อสร้างและการขึ้นอาคาร
 ใหม่เรียบร้อยเสียก่อน พร้อมกับขอกุณยานี้
 ผมได้แนบรูปถ่ายอาคารห้องสมุดประชาชน
 ควนเนียงที่กำลังอยู่ในระหว่างการก่อสร้าง
 มาให้อาจารย์ดูด้วย และตั้งใจว่าเมื่ออาคาร
 ห้องสมุดใหม่เสร็จแล้ว ผมจะถ่ายรูปส่งมา
 ให้คุณอีกครั้งหนึ่ง.

วิจิตร อนุรักษ์

๔๐/๔๑ ตรอกหลังวัดใหม่พิเรนทร์. ธนบุรี.

ตอบ ก่อนอื่น ผมต้องขอขอบคุณคุณวิจิตร
 เป็นอย่างมากไว้ในโอกาสนี้ ที่ยังกรุณา
 เขียน ขอกุณยานี้ ตอบให้ ทราบ แม้เวลาจะ
 เนิ่นนานมาแล้วก็ตาม ทั้งยังให้ความสนใจ
 ว่าผมจะได้อ่านเรื่องราวอันสมบูรณ์ของห้อง
 สมุดประชาชนควนเนียงในเร็ว ๆ นี้ ผม
 และอาหมี่เพื่อนบรรณาธิการอีกเป็นจำนวน
 มากที่กำลังตั้งใจรออ่านเรื่องราวที่เป็นทั้ง
 เบื้องหน้าและเบื้องหลัง ซึ่งเป็นเคล็ดลับ

หรือกลวิธของกิจกรรมพลังความคิด พลัง
 กาย พลังทรัพย์ และพลังใจ ของพี่น้อง
 ชาวควนเนียง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คณะ
 กรรมการห้องสมุดประชาชนควนเนียงเข้า
 เป็นน้ำหนึ่งใจเดียว จนสามารถก่อตั้งห้อง
 สมุด ประชาชน ควนเนียง ขึ้นมาได้ สำเร็จ
 อย่างน่าภาคภูมิใจ ต่อไปห้องสมุดประชาชน
 ควนเนียง ก็จะเป็น สถาบัน ทางการศึกษา
 และวัฒนธรรม แห่งหนึ่ง ของชุมชน ชาว
 ควนเนียง ที่จะเพิ่มพูนความเป็นสง่าราศี
 ของควนเนียง เป็นตัวอย่างและบทเรียนของ
 ความสามัคคีและวิธีการพึ่งตนเองที่ดีที่สุดใน
 ของอนุชนรุ่นหลัง และเป็นมรดกและอนุ
 สรรพ์แห่งความ ภาคภูมิใจ ที่ชาวควนเนียง
 สามารถรวบรวมคนต่างถิ่นต่างเมืองที่แวะมา
 เยี่ยมเยือนได้เป็นอย่างดี มีชาวต่างประเทศ
 อยู่เป็นจำนวนไม่น้อยที่มักจะถามถึง
 และขอรับให้ มีคฤหาสน์ นำชม ห้องสมุด
 ประชาชนประจำท้องถิ่นก่อนอื่นเสมอ ทั้งนี้
 เพราะเขามีปรัชญาอยู่ว่า ห้องสมุดคือกระ
 จกเงาส่องให้เห็นความเป็นอยู่ และ ชน
 ธรรมนิยมประเพณีของประชาชนในท้องถิ่น
 นั้นได้เป็นอย่างดี หนังสือทุกเล่มในห้
 สมุด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หนังสือ ที่มีผู้อ่าน

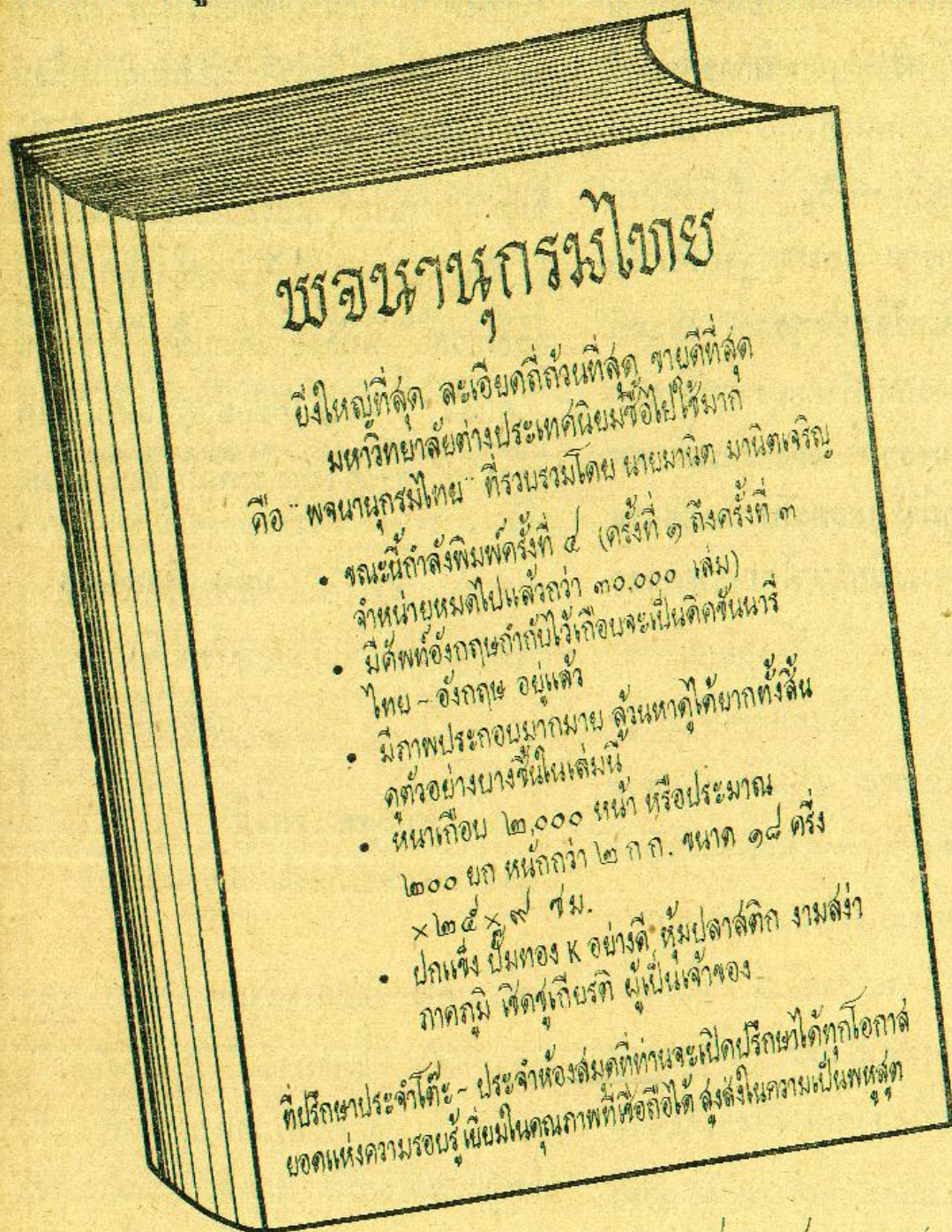
มาก ๆ จะบอกให้ทราบถึงรสนิยมของผู้อ่าน
ประชาชนจะมีหรือยากจน มีการศึกษาดี
มีความรู้ความฉลาดหรือโง่เง่า มีความ
ขยันขันแข็งหรือเกียจคร้าน มีศีลธรรม
รกรยาหรือเลวทราม และการรู้จักใช้เวลา
ให้เป็นประโยชน์หรือสุรุ่ยสุร่าย เป็นต้น
เหล่านี้ สามารถหาคำตอบจากห้องสมุด
ประชาชนได้เป็นอย่างดี เพราะฉะนั้น ผม
จึงมีความภาคภูมิใจและศรัทธาในผลงาน
ของประชาชนควนเนียงมาโดยตลอดและ

จะตลอดไป ก่อนจะจบข้อความนี้ ผมใคร่
ขอรับรองไว้อย่างหนึ่งว่า “ห้องสมุดก็เหมือน
สิ่งที่มีชีวิตทุกอย่าง ซึ่งจะต้องเจริญเติบโต
ขึ้นตามกาลเวลา และต้องได้รับการเอาใจ
ใส่ ทำนุ ถนอม บำรุง รักษาอย่างถูกวิธี อยู่
ตลอดเวลา” พี่น้องชาวควนเนียงได้เริ่มต้น
มาก็คแล้ว ขอให้ได้รับความความคืบหน้าไว้ให้
ตลอดไป ขอให้โปรดระลึกถึงข้อนี้ไว้ด้วย.

ปลื้ม ลีระวนิช

ตำราดี มีประโยชน์ ใช้ได้ชั่วลูกชั่วหลาน

เหมาะมากสำหรับคารวะผู้ใหญ่ หรือ อภินันทนาการท่านผู้ทรงความรอบรู้
นักศึกษาชั้นสูง นิสิต — นิสิตา มหาวิทยาลัย และ สังฆที่ศึกษาพระปริยัติธรรม

จัดพิมพ์จำหน่ายโดย

นายมานิต มานิตเจริญ

๑๐๙ ซอยสุทธิพร ลานเส้นนอก นางกะปิ พระนคร กท. ๑๐

ออกจำหน่ายแล้ว ราคาเล่มละ ๑๒๒ บาท ค่าส่ง ๘ บาท
(ห้องสมุดสั่งซื้อได้ในราคาพิเศษ ส่วนลดกว่า ๓๐% เล่มละ ๘๕ บาท)

ลดราคา ๕๐%

หนังสือใหม่ที่นำอ่าน นำประดับตู้หนังสือ

ชีวิตการเป็นบรรณาธิการ	ของ ส. ศิวรักษ์	๕๐.- บาท
สารานุกรมภูมิศาสตร์แห่งประเทศไทย	ของ สงวน อึ้งคง ๔ เล่มชุด	๒๐๐.- ,,
เที่ยวท่องเรื่องเมืองไทย	ของ ขวน ธนากร จำสุวัฒน์	๖๐.- ,,
แถมในโลก	ของ เจริญ ไชยชนะ	๕๐.- ,,
ชีวิตและงานของท่านพุทธทาสภิกขุ	ของ ข.ภ.ท.	๓๕.- ,,
พจนานุกรมศัพท์พระพุทธศาสนา	ของ สุชีพ ปุญญานุภาพ	๓๕.- ,,
คำในสามก๊ก	ของ วิจิตรวรรณกรรม	๓๕.- ,,
ศิลปกรรมในบางกอก	ของ น. ณ ปากน้ำ	๕๐.- ,,
คู่มือเตรียมสอบว่าด้วยงานสารบรรณ (พร้อมถาม — ตอบ)	ของ สนั่น สดงคุณท์ น.บ.	๓๐.- ,,
คุณประโยชน์ของอาหารและพืชผล	ของ ร.ค.อ. เปี่ยม บุณยะโชติ	๒๕.- ,,
ตำรายาไทยแผนโบราณ	ของ ร.ค.อ. เปี่ยม บุณยะโชติ	๔๐.- ,,
เมือหมะละลาย	ของ สด คุรุมะโรหิต ๒ เล่มชุด	๗๐.- ,,
วรรณกรรม	ของ ม. ชูพินิจ, เรียมเอง, แม่อนงค์	๕๐.- ,,
คำของคน	ของ ม. ชูพินิจ	๔๐.- ,,
น้ำใต้สอ	ของ แม่อนงค์	๓๕.- ,,
ปัญหาลูกดก	ของ น.พ. บุตร ประดิษฐ์วิช	๖๐.- ,,

ตั้งแต่ ๑ สิงหาคม ๒๕๑๔ เป็นต้นไป ท่านสนใจติดต่อสั่งซื้อได้ที่

สำนักพิมพ์เบชมบรรณกิจ

เลขที่ ๒๓๒ - ๒๓๔ เวียงนครเขมม กรุงเทพฯ ๑ โทร. ๒๑๑๓๓๕

การเงินส่งในนาม “ผู้จัดการเขมมบรรณกิจ” เป็นผู้รับ ส่งจ่าย ป.ท. วัดเลียบ (จัดส่งทาง พ.ก.ง.)
หมายเหตุ ท่านผู้สนใจในหนังสืออื่น ๆ ของสำนักพิมพ์นี้ โปรดเขียนชื่อที่อยู่ให้ชัดเจนส่งไปขอรายการ
 หนังสือได้ฟรี นอกจากนี้สำนักพิมพ์รับบริการจัดหาหนังสือของสำนักพิมพ์อื่น ๆ ให้ด้วย

ข่าวด่วนควรสนใจ

สำหรับนักอ่านและบรรณารักษ์ทั่วไป

แพร่พิทยาลดราคา ๕๐ %

ตั้งแต่ ๑ สิงหาคมเป็นต้นไป

แพร่พิทยา ศูนย์รวมหนังสือและตำราทุกชนิดที่มาตรฐานที่สุดในย่านวังบูรพา เปิดโอกาสดีให้นักอ่านทุกท่าน บรรณารักษ์ห้องสมุดทุกแห่ง ชมการลดราคา ภาษาไทยทุกประเภทลด ๕๐% รวด ภาษาอังกฤษลด ๑๐%—๗๕% ถูกที่สุด เป็นประวัติการณ์

อ่านผลงานของ ดอกไม้สด, กาญจนา นาคนันทน์, โบตัน, อ. สนิทวงศ์, ม.จ. อากาศดำเกิง, สวามี สัตยานันท์ ปรี, อมราวดี, อาษา ขจรจิตต์เมตต์, ฯลฯ ชุดวรรณคดีหอสมุดแห่งชาติ ชุดกฎหมายและชุด การบัญชีของผู้ทรงคุณวุฒิ ชุดความรู้ทั่วไป ทั้งนวนิยายและสารคดีมากกว่า ๑,๐๐๐ รายการ พิมพ์ด้วยกระดาษปอนด์อย่างดี มีให้ท่านเลือกได้ตามความพอใจ.

รีบไปชมและซื้อด่วน ช้าอาจจะหมดอดได้หนังสือดี

ต่างจังหวัด, บรรณารักษ์, และผู้สนใจ ขอรายชื่อหนังสือได้ที่

แพร่พิทยา วังบูรพา กรุงเทพฯ ๒ ตั้ง ป.ณ. ๕๑๔

โทร. ๒๑๔๒๘๓, ๒๒๑๒๘๖